**Р Е П У Б Л И К А  Б Ъ Л Г А Р И Я**
**Н А Р О Д Н О  С Ъ Б Р А Н И Е**

***Проект***

# З А К О Н

**за защита на растенията**

## Глава първа
## ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

### Раздел I
### Предмет

**Чл. 1.** Този закон урежда обществените отношения, свързани със:

1. фитосанитарните мерки по Международната конвенция по растителна защита, ратифицирана със Закона за ратифициране на Международната конвенция по растителна защита (ДВ, бр. 32 от 2005 г.);

2. изискванията за опазване на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители;

3. условията и организацията за извършване на наблюдение, диагностика, прогноза и сигнализация в растителната защита;

4. условията и реда за интегрирано производство на растения и растителни продукти;

5. контрола върху интегрираното производство на растения и растителни продукти;

6. фитосанитарния контрол върху растенията, растителните продукти и другите обекти, с които могат да се пренасят и разпространяват карантинни вредители, съгласно изискванията на Директива 2000/29/ЕО на Съвета от 8 май 2000 г. относно защитните мерки срещу въвеждането в Общността на вредители по растенията или растителните продукти и срещу тяхното разпространение в Общността (ОВ, L 169 от 10 юли 2000 г.), наричана по-нататък „Директива 2000/29/ЕО”;

7. защитните мерки срещу въвеждането в страната на карантинни вредители по растенията и растителните продукти и защитните мерки срещу тяхното разпространение в страната съгласно изискванията на Директива 2000/29/ЕО;

8. мерките по прилагане на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ, L 309/1 от 24 ноември 2009 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1107/2009";

9. изискванията към активните вещества, антидоти, синергисти, коформуланти и продукти за растителна защита (ПРЗ), режима на изпитване, разрешаване и ограничаване с цел защита на здравето на хората и животните и опазване на околната среда;

10. контрола върху вноса и въвеждането в страната на активни вещества, антидоти, синергисти и коформуланти, предназначени за производство на ПРЗ;

11. условията и реда за производство, съхранение и транспортиране на ПРЗ, за които няма издадено разрешение за пускане на пазара и употреба, и неодобрени активни вещества и контрола върху тях;

12. условията и реда за употреба на ПРЗ при извършване на научноизследователска и/или развойна дейност;

13. режима и контрола при производството, вноса, въвеждането в страната, пускането на пазара, преопаковането, съхранението и търговията на ПРЗ;

14. условията и реда за употреба на ПРС съгласно изискванията на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди (ОВ, L 309/71 от 24 ноември 2009 г.), наричана по-нататък „Директива 2009/128/ЕО", и контрола върху употребата им при първичното производство на растения и растителни продукти;

15. условията и реда за извършване на специализирани растителнозащитни дейности и последващия контрол върху тях;

16. мерките по прилагане на Регламент (ЕО) № 2003/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. относно торовете (ОВ, L 304/1 от 21 ноември 2003 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 2003/2003";

17. изискванията, режима за изпитване за ефикасност и регистрация на торове, различни от ЕО торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати;

18. контрола при производството, вноса, въвеждането в страната, пускането на пазара, опаковането, съхранението, предлагането, търговията и употребата на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати.

## Раздел II
## Организация на дейностите

**Чл. 2.** Министърът на земеделието и храните провежда държавната политика в областта на растителната защита.

**Чл. 3. (1)** Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) осъществява контролните, диагностичните, научно-приложните и разпоредителните дейности по този закон.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните осъществява:

1. наблюдение, диагностика, прогноза и сигнализация в областта на растителната защита;

2. регистрация на лицата, извършващи интегрирано производство на растения и растителни продукти и последващия контрол върху производството;

3. фитосанитарен контрол:

а) върху растения, растителни продукти и други обекти на територията на страната за присъствие на карантинни вредители и предотвратяване или ограничаване на разпространението им;

б) при внос и транзитно преминаване на растения, растителни продукти и други обекти срещу въвеждането на карантинни вредители в страната;

в) при износ на растения, растителни продукти и други обекти за съответствие с фитосанитарните разпоредби на държавата вносител;

4. биологично изпитване на продукти за растителна защита и техни смеси;

5. разрешаване на продукти за растителна защита за пускане на пазара и употреба;

6. контрол по прилагането на Регламент (ЕО) № 1107/2009;

7. регистрация на лицата, които търгуват и преопаковат продукти за растителна защита;

8. регистрация на лицата, извършващи специализирани растителнозащитни дейности и последващия контрол върху дейността им;

9. изпитване за ефикасност на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати;

10. регистрация на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати за пускане на пазара и употреба;

11. контрол при производството, вноса, преопаковането, пускането на пазара, съхранението, търговията и употребата на продукти за растителна защита, торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати;

12. контрол по прилагането на Регламент (ЕО) № 2003/2003;

13. предоставяне на информация на земеделски производители, професионални потребители, дистрибутори и консултанти, свързани с употребата на ПРЗ;

14. контрол върху вноса, притежаването, съхранението и движението на карантинни вредители, растения, растителни продукти и други обекти за научни изследвания и селекция;

15. контрол върху употребата на ПРЗ при извършване на научноизследователска и/или развойна дейност и биологично изпитване на ПРЗ;

16. контрол при производството, вноса, въвеждането в страната и съхранението на активни вещества, антидоти, синергисти и коформуланти, предназначени за формулиране на ПРЗ.

**(3)** Българската агенция по безопасност на храните като администратор на лични данни по смисъла на чл. 3, ал. 1 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) обработва събраните данни при осъществяване на дейностите по ал. 3 в съответствие с изискванията на чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД.

**Чл. 4.** За осъществяване на дейностите по чл. 3, ал. 2 изпълнителният директор на БАБХ утвърждава със заповед образци на заявления, разрешения, удостоверения, уведомления, декларации, дневници и други по този закон.

**Чл. 5.** За извършване на дейностите по този закон, за издаване на разрешения и удостоверения, за извършване на контрола, за лабораторни изследвания и в други предвидени от закона случаи, както и за извършване на услуги на физически и юридически лица се събират такси съгласно тарифата по чл. 3, ал. 4, съответно ценоразписа по чл. 3, ал. 5 от Закона за Българската агенция по безопасност на храните.

**Чл. 6. (1)** Българската агенция по безопасност на храните създава и поддържа публични регистри на:

1. продуктите за растителна защита, за които е издадено:

а) разрешение за пускане на пазара и употреба;

б) временно разрешение за пускане на пазара и употреба;

в) разрешение за пускане на пазара и употреба чрез взаимно признаване на разрешенията;

г) разрешение за разширяване обхвата на разрешение за пускане на пазара и употреба за минимална употреба;

д) разрешение за пускане на пазара и употреба за паралелна търговия;

е) разрешение за пускане на пазара за ограничена и контролирана употреба;

ж) разрешение за употреба при извършване на научноизследователска и/или развойна дейност;

з) разрешение за пускане на пазара и употреба под формата на готов разтвор;

и) подновено разрешение за пускане на пазара и употреба;

2. продуктите за растителна защита с изтекло, прекратено или отнето разрешение, включително готовите разтвори от тях;

3. продуктите за растителна защита, които са преопаковани;

4. официалните бази на БАБХ и одобрените бази на физически и юридически лица за биологично изпитване на продукти за растителна защита;

5. лицата, които са регистрирани и могат да търгуват с продукти за растителна защита, и на съответните обекти за извършване на дейността;

6. лицата, които са регистрирани и могат да преопаковат продукти за растителна защита, и на съответните обекти за извършване на дейността;

7. лицата, които са регистрирани и могат да извършват специализирани растителнозащитни дейности:

а) въздушно пръскане с продукти за растителна защита;

б) фумигация и обеззаразяване на помещения, растения и растителни продукти срещу вредители;

в) третиране с ПРЗ на семена за посев, предназначени за пускане на пазара и употреба;

г) консултантски услуги за интегрирано управление на вредители;

8. лицата, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти;

9. лицата, които внасят, произвеждат, преработват и отглеждат растения и растителни продукти, подлежащи на фитосанитарен контрол, събирателните и разпределителните центрове за растения и растителни продукти, подлежащи на фитосанитарен контрол, стоковите тържища и пазарите на производители;

10. лицата, които са получили разрешение за внос, притежаване, съхранение и движение на карантинни вредители, растения, растителни продукти и други обекти за научни изследвания и селекция;

11. лицата, които притежават сертификат по чл. 153 за използване на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба;

12. торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати, за които е издадено удостоверение за регистрация за пускане на пазара и употреба;

13. семената за посев, третирани с ПРЗ, които се пускат на пазара и за употреба;

14. адювантите, които се пускат на пазара и за употреба.

**(2)** Регистрите по ал. 1, т. 4-10 съдържат съответно и данните по чл. 11, ал. 2 и чл. 15, ал. 1 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

**(3)** Регистрите по ал. 1 се публикуват на интернет страницата на БАБХ и се актуализират при всяка промяна на вписаните в тях обстоятелства.

**(4)** Регистрите по ал. 1, т. 1-4, 10, 12-14 се създават и поддържат от Централното управление (ЦУ) на БАБХ, а регистрите по ал. 1, т. 5-9 и 11 - от областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ).

**(5)** В Централното управление на БАБХ се водят национални регистри, които съдържат данните от регистрите на ОДБХ.

**Чл. 7.** При изпълнение на служебните си задължения контролните органи на БАБХ имат право:

1. на достъп до растенията, растителните продукти и другите обекти, подлежащи на контрол по този закон и актовете по прилагането му, по всяко време и навсякъде, където те се движат, произвеждат, преработват, складират, търгуват или са налични по друг начин;

2. да проверяват растенията, растителните продукти и другите обекти, подлежащи на контрол по този закон и актовете по прилагането му, по всяко време и навсякъде, където те се движат, произвеждат, преработват,

складират, търгуват или са налични по друг начин, включително в защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии, разсадници, декоративни градини и паркове, оранжерии, лаборатории и земеделски земи по смисъла на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи;

3. да проверяват обектите, в които се произвеждат, опаковат, преопаковат, съхраняват, превозват, пускат на пазара, търгуват, предлагат, продават или са налични по друг начин продукти за растителна защита, адюванти, торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати;

4. да искат съдействие от други компетентни и контролни органи.

**Чл. 8. (1)** Контролът по прилагането на този закон се осъществява от инспекторите по растителна защита на БАБХ.

**(2)** Инспекторите по ал. 1 имат следните правомощия:

1. на свободен достъп до обектите, продуктите, стоките, дейностите и лицата, подлежащи на контрол по този закон и актовете по прилагането му;

2. да извършват фитосанитарен контрол на растения, растителни продукти и други обекти, които могат да бъдат носители на вредители;

3. да поставят под карантина растения и растителни продукти, площи, складове и други обекти;

4. да извършват контрол върху интегрираното производство на растения и растителни продукти;

5. да контролират извършването на специализирани растителнозащитни дейности;

6. да осъществяват контрол при производството, преопаковането, вноса, износа и въвеждането в страната, пускането на пазара, търговията и съхранението на ПРЗ и адюванти;

7. да извършват контрол върху употребата на ПРЗ;

8. да осъществяват контрол при производството, вноса и въвеждането в страната на активни вещества, антидоти, синергисти и коформуланти, предназначени за производство на ПРЗ;

9. да осъществяват контрол върху употребата на ПРЗ при извършване на научноизследователска и/или развойна дейност;

10. да осъществяват контрол върху одобрените бази на физически и юридически лица за извършване на биологично изпитване на ПРЗ;

11. да вземат контролни проби от ПРЗ и работни разтвори, торове, почви, води, растения и растителни продукти за извършване на лабораторни

анализи във връзка с контролните дейности по този закон и за изпълнение на мониторингови програми;

12. да изземват, да поставят под възбрана и/или да разпореждат обезвреждане на ПРЗ, биологични агенти и торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, които не отговарят на изискванията на закона и/или на актовете по прилагането му;

13. да отнемат в полза на държавата, да изземват и/или да разпореждат унищожаване или ограничаване движението на растения, растителни продукти и други обекти, които не отговарят на изискванията на закона и/или на актовете по прилагането му;

14. да изискват сведения и документи, включително писмени обяснения, свързани с контролната им дейност;

15. да вземат проби от растения, растителни продукти и други обекти за лабораторни изследвания;

16. да издават разпореждания и предписания за провеждане на мерки за отстраняване на констатирани несъответствия и/или нарушения, като определят срокове за тяхното изпълнение;

17. да съставят актове за установени административни нарушения по този закон и/или актовете по прилагането му;

18. да сезират съответните компетентни и контролни органи за констатирани нарушения.

## Глава втора
## КОНТРОЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИ ВАЖНИ ВРЕДИТЕЛИ

**Чл. 9.** Разпоредбите на тази глава не се прилагат за:

1. гори по смисъла на чл. 2 от Закона за горите;

2. защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии;

3. паркове и градини в урбанизирани територии.

**Чл. 10. (1)** Опазването на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители се извършва по реда на тази глава при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието и храните.

**(2)** При опазването на растенията и растителните продукти се прилага Добрата растителнозащитна практика (ДРЗП). Заинтересованите лица разработват правила за ДРЗП по реда на наредбата по ал. 1.

**(3)** Опазването на растенията и растителните продукти се извършва съобразно общи принципи за интегрирано управление на вредители, определени в приложение № 1.

**(4)** При опазването на растенията и растителните продукти могат да се приложат и специфични принципи за интегрирано управление на вредителите, които се определят в ръководства, разработени и утвърдени по ред, определен с наредба на министъра на земеделието и храните. Ръководствата се публикуват на интернет страницата на БАБХ.

**(5)** За прилагане принципите на интегрирано управление на вредители по ал. 3 и 4 земеделските производители могат да ползват консултантски услуги.

**Чл. 11. (1)** Министърът на земеделието и храните по предложение на изпълнителния директор на БАБХ утвърждава списък на икономически важните вредители по земеделските култури. За вредителите, включени в списъка, БАБХ води системни наблюдения.

**(2)** Министърът на земеделието и храните със заповед определя прагове на икономическа вредност за вредителите по ал. 1.

**(3)** Съобразно списъка по ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ утвърждава за всяка административно-териториална област списък на икономически важните вредители по земеделските култури. Вредителите, включени в списъка, са постоянни обекти на наблюдение от ОДБХ.

**Чл. 12. (1)** Министърът на земеделието и храните и министърът на околната среда и водите утвърждават списък на биологичните агенти, които могат да се прилагат в страната, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 10, ал. 1.

**(2)** Забранява се вносът, въвеждането, движението и прилагането на територията на страната на биологични агенти извън списъка по ал. 1.

**(3)** Земеделските производители са длъжни да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент, която съдържа:

1. вид, наименование, форма и производител на биологичния агент;

2. вид на културата, размер на площта, периода и мястото на приложение на биологичния агент.

**(4)** Документацията по ал. 3 се води на хартиен или на електронен носител, съхранява се най-малко 3 години от последното вписване и се предоставя на контролните органи при поискване.

**Чл. 13. (1)** Растенията и растителните продукти могат да се произвеждат чрез интегрирано производство, когато при опазването им се прилагат и принципите по чл. 10, ал. 4.

**(2)** Интегрираното производство на растения и растителни продукти по ал. 1 се извършва от земеделски производители, които:

1. са осигурили лице, което е завършило курс за интегрирано производство на растения и растителни продукти във висше училище или институция в системата на професионалното образование и обучение по програма, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ, или притежава висше образование в областта на аграрните науки;

2. ползват консултантски услуги на лица, вписани в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 7;

3. са разработили план за интегрирано производство съгласно изискванията на наредбата по ал. 4.

**(3)** В случаите по ал. 2, т. 2 консултантите следва да притежават висше образование в областта на аграрните науки с професионално направление „Растителна защита” или да са осигурили лице с такова образование.

**(4)** Интегрираното производство на растения и растителни продукти и контролът върху него се извършват по реда на тази глава при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 10, ал. 4.

**Чл. 14. (1)** Растенията и растителните продукти могат да се произвеждат чрез интегрирано производство за непрекъснат период 5 години съгласно ръководствата по чл. 10, ал. 4.

**(2)** Земеделските производители, които произвеждат определени растения и растителни продукти чрез интегрирано производство през периода по ал. 1, не могат през същия период на същите площи да произвеждат същите растения и растителни продукти чрез друг вид земеделско производство.

**Чл. 15. (1)** Земеделските производители, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти, могат да се регистрират за това в ОДБХ, на чиято територия извършват дейността си, като подадат заявление по образец за вписване в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 8.

**(2)** Регистърът на земеделските производители служи за набиране на информация за земеделските производители и за дейността им с цел:

1. контрол върху извършваното интегрирано производство;

2. събиране на информация за отглежданите през съответните години растения и растителни продукти и заетите с тях площи.

**(3)** Условията и редът за регистрация на земеделските производители, извършващи интегрирано производство на растения и растителни продукти, и за водене на регистрите се определят с наредбата по чл. 10, ал. 4.

**Чл. 16. (1)** Вписаните в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 8 земеделски производители имат право на произведените от тях растения и растителни продукти да поставят знак, съдържащ думите „ИНТЕГРИРАНО ПРОИЗВОДСТВО”.

**(2)** Видът на знака по ал. 1 и редът за неговото предоставяне се определят с наредбата по чл. 10, ал. 4.

**(3)** С обозначаването на растенията и растителните продукти се удостоверява начинът, по който те са произведени, без да се характеризира тяхното качество.

**Чл. 17.** Забранено е поставянето на знак, съдържащ думите „ИНТЕГРИРАНО ПРОИЗВОДСТВО”, на растения и растителни продукти, които не са произведени съгласно изискванията за интегрирано производство.

**Чл. 18. (1)** Българската агенция по безопасност на храните създава, поддържа и съхранява национална база данни за появата, разпространението, плътността, развитието, степента на нападение от икономически важните вредители по земеделските култури при условията и по реда на наредбата по чл. 10, ал. 1.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните издава периодични бюлетини и други материали за оповестяване на появата, развитието и разпространението на икономически важните вредители по земеделските култури и средствата за борба с тях при условията и по реда на наредбата по чл. 10, ал. 1.

**(3)** При осъществяване на дейностите по ал. 1 и 2 БАБХ взаимодейства със земеделски производители, агрономи, консултанти, браншови и други неправителствени организации в областта на растителната защита.

**Чл. 19. (1)** Всички лица, включително земеделските производители, са длъжни да поддържат в добро здравно състояние растенията и растителните продукти, които притежават, отглеждат, произвеждат и съхраняват по реда на този раздел и на наредбата по чл. 10, ал. 1.

**(2)** При нарушения по ал. 1 контролните органи на БАБХ дават предписания за отстраняването им.

**Чл. 20. (1)** Министърът на земеделието и храните по предложение на изпълнителния директор на БАБХ обявява със заповед каламитет или епифитотия от икономически важни вредители по земеделските култури за определен район, област или за територията на цялата страна.

**(2)** В заповедта по ал. 1 се определят:

1. съответната територия на страната;

2. видът на икономически важния вредител;

3. видът на мерките за контрол срещу съответния вредител - агротехнически и/или химични мерки, и срокът за прилагането им.

**(3)** При издаването на заповедта по ал. 1 не се прилагат разпоредбите на чл. 26 и 35 от Административнопроцесуалния кодекс.

**(4)** Средствата за контрол на вредителите се осигуряват по реда на Закона за защита при бедствия.

**Чл. 21. (1)** Областните дирекции по безопасност на храните на териториите с обявен каламитет или епифитотия дават методически указания в засегнатите райони и контролират изпълнението на мерките в заповедта по чл. 20.

**(2)** При обявен каламитет или епифитотия всички земеделски производители, държавните и общинските структури в района, областта или на територията на цялата страна прилагат мерките за контрол срещу посочения вредител.

**(3)** При нарушения по ал. 2 контролните органи на БАБХ дават предписания за отстраняването им.

## Глава трета
## ФИТОСАНИТАРЕН КОНТРОЛ

### Раздел I
### Общи условия

**Чл. 22. (1)** Фитосанитарният контрол се извършва с цел предотвратяване на проникването и/или ограничаване на разпространението по растенията и растителните продукти на карантинни вредители.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните осъществява фитосанитарен контрол върху:

1. карантинните вредители по растенията и растителните продукти;

2. растенията, растителните продукти и другите обекти за появата, наличието и разпространението на карантинни вредители.

**(3)** Фитосанитарният контрол се извършва по реда на тази глава и при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието и храните.

**(4)** Условията и редът за прилагане на фитосанитарни мерки при отделните карантинни вредители се определят с наредби на министъра на земеделието и храните и/или с решения на Европейската комисия (ЕК), които се публикуват на интернет страницата на БАБХ.

**(5)** При установяване на карантинни вредители БАБХ предприема всички необходими мерки за унищожаване или за ограничаване на разпространението им.

**(6)** Във всички случаи на установяване на карантинни вредители и предприемане на мерки по реда на тази глава БАБХ незабавно уведомява ЕК и компетентните органи на другите държави членки за вида на вредителите и предприетите мерки.

**Чл. 23.** С наредбата по чл. 22, ал. 3 се определят:

1. карантинните вредители, чийто внос и разпространение са забранени;

2. карантинните вредители, чийто внос и разпространение са забранени, ако се намират върху някои растения или растителни продукти;

3. растенията, растителните продукти и другите обекти, чийто внос е забранен;

4. растенията, растителните продукти и другите обекти, които са предмет на специални изисквания при вноса и движението им;

5. растенията, растителните продукти и другите обекти, с които могат да се пренасят и разпространяват карантинни вредители и които подлежат на фитосанитарен контрол;

6. защитените зони по отношение на карантинните вредители и движението на растения и растителни продукти през тях;

7. растенията и растителните продукти, за които се изисква растителен паспорт и/или фитосанитарен сертификат.

**Чл. 24. (1)** Растенията и растителните продукти, за които се изисква растителен паспорт, се движат на територията на страната и на територията на другите държави членки само придружени от такъв паспорт, издаден от компетентен орган.

**(2)** Растенията и растителните продукти, за които се изисква фитосанитарен сертификат, се внасят, преминават транзитно, изнасят се и се реекспортират от територията на страната и територията на другите държави членки само придружени от такъв фитосанитарен сертификат, издаден от компетентен орган.

**(3)** Растителен паспорт или фитосанитарен сертификат не се изискват, когато растенията и растителните продукти са в малки количества, предназначени са за ползване от собственика или получателя за непромишлени и нетърговски цели или за консумация по време на пътуване, при условие че не съществува опасност от разпространение на вредители.

**(4)** Растителен паспорт не се изисква и за произведените и/или преработените растения и растителни продукти, предназначени за лична консумация и/или за продажба на дребно на местния пазар на лица за крайна употреба, при условие че не съществува опасност от разпространение на вредители.

**(5)** За пощенски и куриерски пратки, съдържащи растения и растителни продукти, подлежащи на фитосанитарен контрол, се прилагат изискванията на този закон и на актовете по прилагането му.

**Чл. 25. (1)** Фитосанитарният контрол се осъществява от инспекторите по растителна защита на БАБХ.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните може да бъде подпомагана от експерти на други държави членки или от експерти, определени от ЕК, които имат правомощията на инспекторите по растителна защита по този закон.

**(3)** По искане на ЕК или на компетентен орган на друга държава членка министърът на земеделието и храните по предложение на изпълнителния директор на БАБХ може да определя експерти за оказване на помощ или за участие в мисии в други държави членки или в трети държави.

**(4)** При извършване на контролната си дейност инспекторите по растителна защита могат да вземат проби за лабораторни изследвания, когато е необходимо.

**(5)** Лабораторните изследвания се извършват в Централната лаборатория по карантина на растенията (ЦЛКР).

**(6)** Инспекторите по растителна защита с разпореждане отнемат в полза на държавата карантинни вредители, растения, растителни продукти и други обекти, когато установят, че не са спазени изискванията на тази глава и на наредбата по чл. 22, ал. 3.

**Чл. 26. (1)** Българската агенция по безопасност на храните може да делегира част от проверките на растенията, растителните продукти и другите обекти, включително лабораторните анализи, свързани с тях, на други юридически лица, които:

1. изпълняват публични функции;

2. нямат личен интерес от резултатите от мерките, които предприемат;

3. разполагат с необходимото оборудване и персонал, обучен за съответния вид проверки.

**(2)** Правомощията по ал. 1 се делегират със заповед на изпълнителния директор на БАБХ, в която се определят:

1. видът на растенията, растителните продукти и другите обекти, които ще се проверяват;

2. районите или местата, в които ще се извършват проверките;

3. срокът, за който се делегират правомощията.

**(3)** Изпълнението на делегираните правомощия се извършва по реда на тази глава и на наредбата по чл. 22, ал. 3 под ръководството и контрола на БАБХ. Лицата по ал. 1 нямат право да пределегират на трети лица делегираните им правомощия.

**(4)** За възлагането по ал. 1 БАБХ не дължи възнаграждение.

**(5)** Оправомощените лица по ал. 1 периодично, най-малко веднъж месечно, писмено уведомяват ЦУ на БАБХ за резултатите от извършените проверки, а при констатиране на несъответствия уведомяват незабавно, като предоставят необходимите документи.

**(6)** Изпълнителният директор на БАБХ със заповед оттегля делегираните правомощия:

1. когато се установи, че лицата вече не отговарят на условията, при които е извършено оправомощаването;

2. при неизпълнение на задълженията по причини, зависещи от оправомощеното лице;

3. при системни нарушения на този закон и/или на актовете по прилагането му.

**(7)** Заповедите по ал. 2 и 6 се публикуват на интернет страницата на БАБХ в 3-дневен срок от датата на издаването им.

**Чл. 27. (1)** Лицата, които внасят, произвеждат, преработват и/или отглеждат растения и растителни продукти, подлежащи на фитосанитарен контрол, включително събирателните и разпределителните центрове за растения и растителни продукти, подлежащи на фитосанитарен контрол, и стоковите тържища и пазарите на производители са длъжни да се регистрират в ОДБХ, на чиято територия осъществяват дейността си.

**(2)** Лицата по ал. 1 подават заявление по образец до директора на ОДБХ, към което прилагат:

1. заверено копие от документ за самоличност – за физическите лица, за юридическите лица - единен идентификационен код (ЕИК) съгласно чл. 23 от Закона за търговския регистър (ЗТР) или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. подробна схема с разположението на предприятието, на площите, върху които се произвеждат, отглеждат, съхраняват или търгуват растенията, растителните продукти и другите обекти съгласно изискванията на наредбата по чл. 22, ал. 3;

3. декларация, удостоверяваща вида и количеството на растенията и растителните продукти, които се произвеждат, отглеждат, съхраняват или търгуват съгласно изискванията на наредбата по чл. 22, ал. 3;

4. заверено копие от документ, удостоверяващ право на собственост или право на ползване на предприятието и площите.

**(3)** Заявлението и приложените документи по ал. 2 се проверяват от инспектор по растителна защита. При установяване на непълноти директорът на ОДБХ писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(4)** При неотстраняване на непълнотите по ал. 3 заявлението се оставя без разглеждане.

**(5)** В 3-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на непълнотите по ал. 3 инспекторът по растителна защита извършва проверка на документите и проверка на място за съответствие с изискванията на ал. 2. При установяване на несъответствия директорът на ОДБХ писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(6)** Ако при проверката по ал. 5 се установи, че не съществува опасност от разпространение на карантинни вредители, в случаите, когато заявителите са лица, които са непрофесионално заети в производството на растения и растителни продукти и произвеждат и/или преработват растения и растителни продукти, предназначени за лична консумация и/или за продажба на дребно на местния пазар на лица за крайна употреба, процедурата се прекратява и инспекторът по растителна защита писмено уведомява заявителя.

**(7)** В 3-дневен срок от извършване на проверката за съответствие или от отстраняване на несъответствията по ал. 5 инспекторът по растителна защита изготвя писмено становище до директора на ОДБХ с предложение за издаване на удостоверение за регистрация или отказ.

**(8)** За регистрацията по ал. 1 такси не се дължат.

**Чл. 28. (1)** В 3-дневен срок от получаване на становището по чл. 27, ал. 7 директорът на ОДБХ издава удостоверение за регистрация по образец или мотивирано отказва издаването му, когато не са изпълнени изискванията на чл. 33, ал. 2.

**(2)** Действието на регистрацията и удостоверението по ал. 1 е безсрочно.

**(3)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(4)** Непроизнасянето в срока по ал. 1 не се счита за мълчаливо съгласие.

**Чл. 29. (1)** Издадените удостоверения по чл. 28, ал. 1 се вписват в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 9, който съдържа:

1. входящ номер на заявление за първоначална регистрация;

2. номер и дата на удостоверението;

3. име/наименование и адрес на притежателя на удостоверението;

4. вида на дейността, за която лицето е регистрирано;

5. вида на растенията и растителните продукти, които подлежат на фитосанитарен контрол;

6. входящ номер на заявление за промяна във вписаните обстоятелства;

7. датата на заличаване на регистрацията.

**(2)** За всяко вписано в регистъра по ал. 1 лице съответната ОДБХ води досие, което съдържа:

1. заявлението и приложените документи по чл. 33, ал. 2;

2. заявлението и приложените документи по чл. 36, ал. 1;

3. актовете от извършените проверки по реда на чл. 43.

**Чл. 30. (1)** В 7-дневен срок от настъпване на промяна във вписаните в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 9 обстоятелства притежателят на удостоверението подава в съответната ОДБХ заявление по образец, към което прилага документи, удостоверяващи промяната.

**(2)** При промяна в обстоятелствата по чл. 29, ал. 1, т. 3 в 7-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1 директорът на ОДБХ преиздава удостоверението.

**(3)** При промяна в обстоятелствата по чл. 29, ал. 1, т. 4 и 5 се прилагат чл. 27 и 28.

**Чл. 31. (1)** Директорът на ОДБХ със заповед заличава регистрацията и обезсилва удостоверението по чл. 28, ал. 1:

1. по писмено искане на притежателя на удостоверението;

2. при груби или системни нарушения на изискванията на този закон и/или на актовете по прилагането му.

**(2)** Заповедта по ал. 1, т. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**Чл. 32. (1)** Забранява се вносът, притежаването, съхранението и движението на карантинни вредители.

**(2)** Растения, растителни продукти и други обекти, с които могат да се пренасят и разпространяват карантинни вредители, се внасят, притежават, съхраняват и движат само при условията и по реда на тази глава и на наредбата по чл. 22, ал. 3.

**Чл. 33. (1)** Внос, притежаване, съхранение и движение на карантинни вредители, растения, растителни продукти и други обекти по чл. 23, т. 1 и 3 се разрешава от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него длъжностно лице само на лица, които извършват научни изследвания и селекция.

**(2)** Дейностите по ал. 1 се извършват под контрола на БАБХ при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието и храните.

**(3)** За издаване на разрешение по ал. 1 се подава заявление по образец до директора на съответната ОДБХ, на чиято територия ще се извършва дейността, към което се прилагат:

1. единен идентификационен код съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. документ, удостоверяващ вида и произхода на карантинните вредители, растенията, растителните продукти и другите обекти, предназначени за научни изследвания и селекция;

3. спецификация за опитните или научните цели или за селекционната дейност съгласно наредбата по ал. 2.

**(4)** Заявлението и приложените документи по ал. 3 се проверяват от инспектор по растителна защита. При установяване на непълноти директорът на ОДБХ писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(5)** При неотстраняване на непълнотите по ал. 4 заявлението се оставя без разглеждане.

**(6)** В 3-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на непълнотите по ал. 4 инспекторът по растителна защита извършва проверка на документите и проверка на място за съответствие с изискванията на ал. 3. При установяване на несъответствия директорът на ОДБХ писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(7)** В 3-дневен срок от извършване на проверката за съответствие или от отстраняване на несъответствията по ал. 6 директорът на ОДБХ изготвя писмено становище до изпълнителния директор на БАБХ с предложение за издаване на разрешение за внос, притежаване, съхранение и движение на карантинни вредители, растения, растителни продукти и други обекти или отказ.

**(8)** За издаване на разрешение по ал. 1 такса не се дължи.

**Чл. 34. (1)** В 14-дневен срок от получаване на становището по чл. 32, ал. 7 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешение по образец или мотивирано отказва издаването му, когато не са изпълнени изискванията на чл. 32, ал. 3.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**Чл. 35. (1)** Издадените разрешения по чл. 34, ал. 1 се вписват в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 10, който съдържа:

1. номера и датата на издаване на разрешението;

2. наименование и адрес на притежателя на разрешението;

3. вид и място на извършване на дейността;

4. вид на карантинните вредители, растенията, растителните продукти и другите обекти, за които е издадено разрешението;

5. наименование на проекта за научното изследване и селекцията.

**(2)** Ежегодно до 1 септември БАБХ изпраща подробна информация до ЕК и до компетентните органи на държавите членки за издадените по чл. 34, ал. 1, съответно отнетите по чл. 37, ал. 1, разрешения.

**Чл. 36. (1)** В 7-дневен срок от настъпване на промяна във вписаните в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 10 обстоятелства притежателят на разрешението подава в съответната ОДБХ заявление по образец, към което прилага документи, удостоверяващи промяната.

**(2)** При промяна в обстоятелствата по чл. 35, ал. 1, т. 2 в 7-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице преиздава разрешението.

**(3)** При промяна в обстоятелствата по чл. 35, ал. 1, т. 3-5 се прилагат чл. 33 и 34.

**Чл. 37. (1)** Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице със заповед отнема издаденото по чл. 34, ал. 1 разрешение:

1. когато се установи, че данните от приложените към заявлението по чл. 33, ал. 3 документи са неверни;

2. при грубо нарушение на закона и/или на актовете по прилагането му.

**(2)** Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**Чл. 38.** Областните дирекции по безопасност на храните извършват периодични проверки на местата, където се извършват научни изследвания и селекция по чл. 35, ал. 1, т. 3, и писмено информират изпълнителния директор на БАБХ за резултатите от тях.

**Чл. 39. (1)** При опасност за растенията и растителните продукти от проникване и/или разпространение на карантинни вредители по тях, които не са определени в този закон и в актовете по прилагането му, министърът на земеделието и храните по предложение на изпълнителния директор на БАБХ със заповед разпорежда прилагане на временни спешни фитосанитарни мерки за предотвратяването й. При необходимост предложението съдържа и размера на допълнителните средства за обезпечаване на спешните мерки за предотвратяване на опасността.

**(2)** При издаването на заповедта по ал. 1 не се прилагат разпоредбите на чл. 26 и 35 от Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Българската агенция по безопасност на храните незабавно уведомява ЕК, компетентните органи на държавите членки и всички заинтересовани лица за съществуващата опасност и за предприетите мерки по ал. 1.

**(4)** Мерките по ал. 1 се прилагат до произнасяне от ЕК за продължаването, разширяването или отменянето им.

**(5)** Средствата за покриване на разходите за изпълнение на мерките по ал. 1 се осигуряват от бюджета на БАБХ.

**Чл. 40. (1)** Лицата, които внасят, произвеждат, преработват, отглеждат, съхраняват или търгуват с растения и растителни продукти, определени с наредбата по чл. 22, ал. 3, както и лицата, извършващи дейностите по чл. 33, ал. 1, са длъжни да осигурят достъп на инспекторите по растителна защита до обектите, подлежащи на фитосанитарен контрол, и да им оказват съдействие при извършването на контрола.

**(2)** При извършване на контрол лицата по ал. 1 са длъжни да предоставят на инспекторите по растителна защита всички документи, свързани с контрола.

**Чл. 41.** Българската агенция по безопасност на храните не носи отговорност за претърпени вреди и пропуснати ползи, причинени от задържането на растения, растителни продукти и други обекти за осъществяването на фитосанитарния контрол.

**Чл. 42.** За извършване на фитосанитарния контрол се заплащат такси съгласно тарифата по чл. 5.

## Раздел II

## Фитосанитарен контрол на територията на страната

**Чл. 43. (1)** Българската агенция по безопасност на храните осъществява официални проверки на растения, растителни продукти и други обекти, които са потенциални носители на карантинни вредители, за съответствие с разпоредбите на този закон и на актовете по прилагането му.

**(2)** Проверките по ал. 1 се извършват обективно, независимо от произхода на растенията, растителните продукти или другите обекти, и са:

1. редовни проверки на обектите на лицата по чл. 27, ал. 1;

2. внезапни проверки по всяко време и на всяко място, където се движат растения, растителни продукти и други обекти, подлежащи на контрол;

3. внезапни проверки на места, където растения, растителни продукти и други обекти се произвеждат, отглеждат, съхраняват или търгуват;

4. проверки при наличие на данни за нарушение на закона и/или на актовете по прилагането му.

**(3)** Проверките по ал. 1 имат за цел да се установи:

1. съответствието на растения, растителни продукти и други обекти, предназначени за разпространение в страната и в другите държави членки, с изискванията на закона и на актовете по прилагането му;

2. наличието или отсъствието на карантинни вредители в площите, по растенията и растителните продукти, в складовете и в преработвателните предприятия, по транспортни средства, машини, съоръжения, земеделска техника и инвентар и други обекти;

3. границата на разпространение на карантинните вредители, защитените зони по отношение на карантинните вредители, изпълнението на задължителните мерки за борба с ограничено разпространените в страната карантинни вредители и резултатите от проведените дейности.

**(4)** Контролът върху дейността на лицата по чл. 27, ал. 1 се осъществява чрез проверки на място най-малко веднъж годишно и най-малко чрез визуално наблюдение и обхваща:

1. растенията и растителните продукти, които се произвеждат, преработват, отглеждат, съхраняват или търгуват, както и хранителната среда, която се използва;

2. площите, помещенията и сградите, мястото на производство и съхранение.

**Чл. 44. (1)** За издаване на растителен паспорт най-малко 3 работни дни преди движението на растенията и растителните продукти лицата по чл. 27, ал. 1 подават заявление по образец до директора на ОДБХ

на територията, на която растенията и растителните продукти са произведени.

**(2)** Инспектор по растителна защита извършва проверка на растенията и растителните продукти по ал. 1 и ако те отговарят на изискванията на закона и на актовете по прилагането му, издава растителен паспорт.

**(3)** Когато растенията и растителните продукти по ал. 1 не отговарят на изискванията, инспекторът по растителна защита:

1. отказва издаването на растителен паспорт;

2. предписва действия за отстраняване на нередностите и след като установи, че изискванията са изпълнени, издава растителен паспорт;

3. издава растителен паспорт само за частта от растенията и растителните продукти, която не представлява опасност за разпространение на карантинни вредители, и предписва мерки, които следва да се предприемат за останалата част от растенията и растителните продукти;

4. разрешава движението на растенията и растителните продукти под официален контрол до райони или места, където те не представляват опасност, или до места за промишлена преработка.

**(4)** Разходите за изпълнението на мерките по ал. 3, т. 2 - 4 са за сметка на заявителя.

**(5)** Актовете по ал. 3 могат да се обжалват пред директора на съответната ОДБХ по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(6)** Актовете по ал. 3 могат да се обжалват по съдебен ред само ако са обжалвани по административен ред по реда на ал. 5. Обжалването не спира изпълнението.

**(7)** Непроизнасянето на директора на ОДБХ по ал. 5 се счита за потвърждение на акта в обжалваната част.

**(8)** За извършването на проверката и издаването на растителен паспорт се заплащат съответните такси съгласно тарифата по чл. 5.

**Чл. 45. (1)** Когато при проверките по тази глава има съмнение или установяване на зараза или симптоми за наличие на карантинен вредител, инспекторите по растителна защита:

1. поставят под карантина площите, растенията, растителните продукти и другите обекти;

2. вземат проби за лабораторно изследване и ги изпращат в ЦЛКР.

**(2)** Когато при лабораторните изследвания се установи или потвърди наличие на карантинен вредител, директорът на ЦЛКР незабавно уведомява изпълнителния директор на БАБХ и директора на съответната ОДБХ и се налагат мерките по чл. 46, ал. 1.

**(3)** Когато при лабораторните изследвания не се установи наличие на карантинен вредител, директорът на ЦЛКР уведомява директора на съответната ОДБХ и карантината по ал. 1, т. 1 се отменя незабавно.

**(4)** Актовете по ал. 1, т. 1 могат да се обжалват пред директора на съответната ОДБХ по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(5)** Актовете по ал. 1, т. 1 могат да се обжалват по съдебен ред само ако са обжалвани по административен ред по реда на ал. 4. Обжалването не спира изпълнението.

**(6)** Непроизнасянето на директора на ОДБХ по ал. 4 се счита за потвърждение на акта в обжалваната част.

**Чл. 46. (1)** Всяко лице, което установи или има съмнение за поява или наличие на карантинен вредител, включен в наредбата по чл. 22, ал. 3, или на друг непознат карантинен вредител, е длъжно незабавно да уведоми ОДБХ, на чиято територия е установен вредителят.

**(2)** Лицата по чл. 27, ал. 1 са длъжни незабавно да уведомят съответната ОДБХ за всяка необичайна поява на карантинен вредител, симптоми или всякакви аномалии при растенията и растителните продукти.

**(3)** Съответната ОДБХ проверява информацията по ал. 1 и 2 и, в случай че тя се потвърди, определя границите на появата на карантинния вредител, прилага мерките по чл. 47, ал. 1 и незабавно уведомява изпълнителния директор на БАБХ.

**Чл. 47. (1)** При установяване на зараза от карантинен вредител се прилагат една или няколко от следните мерки:

1. поставяне под карантина на площи, растения, растителни продукти и други обекти;

2. забрана за засяване, засаждане и размножаване на растения;

3. химична, физична или механична обработка на площи, растения, растителни продукти и други обекти;

4. унищожаване на растения, растителни продукти и други обекти.

**(2)** Когато установеният карантинен вредител не присъства и не е разпространен на територията на страната, мерките по ал. 1 се налагат със заповед на изпълнителния директор на БАБХ.

**(3)** Когато установеният карантинен вредител присъства и е ограничено разпространен на територията на страната, мерките по ал. 1 се налагат със заповед на директора на съответната ОДБХ.

**(4)** В заповедите по ал. 2 и 3 се определят:

1. срокът за прилагане на мерките - в случаите по ал. 1, т. 1 и 2;

2. срокът и начинът за извършване на обработката – в случаите по ал. 1, т. 3;

3. срокът, мястото и начинът на унищожаване – в случаите по ал. 1, т. 4.

**(5)** Унищожаването на растения, растителни продукти и други обекти се извършва съгласно Закона за управление на отпадъците (ЗУО), актовете по чл. 22, ал. 4 и/или по методики, утвърдени от изпълнителния директор на БАБХ, от засегнатите от мерките лица в присъствието на инспектор по растителна защита и на кмета на населеното място или от упълномощено от него длъжностно лице. Страните съставят и подписват констативен протокол в три екземпляра - по един за всяка от страните.

**(6)** В случай на неизпълнение на издадените заповеди по ал. 2 и 3 БАБХ прилага мерките по ал. 1, т. 3 и 4 вместо задължените лица.

**(7)** При издаването на заповедите по ал. 2 и 3 не се прилагат разпоредбите на чл. 26 и 35 от Административнопроцесуалния кодекс.

**(8)** Заповедите по ал. 2 и 3 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(9)** Средствата за покриване на разходите за изпълнение на мерките по ал. 1 се осигуряват от бюджета на БАБХ.

**Чл. 48. (1)** При недостиг на средства по чл. 39, ал. 5 и чл. 47, ал. 9, включително за обезщетяване на собственици на унищожени растения, растителни продукти и други обекти, предвидени в бюджета на БАБХ, необходимите средства за прилагане на мерките по чл. 39, ал. 1 и чл. 47, ал. 1 се осигуряват допълнително от държавния бюджет. Средствата се предоставят при спазване разпоредбите на европейското законодателство в областта на държавните помощи.

**(2)** Условията и редът за разходване на средствата по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет.

**(3)** Обезщетения на собственици на унищожени растения, растителни продукти и други обекти не се изплащат, когато лицата по чл. 27, ал. 1 не са изпълнили задълженията си по чл. 46, ал. 2 и/или по издадени предписания на инспекторите по растителна защита.

**Чл. 49.** За извършване на контрола по този раздел се заплащат такси съгласно тарифата по чл. 5.

## Раздел III
## Фитосанитарен контрол при внос и транзитно преминаване

**Чл. 50. (1)** На фитосанитарен контрол при внос подлежат всички карантинни вредители, растения, растителни продукти и други обекти, посочени в наредбата по чл. 22, ал. 3 или в решения на ЕК за прилагане на спешни мерки, публикувани на интернет страницата на БАБХ.

**(2)** Вносът на растенията, растителните продукти или на другите обекти, подлежащи на фитосанитарен контрол, се осъществява през граничните инспекционни фитосанитарни пунктове (ГИФП), определени със заповед на министъра на земеделието и храните. Заповедта се съгласува с министъра на финансите. Изискванията към ГИФП се определят с наредбата по чл. 22, ал. 3, а работното им време - със заповед на изпълнителния директор на БАБХ.

**(3)** Фитосанитарният контрол при внос се осъществява:

1. в ГИФП, изградени към граничните контролно-пропускателни пунктове;

2. в складове под митнически контрол;

3. в официално одобрени от съответната ОДБХ складове на вносителя;

4. в държавата износител.

**(4)** Контролът при вноса по ал. 3, т. 2-4 се извършва при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието и храните.

**(5)** Фитосанитарният контрол при внос обхваща:

1. проверка на документите;

2. идентификация на обявената за внос стока;

3. проверка за карантинни вредители, включваща и лабораторни изследвания в случаите, определени с наредбата по чл. 22, ал. 3.

**(6)** Фитосанитарен контрол при транзитно преминаване през страната на растения, растителни продукти или други обекти се извършва, когато пратките се транспортират по начин, който не изключва възможността от разпространение на вредители, по реда на ал. 1-5.

**(7)** За извършване на фитосанитарен контрол при внос и транзитно преминаване се заплащат такси съгласно тарифата по чл. 5.

**Чл. 51. (1)** Проверките по чл. 50, ал. 5, т. 2 и 3 могат да се извършват с намалена честота, когато:

1. проверката на растенията, растителните продукти или другите обекти в пратката или партидата е извършена в държавата износител по реда на чл. 50, ал. 3, т. 4;

2. в решение на ЕК, публикувано на интернет страницата на БАБХ или във фитосанитарно споразумение, по което страна е Европейският съюз (ЕС), е регламентирана намалена честота на проверките за идентификация и за карантинни вредители.

**(2)** Ако при извършване на проверки с намалена честота се установи зараза от карантинен вредител, ал. 1 не се прилага.

**Чл. 52. (1)** Когато при извършване на фитосанитарен контрол по чл. 50 се установи, че пратката отговаря на изискванията на този закон и/или на актовете по прилагането му, инспекторът по растителна защита я освобождава за свободно движение в ЕС или за движение при условията и по реда на наредбата по чл. 50, ал. 4, като в случаите, предвидени в наредбата по чл. 22, ал. 3, издава и растителен паспорт.

**(2)** Когато при извършване на фитосанитарен контрол по чл. 50 се установи, че пратката не отговаря на изискванията на този закон и/или на актовете по прилагането му, инспекторът по растителна защита незабавно налага една или повече от следните мерки:

1. отказва вноса на цялата пратка или на част от нея;

2. разпорежда движението ѝ под официален контрол;

3. разпорежда отстраняване на заразените части от пратката;

4. разпорежда унищожаването ѝ;

5. налага карантина върху пратката до получаване на резултатите от лабораторните изследвания;

6. разпорежда подходяща обработка с цел елиминиране на риска от разпространение на карантинни вредители.

**(3)** Условията и редът за налагане и изпълнение на мерките по ал. 2 се определят с наредбата по чл. 22, ал. 3.

**(4)** Разходите за изпълнението на мерките по ал. 2 са за сметка на вносителя.

**Чл. 53. (1)** Митническите органи незабавно информират инспекторите по растителна защита, когато установят, че за растения, растителни продукти и други обекти от трети държави, подлежащи на фитосанитарен контрол, не е представено доказателство, че такъв е осъществен.

**(2)** Митническите органи не освобождават, а превозвачите нямат право да направляват и/или транспортират стоките по ал. 1, преди да е извършен фитосанитарният контрол.

**Чл. 54.** Лицата, които внасят растения, растителни продукти и други обекти, подлежащи на фитосанитарен контрол, са длъжни:

1. да спазват фитосанитарните изисквания на този закон и на актовете по прилагането му;

2. да декларират пред фитосанитарните органи растенията, растителните продукти и другите обекти;

3. да предоставят за фитосанитарен контрол внасяните растения, растителни продукти и други обекти;

4. да представят фитосанитарен сертификат от държавата, в която са произведени растенията и растителните продукти, а в случаите на реекспорт – и фитосанитарен сертификат за реекспорт;

5. да оказват съдействие на инспекторите при извършване на проверките.

## Раздел IV

## Фитосанитарен контрол при износ и реекспорт

**Чл. 55.** Фитосанитарният контрол при износ и реекспорт на растения, растителни продукти и други обекти се извършва съгласно фитосанитарните изисквания на държавата вносител и обхваща:

1. проверка на документите;

2. идентификация на обявената за износ стока;

3. проверка за съответствие с изискванията на фитосанитарното законодателство на държавата вносител.

**Чл. 56. (1)** За издаване на фитосанитарен сертификат най-малко 3 работни дни преди износа или реекспорта на растения и растителни продукти лицата по чл. 27, ал. 1 подават заявление по образец до директора на ОДБХ на територията, на която растенията и растителните продукти се намират.

**(2)** Инспектор по растителна защита извършва проверка на растенията и растителните продукти по ал. 1 и ако те отговарят на изискванията на фитосанитарното законодателство на държавата вносител, издава фитосанитарен сертификат за износ или реекспорт.

**(3)** Когато растенията и растителните продукти по ал 1 не отговарят на изискванията на ал. 2, инспекторът по растителна защита:

1. отказва издаването на фитосанитарен сертификат;

2. предписва действия за отстраняване на нередностите и след като установи, че изискванията са изпълнени, издава фитосанитарен сертификат;

3. издава фитосанитарен сертификат само за частта от растенията и растителните продукти, която отговаря на изискванията на фитосанитарното законодателство на държавата вносител, и отказва издаването на сертификат за останалата част.

**(4)** Разходите за изпълнението на мерките по ал. 3, т. 2 са за сметка на заявителя.

**(5)** Актовете по ал. 3 могат да се обжалват пред директора на съответната ОДБХ по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(6)** Актовете по ал. 3 могат да се обжалват по съдебен ред само ако са обжалвани по административен ред по реда на ал. 5.

**(7)** Непроизнасянето на директора на ОДБХ по ал. 5 се счита за потвърждение на акта в обжалваната част.

**Чл. 57.** Към издадения фитосанитарен сертификат за реекспорт се прилага оригиналният сертификат, издаден от фитосанитарните органи на страната, от която произхожда пратката, или заверено от инспектора по растителна защита копие.

**Чл. 58.** За извършването на проверката и издаването на фитосанитарен сертификат по реда на чл. 56, ал. 2 се заплащат съответните такси съгласно тарифата по чл. 5.

## Глава четвърта
## ПРОДУКТИ ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА, СЕМЕНА ЗА ПОСЕВ, ТРЕТИРАНИ С ПРОДУКТИ ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА, И АДЮВАНТИ

### Раздел I
### Общи условия

**Чл. 59. (1)** Продуктите за растителна защита се пускат на пазара и се употребяват на територията на Република България след издаване на разрешение за пускане на пазара и употреба по реда на Регламент (ЕО) № 1107/2009 и на този закон.

**(2)** Разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита се издава от изпълнителния директор на БАБХ на лице, установено на територията на държава членка.

**(3)** Когато лицето по ал. 2 не е установено на територията на Република България, то писмено упълномощава свой представител, наричан по-нататък „упълномощен представител". Упълномощеният представител е физическо или юридическо лице, установено на територията на страната, изрично упълномощено от лицето по ал. 2 да действа от негово име и за негова сметка пред БАБХ при изпълнение на задълженията му по този закон. Датата, съдържанието и подписите на упълномощаването следва да бъдат удостоверени от официален компетентен орган. За продукт за растителна защита, заявен за разрешаване или разрешен за пускане на пазара и употреба, може да се упълномощава само едно лице.

**(4)** Притежателят на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита носи отговорност за пуснатите на пазара ПРЗ. Определянето на упълномощен представител не освобождава притежателя на разрешението за пускане на пазара и употреба на ПРЗ от отговорност съгласно действащото в Република България законодателство.

**Чл. 60.** Българската агенция по безопасност на храните е компетентен и координиращ национален орган по смисъла на чл. 75, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**Чл. 61. (1)** Разрешението за пускане на пазара и употреба на територията на страната на продукт за растителна защита се издава, подновява, изменя или отнема по реда на глава III от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и по реда на тази глава.

**(2)** Продуктите за растителна защита се разрешават за пускане на пазара и употреба само в случаите, когато отговарят на изискванията на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и на одобрените от изпълнителния директор на БАБХ национални изисквания за ограничаване на риска в Република България, публикувани на интернет страницата на БАБХ.

**(3)** За разрешаване на ПРЗ се заплащат такси съгласно тарифата по чл. 5.

**Чл. 62. (1)** Съответствието с изискванията на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и националните изисквания за ограничаване на риска по чл. 61, ал. 2 в Република България се установява с извършване на експертна оценка на:

1. физичните и химичните свойства на активното вещество и продукта и техническите свойства на продукта;

2. аналитичните методи;

3. токсикологичните характеристики на активното вещество и продукта;

4. остатъчните вещества;

5. екотоксикологичните характеристики на активното вещество и продукта;

6. съществуването и поведението на активното вещество и продукта в околната среда;

7. биологичните характеристики на продукта.

**(2)** Експертната оценка по ал. 1 се извършват от:

1. експерти на БАБХ;

2. външни експерти, които:

а) притежават образователно-квалификационна степен най-малко „бакалавър” по професионалните направления: Растениевъдство, Растителна защита, Ветеринарна медицина, Медицина, Физически, Химически и Биологически науки;

б) са преминали обучение, включващо придобиване на познания за извършване на експертна оценка по ал. 1, по програми, одобрени от изпълнителния директор на БАБХ, във висши училища, институции в системата на професионалното образование и обучение или в други компетентни институции и/или имат най-малко две години опит в извършването на оценки на активни вещества и ПРЗ;

в) владеят английски език.

**(3)** За извършване на експертната оценка външните експерти по ал. 2, т. 2 получават възнаграждение.

**(4)** Лицата по ал. 2 осигуряват защита на данните, които използват за извършване на експертните оценки, като подписват декларация за конфиденциалност по образец, с която се задължават да не разпространяват представената им информация и да не я използват в своя полза или в полза на трети лица.

**Чл. 63.** Извън случаите по чл. 61, ал. 2 временно могат да се разрешават за пускане на пазара и употреба ПРЗ, в състава на които се включват неодобрени активни вещества, когато активните вещества отговарят на изискванията на чл. 30, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**Чл. 64. (1)** При внос или въвеждане в страната ПРЗ се етикетират на български език и се придружават с копие от разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта, издадено от изпълнителния директор на БАБХ.

**(2)** Лицата, които доставят ПРЗ, предоставят информационен лист за безопасност на български език в съответствие с чл. 31 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейската агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ, L 396/1 от 30 декември 2006 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH)”.

**Чл. 65.** Българската агенция по безопасност на храните е компетентният държавен орган, който осъществява официалния контрол върху биологичното изпитване на ПРЗ.

**Чл. 66. (1)** Продуктите за растителна защита се търгуват и преопаковат на територията на Република България само когато:

1. за тях са издадени разрешения за пускане на пазара и употреба или за паралелна търговия от изпълнителния директор на БАБХ;

2. лицата, които ги търгуват и преопаковат, притежават удостоверение за търговия с ПРЗ, съответно за преопаковане на ПРЗ, издадено от директор на ОДБХ.

**(2)** Продуктите по ал. 1 могат да се търгуват и преопаковат на територията на страната и в случаите, когато разрешенията по ал. 1 са отнети, прекратени или изменени, ако със заповед на изпълнителния директор на БАБХ са определени гратисни периоди за предлагането им на пазара.

**Чл. 67.** Условията и редът за производство, търговия, преопаковане и съхранение на ПРЗ се определят с наредба на министъра на земеделието и храните.

**Чл. 68.** Продукти за растителна защита, които не са разрешени за пускане на пазара и употреба по реда на тази глава, могат да се произвеждат на територията на Република България само в случаите по чл. 28, параграф 2, букви „в" и „г" от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**Чл. 69. (1)** Произведените по чл. 68 ПРЗ не се употребяват на територията на Република България и се изнасят от нея в срок до една година от датата на производството им.

**(2)** Продуктите по ал. 1 се произвеждат, съхраняват, транспортират и изнасят при условията и по реда на наредбата по чл. 67.

**(3)** Производителите на продукти по ал. 1 уведомяват ЦУ на БАБХ за складовете, в които съхраняват произведените от тях продукти.

**Чл. 70. (1)** Лицата, които произвеждат, внасят, изнасят, съхраняват, движат, преопаковат, пускат на пазара и търгуват с ПРЗ, водят и съхраняват документация, удостоверяваща произведените, внесените, изнесените, съхраняваните, придвижваните, преопакованите, пуснатите на пазара, закупените и продадените ПРЗ по търговски наименования и количества най-малко 5 години от датата на съставяне на съответния документ. Документацията за произведените ПРЗ трябва да съдържа данни за вложените в тях активни вещества, антидоти, синергисти и коформуланти.

**(2)** Лицата, които употребяват ПРЗ за професионалната си дейност, съхраняват документацията, удостоверяваща употребените ПРЗ по търговски наименования и количества, най-малко 3 години от датата на съставяне на съответния документ.

**(3)** При поискване лицата по ал. 1 и 2 предоставят в ЦУ на БАБХ информацията, съдържаща се в съхраняваната от тях документация.

**(4)** Ежегодно до 31 март лицата, които произвеждат, пускат на пазара и преопаковат ПРЗ, подават в ЦУ на БАБХ декларация по образец за произведените, изнесените, пуснатите на пазара през предходната година и съхраняваните към 31 март на текущата година ПРЗ. Декларацията включва данни и за съхраняваните негодни ПРЗ.

**Чл. 71.** Българската агенция по безопасност на храните създава и поддържа база данни за пуснатите на пазара и съхраняваните на територията на Република България ПРЗ.

**Чл. 72.** Лицата, които пускат на пазара ПРЗ, разработват и прилагат система за блокиране, изтегляне и изземване на ПРЗ, за които е наложена мярка изтегляне от пазара с предписание на инспекторите по растителна защита или със заповед на изпълнителния директор на БАБХ.

**Чл. 73. (1)** Лицата, които произвеждат ПРЗ, подават в ЦУ на БАБХ уведомление по образец за:

1. активните вещества, адювантите и ПРЗ, които произвеждат на територията на страната;

2. внос или въвеждане в страната на одобрени активни вещества, предназначени за производство на ПРЗ, най-малко един месец преди осъществяване на вноса или въвеждането.

**(2)** Всяка промяна в подадената по ал. 1 информация се заявява писмено в ЦУ на БАБХ в 7-дневен срок от настъпването ѝ.

**Чл. 74.** Продуктите за растителна защита са негодни, когато:

1. срокът им на годност, посочен на етикета, е изтекъл;

2. физичните, химичните или техническите им показатели, съставът им или други техни характеристики са променени и не съответстват на одобрените при разрешаването; несъответствието се установява по реда на чл. 211.

**Чл. 75.** Забранява се вносът, въвеждането в страната и пускането на пазара на:

1. неразрешени или негодни ПРЗ;

2. продукти за растителна защита от лица, които не притежават разрешението на продукта за растителна защита, съответно не притежават качество на упълномощен представител.

## Раздел II

## Активни вещества, антидоти и синергисти

**Чл. 76.** Активни вещества, антидоти и синергисти се одобряват по реда на глава II, раздели 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**Чл. 77. (1)** Проверката за допустимост на заявлението, оценяването на активното вещество, антидота и синергиста и изготвянето на проекта на доклад за оценка по чл. 76 се извършват по ред, определен в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**(2)** За дейностите по ал. 1 заявителите заплащат съответните такси съгласно тарифата по чл. 5.

**(3)** Процедурата по ал. 1 се прекратява със заповед на изпълнителния директор на БАБХ, когато не са предоставени изискуеми по този член и по глава II от Регламент (ЕО) № 1107/2009 документи, за което БАБХ писмено уведомява заявителя, ЕК и компетентните органи на останалите държави членки.

**(4)** Заповедта по ал. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**Чл. 78. (1)** Българската агенция по безопасност на храните контролира производството, вноса и въвеждането на неодобрени активни вещества в Република България.

**(2)** Неодобрени активни вещества могат да се произвеждат, внасят или въвеждат, ако са предназначени за производство на ПРЗ по чл. 68. Производството им се допуска и с цел износ.

**(3)** Произведените, внесените или въведените неодобрени активни вещества се съхраняват, транспортират и изнасят от територията на страната при условията и по реда на наредбата по чл. 67.

**(4)** Вносът или въвеждането на неодобрени активни вещества се осъществява от производителите на продуктите след издаване на удостоверение от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него длъжностно лице.

**(5)** Удостоверението по ал. 4 е валидно за срок един месец.

**Чл. 79.** За получаване на удостоверение за внос или въвеждане в страната на неодобрени активни вещества лицата по чл. 78, ал. 4 подават в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилагат:

1. документ за самоличност - за физическите лица, за юридическите лица – ЕИК, съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. декларация по образец за вида, търговското наименование и количеството на ПРЗ, за чието производство активните вещества са необходими;

3. декларация по образец, че заявителят е производител на ПРЗ;

4. информационен лист за безопасност на активните вещества на български език, изготвен в съответствие с чл. 31 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH);

5. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**Чл. 80. (1)** Експерти от БАБХ проверяват заявлението по чл. 79 и представените към него документи и в случай на непълноти писмено уведомяват заявителя, като определят срок за отстраняването им.

**(2)** При неотстраняване на непълнотите по ал. 1 заявлението се оставя без разглеждане, за което заявителят се уведомява писмено.

**(3)** В 7-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на непълнотите по ал. 1 експерти от БАБХ извършват проверка на документите за съответствие с изискванията на този раздел и на наредбата по чл. 67. При установяване на несъответствия експертите писмено уведомяват заявителя и определят срок за отстраняването им.

**Чл. 81. (1)** В 7-дневен срок от извършване на проверката за съответствие или от отстраняване на несъответствията по чл. 80, ал. 3 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверението за внос или въвеждане на партида от неодобрени активни вещества по образец или мотивирано отказва издаването му, когато не са изпълнени изискванията на този раздел и на наредбата по чл. 67.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Непроизнасянето в срока по ал. 1 не се счита за мълчаливо съгласие.

**Чл. 82.** В ЦУ на БАБХ се създава и поддържа регистър на издадените удостоверения за внос или въвеждане на неодобрени активни вещества в Република България, който съдържа:

1. номера и датата на издаване на удостоверението;

2. наименование и адрес на притежателя на удостоверението;

3. наименование, номер на партида и количество на активното вещество;

4. срок на валидност на удостоверението.

**Чл. 83.** Когато процедурите по този раздел се прекратят по причини, свързани със заявителите, платените такси не се възстановяват.

## Раздел III
## Съвет по продуктите за растителна защита

**Чл. 84. (1)** Към изпълнителния директор на БАБХ се създава Съвет по продуктите за растителна защита (СПРЗ), който е постояннодействащ консултативен орган по въпросите, свързани с ПРЗ.

**(2)** Министърът на земеделието и храните издава правилник за организацията и дейността на СПРЗ и по предложение на изпълнителния директор на БАБХ определя състава му със заповед.

**(3)** Членовете на СПРЗ подписват декларация по образец, с която удостоверяват, че няма да разгласяват информацията от документацията, представена за разрешаване на ПРЗ, и няма да използват тази информация в своя полза или в полза на трети лица. Декларациите се съхраняват от секретаря на СПРЗ за срок 5 години от датата на прекратяване на участието в СПРЗ.

**Чл. 85. (1)** Съветът по продуктите за растителна защита въз основа на доклад по образец, включващ експертна оценка на физичните, химичните и техническите свойства, аналитичните методи, токсикологичните, екотоксикологичните и биологичните характеристики, остатъчните вещества и съществуването, и поведението на продукта в околната среда, взема решения и прави предложения до изпълнителния директор на БАБХ за:

1. разрешаване пускането на пазара и употребата на ПРЗ или отказ;

2. разрешаване временното пускане на пазара и употреба на ПРЗ или отказ;

3. разрешаване пускането на пазара и употребата на ПРЗ чрез взаимно признаване на разрешенията или отказ;

4. разрешаване пускането на пазара и употребата на ПРЗ с нисък риск или отказ;

5. разрешаване пускането на пазара и употребата на ПРЗ, съдържащи генетично модифициран организъм, или отказ;

6. разширяване обхвата на разрешение за пускане на пазара и употреба на ПРЗ за минимална употреба или отказ;

7. разрешаване пускането на пазара и употребата на ПРЗ за паралелна търговия или отказ;

8. разрешаване пускането на пазара за ограничена и контролирана употреба на ПРЗ или отказ;

9. разрешаване употребата на ПРЗ при извършване на научноизследователска и/или развойна дейност или отказ;

10. разрешаване пускането на пазара и употребата на ПРЗ под формата на готов разтвор или отказ;

11. подновяване разрешаването за пускане на пазара и употреба на ПРЗ или отказ;

12. изменение на разрешение за пускане на пазара и употреба на ПРЗ, включително на готовите разтвори от тях, или отказ.

13. отнемане или прекратяване на разрешение за пускане на пазара и употреба на ПРЗ, включително на готовите разтвори от тях.

**(2)** Предложението по ал. 1, т. 8 се прави въз основа на проучване на опасност за растенията и растителните продукти, без да се извършва експертна оценка.

## Раздел IV

## Разрешаване пускането на пазара и употребата на продукти за растителна защита

**Чл. 86. (1)** Лице, което възнамерява да заяви за разрешаване продукт за растителна защита за пускане на пазара и употреба в Република България и в друга държава членка в случаите, когато Република България ще бъде държавата членка, разглеждаща заявлението, подава в ЦУ на БАБХ искане за обсъждане на възможността за разглеждане на заявлението. Обсъждането се провежда с изпълнителния директор на БАБХ или с оправомощено от него длъжностно лице. Резултатите от обсъждането се вписват в протокол.

**(2)** При постигнато съгласие относно възможността за разглеждане на заявлението лицето по ал. 1 подава уведомление по образец в ЦУ на БАБХ и до компетентния орган на съответната държава членка в срок, не по-кратък от 6 месеца преди заявяване за разрешаване на продукта. Образецът на уведомлението се публикува на интернет страницата на БАБХ на английски и на български език.

**(3)** За получаване на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита лицето по ал. 1 подава в ЦУ на БАБХ заявление по образец.

**(4)** В ЦУ на БАБХ се създава и поддържа регистър на заявените за разрешаване за пускане на пазара и употреба ПРЗ, който съдържа данните от подадените заявления.

**Чл. 87. (1)** Продукт за растителна защита се разрешава за пускане на пазара и употреба при условията и по реда на чл. 33-39 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**(2)** Проверката на заявлението, извършването на експертната оценка по чл. 62, ал. 1 и изготвянето на доклад се извършва по ред, определен в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**(3)** За дейностите по ал. 2 заявителят заплаща съответните такси съгласно тарифата по чл. 5.

**Чл. 88. (1)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 1 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава пускането на пазара и употребата на продукта за растителна защита или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не отговаря на някое от изискванията на чл. 61, ал. 2.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** В 14-дневен срок от издаването на заповедта по ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешение по образец за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита.

**(4)** Издаденото разрешение на продукта за растителна защита по ал. 3 се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 1, който съдържа:

1. номер и дата на издаденото разрешение;

2. търговско наименование на продукта;

3. наименование и адрес на производителя на продукта;

4. наименование и адрес на притежателя на разрешението за пускане на пазара и употреба;

5. наименование и концентрация на активно/и вещество/а, съдържащо/и се в продукта;

6. растенията и растителните продукти, включително неземеделските площи, върху които може да се употребява продуктът, вида на продукта и условия на употреба;

7. срок на валидност на разрешението;

8. забележка.

**(5)** С разрешението по ал. 3 БАБХ предоставя на заявителя образец на етикет, с който продуктът за растителна защита ще се пуска на пазара и ще се употребява.

**Чл. 89. (1)** Продукт за растителна защита по чл. 63 се разрешава за пускане на пазара и употреба при условията на чл. 30 и 31 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и по реда на чл. 87 и чл. 88, ал. 2-5.

**(2)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 2 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава временното пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не отговаря на някое от изискванията на чл. 61, ал. 2.

**Чл. 90. (1)** Продукт за растителна защита се разрешава за пускане на пазара и употреба чрез взаимно признаване на разрешенията при условията и по реда на чл. 40 - 42 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и чл. 87, ал. 2 и 3 и чл. 88, ал. 2-5.

**(2)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 3 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава пускането на пазара и употребата на продукта за растителна защита чрез взаимно признаване на разрешенията или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не отговаря на някое от изискванията на чл. 61, ал. 2.

**Чл. 91. (1)** Продукт за растителна защита с нисък риск се разрешава за пускане на пазара и употреба при условията и по реда на чл. 47 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и чл. 87, ал. 2 и 3 и чл. 88, ал. 2-5.

**(2)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 4 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава пускането на пазара и употребата на продукта за растителна защита с нисък риск или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не отговаря на някое от изискванията на чл. 61, ал. 2.

**Чл. 92. (1)** Продукт за растителна защита, съдържащ генетично модифициран организъм, се разрешава за пускане на пазара и употреба при условията и по реда на чл. 48 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, чл. 87, ал. 2 и 3 и чл. 88, ал. 2-5 и съгласно изискванията на Закона за генетично модифицирани организми.

**(2)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 5 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава пускането на пазара и употребата на продукта за растителна защита, съдържащ генетично модифициран организъм, или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не отговаря на някое от изискванията на чл. 61, ал. 2.

**Чл. 93. (1)** Разширяване обхвата на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита за минимална употреба се разрешава при условията и по реда на чл. 51 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и чл. 87, ал. 2 и чл. 88, ал. 2-5.

**(2)** За издаване на разрешение за разширяване обхвата на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита за минимална употреба заявителят заплаща такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(3)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 6 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разширява обхвата на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита за минимална употреба или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не отговаря на някое от изискванията на чл. 61, ал. 2.

**(4)** Когато притежателят на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта не е подал заявлението за разширяване обхвата на разрешението в 3-дневен срок от издаване на заповедта по ал. 1, БАБХ му я съобщава и му определя срок до 7 дни за представяне на проект на етикет, с който продуктът за растителна защита ще се пуска на пазара и за употреба.

**(5)** Когато в срока по ал. 4 притежателят на разрешението не представи проект на етикет, разрешението по чл. 88, ал. 3 се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**Чл. 94. (1)** Продукт за растителна защита се разрешава за пускане на пазара и за употреба за паралелна търговия:

1. при условията и по реда на чл. 52 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и чл. 87, ал. 2 и 3 и чл. 88, ал. 2, 3 и 5;

2. когато не е разрешен за пускане на пазара и употреба за паралелна търговия в държавата членка по произход.

**(2)** Към заявлението се прилагат заверени копия на оригиналния етикет и инструкцията за употреба, с които продуктът за растителна защита е

разрешен в държавата членка по произход, придружени с официален превод на български език.

**(3)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 7 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава пускането на пазара и употребата на продукта за растителна защита за паралелна търговия или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не е идентичен с референтния и/или разрешен за пускане на пазара и употреба за паралелна търговия в държавата членка по произход.

**(4)** Издаденото разрешение на продукта за растителна защита по ал. 3 се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 1, който съдържа:

1. номер и дата на издаденото разрешение; номер, дата и срок на валидност на разрешението на референтния продукт;

2. търговско наименование на продукта и на референтния продукт;

3. наименование и адрес на производителя на продукта;

4. наименование и адрес на притежателя на разрешението за пускане на пазара и употреба за паралелна търговия;

5. наименование и концентрация на активно/и вещество/а, съдържащо/и се в продукта;

6. растенията и растителните продукти, включително неземеделските площи, върху които може да се употребява продуктът, вида на продукта и условия на употреба;

7. срок на валидност на разрешението.

8. забележка.

**Чл. 95. (1)** Преди пускане на пазара на партида от продукта за растителна защита по чл. 94 притежателят на разрешението писмено уведомява ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за извършване на търговията, за количеството и номера на съответната партида от продукта.

**(2)** При уведомяване по ал. 1 инспектори по растителна защита вземат контролна проба от продукта по реда на наредбата по чл. 209, ал. 5.

**(3)** Когато паралелно търгуваният продукт не се придружава от сертификат за анализ за съответната партида, лабораторният анализ на контролната проба за съответствие се извършва за сметка на притежателя на разрешението за пускане на пазара и употреба за паралелна търговия.

**Чл. 96. (1)** Продукт за растителна защита се разрешава за пускане на пазара за ограничена и контролирана употреба при условията и

по реда на чл. 53 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 при опасност за растенията и растителните продукти, която не може да бъде предотвратена по друг начин, и се състои във:

1. проникване и/или разпространение на карантинни вредители;

2. каламитет;

3. епифитотия;

4. масова поява на инвазивни, паразитни или устойчиви видове плевели;

5. друга опасност за растенията и растителните продукти, която не може да бъде овладяна чрез приложимите в Добрата растителнозащитна практика ПРЗ, средства и методи.

**(2)** Проверка на заявлението, проучване на опасността за растенията и растителните продукти и изготвяне на доклад се извършва по ред, определен в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**(3)** За разрешаване пускането на пазара за ограничена и контролирана употреба на продукт за растителна защита заявителят заплаща такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(4)** Българската агенция по безопасност на храните по своя инициатива може да разреши пускането на пазара за ограничена и контролирана употреба разрешен продукт за растителна защита, когато употребата не е включена в разрешението му.

**Чл. 97. (1)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 8 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава пускането на пазара за ограничена и контролирана употреба на продукта за растителна защита или мотивирано отказва разрешаването му, когато не е установена опасност за растенията и растителните продукти или опасността може да бъде предотвратена по друг начин.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Заповедта по ал. 1 на продукта за растителна защита се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 1, който съдържа:

1. номер и дата на издаденото разрешение;

2. търговско наименование на продукта;

3. наименование и адрес на производителя на продукта;

4. наименование и адрес на притежателя на разрешението за пускане на пазара и за употреба;

5. наименование и концентрация на активно/и вещество/а, съдържащо/и се в продукта;

6. растенията и растителните продукти, включително неземеделските площи, върху които може да се употребява продуктът, вида на продукта и условия на употреба;

7. срок на валидност на разрешението;

8. забележка.

**(4)** Със заповедта по ал. 1 БАБХ предоставя на заявителя образец на етикет, с който продуктът за растителна защита ще се пуска на пазара и за употреба.

**(5)** В случая по чл. 96, ал. 4 в 3-дневен срок от издаване на заповедта по ал. 1 БАБХ я съобщава на притежателя на разрешението, като му определя срок до 7 дни за представяне на проект на етикет, с който продуктът за растителна защита ще се пуска на пазара и за употреба.

**(6)** Когато в срока по ал. 5 притежателят на разрешението не представи проект на етикет, заповедта по ал. 1 се публикува на интернет страницата на БАБХ като гаранция за наличието на пълна и конкретна информация относно инструкциите за употреба на продукта.

**Чл. 98. (1)** Продуктът за растителна защита, разрешен за пускане на пазара за ограничена и контролирана употреба, не може да се преопакова и се употребява само в областите, за които е разрешен.

**(2)** При всяка доставка притежателят на разрешението на продукта по ал. 1 уведомява ЦУ на БАБХ за доставените в страната количества от продукта за растителна защита.

**(3)** В срок до 14 дни след изтичане срока на разрешаване на продукта по ал. 1 притежателят на разрешението писмено уведомява ЦУ на БАБХ за пуснатите на пазара и за нереализираните количества от продукта за растителна защита.

**(4)** Когато продуктът не е разрешен за други употреби на територията на страната и са останали нереализирани количества от него, в уведомлението по ал. 3 притежателят на разрешението посочва дали продуктът ще бъде обезвреден или изнесен от страната.

**(5)** В 7-дневен срок от обезвреждането или изнасянето на продукта по ал. 4 притежателят на разрешението представя в ЦУ на БАБХ писмени доказателства за това.

**Чл. 99. (1)** Продукт за растителна защита се разрешава за употреба при извършване на научноизследователска и/или развойна дейност

при условията и по реда на чл. 54 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и чл. 87, ал. 2 и 3 и чл. 88, ал. 2, 3 и 5.

**(2)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 9 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава употребата на продукта за растителна защита при извършване на научноизследователска и/или развойна дейност или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не отговаря на някое от изискванията на чл. 61, ал. 2.

**(3)** Срокът на разрешението не може да бъде по-дълъг от срока на опита, серията от опити или програмата от опити.

**(4)** Издаденото разрешение на продукта за растителна защита по ал. 2 се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 1, който съдържа:

1. номер и дата на издаденото разрешение;

2. търговско наименование на продукта;

3. наименование и адрес на производителя на продукта;

4. наименование и адрес на притежателя на разрешението за пускане на пазара и за употреба;

5. наименование и концентрация на активно/и вещество/а, съдържащо/и се в продукта;

6. вид и местонахождение на площите, растения и растителни продукти, които ще се третират; вид и наименование на опита, серията от опити или програмата от опити; вида на продукта и условия на употреба;

7. срок на валидност на разрешението.

8. забележка.

**Чл. 100. (1)** Разрешен продукт за растителна защита се пуска на пазара и се употребява под формата на готов разтвор след издаване на разрешение за пускане на пазара и за употреба на продукт за растителна защита под формата на готов разтвор.

**(2)** Не се издава разрешение за готов разтвор от продукт за растителна защита, който е:

1. разрешен за пускане на пазара за ограничена и контролирана употреба, за паралелна търговия или за употреба при извършване на научноизследователска и/или развойна дейност;

2. категоризиран в категория на употреба „първа професионална”.

**(3)** Готовият разтвор по ал. 1 се разрешава в една от концентрациите на работните разтвори за съответната употреба, одобрени при разрешаването на продукта, в опаковки с вместимост до 1 литър.

**(4)** За получаване на разрешение по ал. 1 лицата подават в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилагат:

1. заверено копие от документ за самоличност - за физически лица, за юридическите лица – ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. резултати от изследване, извършено от лаборатории, притежаващи сертификат за оценено съответствие с Добрата лабораторна практика за срок на годност на готовия разтвор, не по-кратък от 6 месеца, на български или на английски език - на електронен носител;

3. проект на етикет на заявения готов разтвор, изготвен съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 547/2011 за прилагане на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за етикетиране на продукти за растителна защита (ОВ, L 155/176 от 11 юни 2011 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 547/2011”, и Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ, L 353/1 от 31 декември 2008 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP)”, на български език - на електронен носител. Проектът на етикет трябва да съдържа надпис „ГОТОВ РАЗТВОР”.

4. информационен лист за безопасност на продукта за растителна защита, изготвен в съответствие с чл. 31 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH), на български и на английски език - на електронен носител;

5. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(5)** Въз основа на подадените документи по ал. 4 се извършва експертна оценка по чл. 62, ал. 1, т. 1 и се изготвя доклад по образец.

**(6)** Определянето на изискванията към заявлението и неговата проверка, извършването на експертната оценка и изготвянето на доклада се извършва по ред, определен в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**Чл. 101. (1)** В 90-дневен срок от подаване на заявлението по чл. 100, ал. 4 по предложение на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 10 изпълнителният директор на БАБХ със заповед разрешава пускането на пазара и употребата

на продукта за растителна защита под формата на готов разтвор или мотивирано отказва разрешаването му, когато годността на готовия разтвор от продукта не е доказана. Срокът на валидност на издаденото разрешение не може да бъде по-дълъг от срока на валидност на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** В 14-дневен срок от издаване на заповедта по ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешение за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита по образец.

**(4)** Издаденото разрешение по ал. 1 на продукта за растителна защита се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 1, който съдържа:

1. номер и дата на издаденото разрешение;

2. търговско наименование на продукта;

3. наименование и адрес на производителя на продукта;

4. наименование и адрес на притежателя на разрешението за пускане на пазара и употреба;

5. наименование и концентрация на активно/и вещество/а, съдържащо/и се в продукта;

6. растенията и растителните продукти, включително неземеделските площи, върху които може да се употребява продуктът, вида на продукта и условия на употреба;

7. срок на валидност на разрешението;

8. забележка.

**(5)** С разрешението по ал. 3 БАБХ предоставя на заявителя образец на етикет, с който продуктът за растителна защита ще се пуска на пазара и за употреба.

**Чл. 102.** Разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита под формата на готов разтвор се изменя при условията и по реда на чл. 107-112.

**Чл. 103.** Разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита под формата на готов разтвор:

1. се отнема по реда на чл. 114, когато разрешението за пускане на пазара и за употреба на продукта е отнето или прекратено;

2. се прекратява при условията и по реда на чл. 115.

**Чл. 104. (1)** Разрешението за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита се подновява при условията и по реда на чл. 43 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и чл. 87, ал. 2 и 3 и чл. 88, ал. 2-5.

**(2)** В случаите по чл. 43, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 изпълнителният директор със заповед удължава срока на разрешението за пускане на пазара и за употреба на продукта.

**(3)** В 14-дневен срок от получаване на предложението на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 11 изпълнителният директор на БАБХ със заповед подновява разрешаването за пускане на пазара и за употреба на продукта за растителна защита или мотивирано отказва разрешаването му, когато продуктът за растителна защита не отговаря на някое от изискванията на чл. 61, ал. 2.

**Чл. 105.** Образците на етикети на ПРЗ, включително на готовите разтвори от тях, се одобряват по ред, определен в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**Чл. 106.** Българската агенция по безопасност на храните преразглежда разрешенията за пускане на пазара и употреба на ПРЗ в срока им на валидност, когато има данни, че продуктът не отговаря на изискванията на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и/или на националните изисквания за ограничаване на риска по чл. 61, ал. 2, в резултат на което може да ги измени или отнеме при условията и по реда на чл. 44 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**Чл. 107. (1)** Изменение на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита по чл. 106 се извършва след проверка на представената информация, извършване на експертна оценка по чл. 62, ал. 1 и изготвяне на доклад.

**(2)** Редът по ал. 1 се определя в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**(3)** За изменение на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита притежателят му заплаща такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(4)** В срок до 6 месеца от подаване на информацията по чл. 44, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 по предложение на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 12 изпълнителният директор на БАБХ със заповед изменя

разрешението за пускане на пазара и за употреба на продукта за растителна защита.

**(5)** Заповедта по ал. 4 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(6)** В 14-дневен срок от издаването на заповедта по ал. 4 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице при необходимост преиздава разрешението за пускане на пазара и за употреба на продукта за растителна защита и вписва промените в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 1.

**(7)** С разрешението по ал. 6 БАБХ предоставя на притежателя на разрешението образец на етикет, с който продуктът за растителна защита ще се пуска на пазара и за употреба.

**Чл. 108.** Притежател на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита може да заяви изменение на разрешението, когато:

1. се заличава част от растенията и растителните продукти, включително неземеделските площи, върху които може да се употребява продуктът за растителна защита, и условията на тази употреба;

2. има промени в обстоятелства и данни, които не са свързани с извършване на експертна оценка по чл. 62, ал. 1;

3. правата и задълженията по разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита се прехвърлят на друго лице;

4. търговското наименование на продукта за растителна защита се променя или се заявява второ и последващо търговско наименование;

5. има промяна в състава на продукта за растителна защита, свързана със замяна на еквивалентни коформуланти в съпоставими количества.

6. се добавят растения и растителни продукти, включително неземеделски площи, върху които продуктът за растителна защита може да се употребява, и условията на тази употреба.

**Чл. 109. (1)** За изменение на разрешението по чл. 108, т. 1-4 притежателят на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта подава в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилагат:

1. заверено копие от документ за самоличност - за физически лица, за юридическите лица - ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. мотиви - в случая по чл. 108, т. 1;

3. документи, удостоверяващи заявената промяна в случаите по чл. 108, т. 2 и 3;

4. декларация по образец, че източникът/ците на производство на активното вещество, антидота и синергиста, включени в състава на продукта за растителна защита, и производственият им процес са същите, както и че съставът на продукта за растителна защита е същият - в случая по чл. 108, т. 3;

5. проект на етикет на продукта за растителна защита, изготвен съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 547/2011 и Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP) - в случаите по чл. 108, т. 1-4;

6. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(2)** Въз основа на подадените документи по ал. 1 се извършва проверка за съответствие.

**(3)** Определянето на изискванията към заявлението и неговата проверка за съответствие се извършва по ред, определен в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**Чл. 110. (1)** В 14-дневен срок от подаване на заявлението по чл. 109, ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ със заповед изменя разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита или мотивирано отказва изменението му, когато:

1. не е изпълнено някое от изискванията на чл. 109;

2. искането е неоснователно.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** В 14-дневен срок от издаване на заповедта по ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице преиздава разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита и вписва промените в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 1. При даване на второ или последващо търговско наименование преиздаденото разрешение за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита трябва да съдържа всички търговски наименования на продукта.

**(4)** С разрешението по ал. 3 БАБХ предоставя на притежателя на разрешението образец на етикет, с който продуктът за растителна защита ще се пуска на пазара и за употреба.

**Чл. 111. (1)** За изменение на разрешението по чл. 108, т. 5 притежателят на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта подава в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилага:

1. заверено копие от документ за самоличност - за физически лица, за юридическите лица - ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. мотиви;

3. данни от документацията, посочена в чл. 33, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 съобразно промяната;

4. сравнение между състава на продукта за растителна защита, одобрен при разрешаването му, и състава на продукта със заявената промяна;

5. информационен лист за безопасност на коформуланта/ите, включени в състава на продукта за растителна защита, изготвен в съответствие с чл. 31 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH);

6. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(2)** Въз основа на подадените документи по ал. 1 се извършва експертна оценка по чл. 62, ал. 1 и се изготвя доклад по образец.

**(3)** Определянето на изискванията към заявлението и неговата проверка, извършването на експертната оценка по чл. 62, ал. 1 и изготвянето на доклад се извършва по ред, определен в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**Чл. 112. (1)** В 90-дневен срок от получаване на заявлението по чл. 111, ал. 1 по предложение на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 12 изпълнителният директор на БАБХ със заповед изменя разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита или мотивирано отказва изменението му, когато не е изпълнено някое от изискванията на чл. 111 или не се отговаря на изискванията на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и/или на националните изисквания за ограничаване на риска по чл. 61, ал. 2.

**(2)** Заповедта или отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**Чл. 113.** Изменение на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита по чл. 108, т. 6 се извършва по реда на чл. 87 и 88.

**Чл. 114. (1)** Отнемане на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита по чл. 106 се извършва след проверка на представената информация, извършване на експертна оценка по чл. 62, ал. 1 и изготвяне на доклад.

**(2)** Редът по ал. 1 се определя в инструкция на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**(3)** Отнемане на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита за паралелна търговия се извършва и когато се установи, че партида от продукта не е идентична по физични, химични, технически показатели, състав и/или вид на формулацията с референтния продукт.

**(4)** В срок до 6 месеца от подаване на информацията по чл. 44, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 по предложение на СПРЗ по чл. 85, ал. 1, т. 13 изпълнителният директор на БАБХ със заповед отнема разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита.

**(5)** Заповедта по ал. 4 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Когато разрешението на продукта за растителна защита е отнето поради несъответствие с изискванията на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и/или националните изисквания за ограничаване на риска по чл. 61, ал. 2, обжалването на заповедта не спира изпълнението й.

**(6)** Продуктът за растителна защита се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 2, който съдържа:

1. номер и дата на разрешение на продукта и заповедта за отнемане му;

2. търговско наименование на продукта;

3. наименование и адрес на производителя на продукта;

4. наименование и адрес на притежателя на разрешението за пускане на пазара и употреба;

5. наименование и концентрация на активно/и вещество/а, съдържащо/и се в продукта;

6. забележка.

**Чл. 115. (1)** Прекратяване на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита се извършва при условията на чл. 45 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**(2)** В 14-дневен срок от подаване в ЦУ на БАБХ на мотивирано искане изпълнителният директор на БАБХ със заповед прекратява разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита.

**(3)** Заповедта по ал. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(4)** Продуктът за растителна защита по ал. 1 се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 2.

**Чл. 116. (1)** Гратисни периоди за обезвреждане, съхранение, пускане на пазара и употреба на налични в страната количества ПРЗ, разрешенията за пускане на пазара и употреба на които са изменени, отнети или прекратени, се определят при условията на чл. 46 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**(2)** Когато разрешението на продукта за растителна защита е изменено или отнето поради несъответствие с изискванията на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и/или националните изисквания за ограничаване на риска по чл. 61, ал. 2, пускането на пазара и употребата на продукта се преустановяват незабавно, като за наличните количества се определя гратисен период за изтегляне от пазара, съхранение и обезвреждане. Гратисният период не може да бъде по-дълъг от 6 месеца.

**(3)** Гратисните периоди по ал. 1 и 2 се определят в заповедите, с които се изменят, отнемат или прекратяват разрешенията за пускане на пазара и употребата на ПРЗ.

**(4)** До 14 дни след изтичане на гратисните периоди притежателят на разрешението писмено уведомява ЦУ на БАБХ за обезвреждането на ПРЗ и прилага писмени доказателства за това.

**Чл. 117. (1)** Когато заявителите не са предоставили изискуеми по този раздел документи, БАБХ оставя заявленията без разглеждане и уведомява заявителя писмено.

**(2)** В случаите по ал. 1 платените такси не се възстановяват.

## Раздел V
## Биологично изпитване на продукти за растителна защита

**Чл. 118. (1)** Биологично изпитване на ПРЗ се осъществява в официалните бази за изпитване на БАБХ и в одобрените бази на физически и юридически лица, вписани в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 4.

**(2)** При необходимост БАБХ възлага биологично изпитване на ПРЗ на научноизследователски институти под нейното методическо ръководство.

**(3)** Българската агенция по безопасност на храните организира, ръководи и контролира провеждането на биологичното изпитване в местата по ал. 1 и 2.

**(4)** Биологичното изпитване на ПРЗ се извършва при условията и по реда на тази глава и с наредба на министъра на земеделието и храните.

**(5)** За биологичното изпитване в официалните бази за изпитване на БАБХ се заплащат цени съгласно ценоразписа по чл. 5.

**Чл. 119. (1)** Биологичното изпитване на ПРЗ се извършва в съответствие с изискванията на Добрата експериментална практика срещу икономически важните вредители, включени в списъка по чл. 11, ал. 1.

**(2)** Биологично изпитване на продукт за растителна защита може да се извършва и срещу вредители, които не са икономически важни, но са установени на територията на страната и оказват влияние върху безопасността и качеството на растенията и растителните продукти.

**(3)** На биологично изпитване с цел разрешаване за пускане на пазара и употреба подлежат ПРЗ:

1. в състава, на които са включени:

а) одобрени активни вещества, антидоти, синергисти;

б) неодобрени активни вещества, които отговарят на изискванията на чл. 30, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009;

в) коформуланти извън списъка на Приложение III от Регламент (ЕО) № 1107/2009;

2. които имат търговско наименование или номер на кода на производителя за разработката на съответния продукт и утвърдена формулация.

**Чл. 120. (1)** Биологичното изпитване на ПРЗ се извършва най-малко за два вегетационни периода.

**(2)** Третираните растения и растителни продукти с ПРЗ, в състава на които са включени едно или повече активни вещества, които не се съдържат в състава на разрешен в страната продукт или се съдържат в състава на продукт, разрешен в страната за друг вредител, се унищожават по реда на наредбата по чл. 118, ал. 4.

**Чл. 121. (1)** Продуктите за растителна защита се заявяват за биологично изпитване ежегодно в срок до:

1. 1 март - за изпитване през периода март – май;

2. 1 юни - за изпитване през периода юни – август;

3. 1 септември - за изпитване през периода септември – ноември.

**(2)** Продуктите, предназначени за третиране на семена за посев, се заявяват само до 1 март на текущата година.

**Чл. 122. (1)** За извършване на биологично изпитване на продукт за растителна защита в местата по чл. 118, ал. 1 и 2 заявителите по чл. 121, ал. 1 сключват договори с БАБХ, съответно със собствениците или ползвателите на одобрените бази за биологично изпитване.

**(2)** Към договорите по ал. 1 се прилага информационни листове за безопасност на продукта за растителна защита, изготвен в съответствие с чл. 31 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH), на български език.

**(3)** При неблагоприятни условия – нехарактерни за сезона температури, градушки, обилни валежи, недостатъчно проявление или плътност на вредителите, за които продуктите се изпитват, или в случай на получени противоречиви резултати биологичното изпитване може да се проведе повторно по искане на заявителя.

**Чл. 123. (1)** Изпълнителният директор на БАБХ ежегодно със заповед утвърждава план за биологичното изпитване, което ще се провежда в официалните бази за изпитване на БАБХ и в научноизследователските институти до:

1. 15 март - на продуктите за растителна защита, заявени до 1 март;

2. 15 юни - на продуктите за растителна защита, заявени до 1 юни;

3. 15 септември - на продуктите за растителна защита, заявени до 1 септември.

**(2)** При необходимост БАБХ сключва договори със собственици и/или ползватели на земеделски земи, съгласно които извършва биологично изпитване на ПРЗ върху отглежданите земеделски култури.

**(3)** В случаите по чл. 120, ал. 2 собствениците на унищожените растения и растителни продукти се обезщетяват със средства от бюджета на БАБХ по реда на наредбата по чл. 48, ал. 2. Средствата се предоставят при спазване разпоредбите на европейското законодателство в областта на държавните помощи.

**Чл. 124. (1)** База на физическо или юридическо лице за биологично изпитване на ПРЗ се одобрява, когато отговаря на изискванията на наредбата по чл. 118, ал. 4 и:

1. разполага с най-малко две места за изпитване, разположени в северната и южната част на територията на страната;

2. за всяко от местата по т. 1 са осигурени по едно лице:

а) с висше образование в областта на аграрните науки с професионално направление „Растителна защита” и сертификат по чл. 154, което да ръководи биологичното изпитване;

б) с висше образование в областта на аграрните науки или средно професионално образование в областта на растениевъдството и сертификат по чл. 154, което да извършва биологичното изпитване.

**(2)** Ръководителите на биологичното изпитване по места могат да изпълняват функциите и на лицата по ал. 1, т. 2, буква „б“.

**(3)** Задълженията на ръководителите на биологичното изпитване и лицата по ал. 1, т. 2, буква „б“ се определят с наредбата по чл. 118, ал. 4.

**Чл. 125.** За одобряване на бази за биологично изпитване лицата подават в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилагат заверени копия от:

1. документ за самоличност - за физическите лица, за юридическите лица - ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. диплома за висше образование в областта на аграрните науки с професионално направление „Растителна защита” на ръководителя на базата и договор с ръководителя;

3. диплома за висше образование в областта на аграрните науки или средно професионално образование в областта на растениевъдството на лицето по чл. 124, ал. 1, т. 2;

4. списък на групите земеделски култури, върху които ще се извършва биологичното изпитване;

5. документ за собственост или право на ползване на местата, в които ще се извършва биологичното изпитване;

6. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5 в оригинал.

**Чл. 126. (1)** Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице определя със заповед комисия, която проверява предоставените документи и в случай на непълноти писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(2)** При неотстраняване на непълнотите по ал. 1 заявлението се оставя без разглеждане, за което заявителят се уведомява писмено.

**(3)** В 30-дневен срок от подаване на документите или от отстраняване на непълнотите по ал. 1 комисията извършва проверка на документите и на местата, в които се извършва биологичното изпитване, за съответствието им с изискванията на наредбата по чл. 118, ал. 4. При констатиране на несъответствия комисията дава предписания и определя срок за отстраняването им. В 3-дневен срок от отстраняване на несъответствията се извършва повторна проверка.

**(4)** В 7-дневен срок от извършване на проверката по ал. 3 комисията изготвя писмено становище до изпълнителния директор на БАБХ с предложение за одобряване или за отказ.

**Чл. 127. (1)** В 45-дневен срок от подаване на заявлението изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице одобрява базата и издава сертификат по образец или мотивирано отказва издаването му, когато са установени несъответствия с изискванията на тази глава и/или на наредбата по чл. 118, ал. 4.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Сертификатът се издава за срок 5 години и правата и задълженията по него не може да се прехвърлят на друго лице.

**(4)** Издадените сертификати по ал. 1 се вписват в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 4, който съдържа:

1. номер и дата на издаване на сертификата;

2. наименование, седалище и адрес на управление или постоянен адрес на притежателя на сертификата;

3. местонахождението на местата, в които се извършва биологичното изпитване;

4. растенията и растителните продукти, върху които се извършва биологичното изпитване;

5. имена на ръководителите по местата на биологичното изпитване;

6. срок на валидност на сертификата;

7. забележка.

**Чл. 128. (1)** При промени в обстоятелствата по чл. 127, ал. 4, т. 2-5 притежателят на сертификата в 7-дневен срок от настъпването им подава в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилага:

1. заверени копия от документите, удостоверяващи промяната;

2. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5 в оригинал.

**(2)** В 7-дневен срок от заявяване на промяна в обстоятелството по чл. 127, ал. 4, т. 2 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице преиздава сертификата.

**(3)** За заявени промени в обстоятелствата по чл. 127, ал. 4, т. 3-5, включващи нови и/или променени групи култури, места или ръководителите на бази, се прилага редът по чл. 126 и 127.

**(4)** Всяка промяна в сертификата за одобряване на бази се вписва в регистъра чл. 6, ал. 1, т. 4.

**Чл. 129. (1)** За удължаване срока на валидност на сертификата притежателите на сертификата подават в ЦУ на БАБХ заявление по образец и документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5 до 3 месеца преди изтичането му.

**(2)** Удължаването по ал. 1 се извършва по реда на чл. 126 и 127 и сертификатът се преиздава със същия номер за срок 5 години.

**Чл. 130. (1)** Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице със заповед обезсилва издадения сертификат:

1. по писмено искане на притежателя му;

2. при груби или системни нарушения на изискванията на този закон и/или на актовете по прилагането му.

**(2)** Заповедта по ал. 1, т. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**Чл. 131.** Притежателите на сертификат за одобрена база за биологично изпитване са длъжни:

1. да прилагат правилата за заявяване и извършване на биологичното изпитване в базата съгласно изискванията на този раздел и на наредбата по чл. 118, ал. 4;

2. да одобряват в сроковете по чл. 123, ал. 1 план за биологично изпитване в съответната база, копие от който предоставят в ЦУ на БАБХ в 3-дневен срок от одобряването му;

3. да сключват договори със заявителите за провеждане на изпитванията;

4. в 14-дневен срок от сключване на договора по т. 3 писмено да уведомяват ЦУ на БАБХ.

**Чл. 132.** Заявителите на биологично изпитване на ПРЗ в одобрени бази ежегодно подават в ЦУ на БАБХ декларация по образец в срок до:

1. 15 март - за продуктите, които ще се изпитват през ранния пролетно-летен период;

2. 15 юни - за продуктите, които ще се изпитват през късния пролетно-летен период;

3. 15 септември - за продуктите, които ще се изпитват през есенно-зимния период.

**Чл. 133. (1)** По искане на БАБХ одобрените бази предоставят необходимата документация, свързана с организацията и провеждането на биологичното изпитване на продуктите за растителна защита.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните извършва периодични проверки на одобрените бази за биологично изпитване и при нарушения на закона и на актовете по прилагането му дава предписания за отстраняването им.

**Чл. 134. (1)** Продуктите за растителна защита, предназначени за биологично изпитване, се внасят или въвеждат на територията на Република България от заявителите на биологичното изпитване след издаване на удостоверение от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него длъжностно лице.

**(2)** Продуктите, предназначени за биологично изпитване, се обозначават с надпис „МОСТРА, ПРЕДНАЗНАЧЕНА ЗА БИОЛОГИЧНО ИЗПИТВАНЕ”.

**Чл. 135.** За получаване на удостоверение за внос или въвеждане на ПРЗ в страната лицата подават в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилагат:

1. документ за самоличност - за физическите лица, за юридическите лица - ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. информационен лист за безопасност на активните вещества на български език в съответствие с чл. 31 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH);

3. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**Чл. 136. (1)** Българската агенция по безопасност на храните проверява представените по чл. 135 документи и в случай на непълноти писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(2)** При неотстраняване на непълнотите по ал. 1 заявлението се оставя без разглеждане, за което заявителят се уведомява писмено.

**(3)** В 7-дневен срок от подаване на документите по чл. 135 или от отстраняване на непълнотите по ал. 1 се извършва проверка на документите за съответствието им с изискванията на тази глава и/или на наредбата по чл. 118, ал. 4.

**(4)** При констатиране на несъответствия БАБХ писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им. В 3-дневен срок от отстраняване на несъответствията се извършва повторна проверка.

**Чл. 137. (1)** В 14-дневен срок от подаване на заявлението изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение за внос или въвеждане на партида от ПРЗ по образец или мотивирано отказва издаването му, когато са установени несъответствия с изискванията на тази глава и/или на наредбата по чл. 118, ал. 4.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Непроизнасянето в срока по ал. 1 не се счита за мълчаливо съгласие.

**(4)** Удостоверението по ал. 1 е валидно за срок 3 месеца.

**Чл. 138.** Българската агенция по безопасност на храните създава и поддържа регистър на издадените удостоверения за внос или въвеждане на ПРЗ, предназначени за биологично изпитване, на територията на Република България.

## Раздел VI

## Разрешаване пускането на пазара и употребата на семена за посев, третирани с продукти за растителна защита, и адюванти

**Чл. 139. (1)** Семена за посев, третирани с продукт за растителна защита, се пускат на пазара и за употреба в Република България, ако продуктът за растителна защита, с който са третирани, е разрешен за пускане на пазара и употреба в държава членка и ако семената са вписани в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 13.

**(2)** За вписване в регистъра по ал. 1 лицата подават в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилагат:

1. заверено копие от документ за самоличност - за физически лица, за юридическите лица - ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. заверено копие от разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта за растителна защита, с който са третирани семената за посев, издадено от компетентния орган на държава членка, придружено с официален превод на български език;

3. заверено копие от етикета на продукта за растителна защита по т. 2, придружено с официален превод на български език;

4. информационен лист за безопасност на продукта за растителна защита, с който са третирани семената за посев, изготвен в съответствие с чл. 31 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH), на български език на електронен носител;

5. образец на етикета, с който третираните семена за посев ще се пускат на пазара и за употреба, изготвен съгласно чл. 49, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, на български език на електронен носител.

**(3)** В 5-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 2 БАБХ проверява представените документи и в случай на непълноти и/или несъответствия писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(4)** При неотстраняване на непълнотите и/или несъответствията по ал. 3 заявлението се оставя без разглеждане, за което БАБХ писмено уведомява заявителя.

**(5)** В 14-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на непълнотите и/или несъответствията, изпълнителният директор на БАБХ вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 13 заявените семена за посев или мотивирано отказва вписването им, когато продуктът за растителна защита, с който са третирани, не е разрешен за пускане на пазара и употреба в държава членка.

**(6)** Отказът по ал. 5 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(7)** Действието на регистрацията по ал. 1 е безсрочно.

**(8)** При непроизнасяне в срока по ал. 5 е налице мълчаливо съгласие и се прилагат съответно чл. 28 и 29 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Заявителят има право да пусне на пазара и за употреба заявените семена за посев, след като предварително писмено уведоми за

това ЦУ на БАБХ и изпълнителният директор на БАБХ не се произнесе с отказ в 7-дневен срок от получаване на уведомлението.

**(9)** В случаите на мълчаливо съгласие вписването в регистъра се извършва в 14-дневен срок от уведомяването по ал. 8.

**Чл. 140. (1)** Когато разрешението за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита, с който са третирани семена за посев, пуснати на пазара и за употреба в страната, се измени или отнеме от компетентен орган на държава членка поради несъответствие с изискванията на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и/или националните изисквания за ограничаване на риска по чл. 61, ал. 2, изпълнителният директор на БАБХ със заповед заличава вписването по чл. 139, ал. 5 от регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 13.

**(2)** Заповедта по ал. 1 се издава в 14-дневен срок от изменението или отнемането на разрешението. Заповедта се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**Чл. 141. (1)** Адюванти се пускат на пазара и за употреба в Република България, ако са вписани в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 14.

**(2)** За вписване в регистъра по ал. 1 лицата подават в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилагат:

1. заверено копие от документ за самоличност - за физически лица, за юридическите лица - ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. образец на етикет за пускане на пазара, изготвен съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 547/2011 и Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP), на български език на електронен носител;

3. информационен лист за безопасност на адюванта, изготвен в съответствие с чл. 31 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH), на български език на електронен носител.

**(3)** В 5-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 2 БАБХ проверява представените към него документи и в случай на непълноти и/или несъответствия писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(4)** При неотстраняване на непълнотите и/или несъответствията заявлението се оставя без разглеждане, за което БАБХ писмено уведомява заявителя.

**(5)** В 14-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на непълнотите и/или несъответствията изпълнителният

директор на БАБХ вписва заявения адювант в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 14, който съдържа:

1. търговско наименование на адюванта;

2. наименование и адрес на лицето, което пуска на пазара и за употреба адюванта;

3. растенията и растителните продукти, включително неземеделските площи, върху които може да се употребява адювантът, вида на формулация, начин на действие на адюванта и условия на употреба;

4. наименование на ПРЗ, с които адювантът може да се употребява;

5. забележка.

**(6)** Действието на регистрацията по ал. 1 е безсрочно.

**(7)** При непроизнасяне в срока по ал. 5 е налице мълчаливо съгласие и се прилагат съответно чл. 28 и 29 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Заявителят има право да пусне на пазара и за употреба заявения адювант, след като предварително писмено уведоми за това ЦУ на БАБХ и изпълнителният директор на БАБХ не се произнесе с отказ в 7-дневен срок от получаване на уведомлението.

**(8)** В случаите на мълчаливо съгласие вписването в регистъра се извършва в 14-дневен срок от уведомяването по ал. 7.

**(9)** Когато продукт за растителна защита е разрешен за пускане на пазара и употреба с адювант, изпълнителният директор на БАБХ служебно вписва в регистъра по ал. 6 този адювант.

**Чл. 142.** Изпълнителният директор на БАБХ със заповед заличава вписването по адюванта от регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 14 в 14-дневен срок от подаване на писмено искане от лицето, което пуска на пазара и за употреба адюванта.

## Раздел VII

## Класифициране, категоризиране, опаковане и етикетиране на продукти за растителна защита и адюванти

**Чл. 143. (1)** Продуктите за растителна защита:

1. се класифицират - в съответствие с наредбата по чл. 5, ал. 2 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;

2. се опаковат - в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 и Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP);

3. се етикетират в съответствие с Регламент (ЕС) № 547/2011.

**(2)** Активните вещества, влизащи в състава на продуктите за растителна защита, се класифицират, опаковат и етикетират съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP), като класификацията и елементите на етикета се вписват в информационния лист за безопасност на продукта за растителна защита.

**Чл. 144. (1)** Продуктите за растителна защита се категоризират в две категории на употреба: професионална и непрофесионална.

**(2)** Професионалната категория на употреба се разделя на две подкатегории: първа професионална и втора професионална.

**(3)** Категориите на употреба се определят от СПРЗ въз основа на експертната оценка по чл. 62, ал. 1 и съобразно:

1. условията и ограниченията при одобрението на активните вещества;

2. класифицирането на ПРЗ в една или повече категории на опасност за здравето съгласно чл. 2 от Закона за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси или в един или повече класове на опасност съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP);

3. оценката на риска, включително необходимостта от използване на лични предпазни средства;

4. заявените употреби и категорията потребители по смисъла на Приложение I от Регламент (ЕС) № 547/2011.

**(4)** Продукти за растителна защита, съдържащи активно вещество „кандидат за замяна" по смисъла на чл. 24 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, и продуктите, разрешени за пускане на пазара за ограничена и контролирана употреба, се категоризират в категория „професионална".

**(5)** Продукти за растителна защита, съдържащи „активни вещества с нисък риск" или „основни вещества" по смисъла на чл. 22 и 23 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, се категоризират в категория „непрофесионална".

**(6)** При определяне категорията на даден продукт за растителна защита могат да бъдат въведени допълнителни критерии в зависимост от спецификата на неговата употреба и според опасността, която представлява за здравето на потребителя.

**(7)** Категорията на употреба се вписва в разрешението за пускане на пазара и употреба на продуктите за растителна защита.

**Чл. 145. (1)** Продуктите за растителна защита и адювантите се пускат на пазара в оригинални запечатани опаковки на производителя или преопаковани от лице, което притежава удостоверение за това.

**(2)** Опаковките трябва да отговарят на изискванията на чл. 64 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и на чл. 35 от Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP).

**(3)** Приспособлението за затваряне на опаковката трябва да съдържа пломба или друго запечатващо устройство, така че при отваряне целостта на пломбата или запечатващото устройство да се нарушават непоправимо.

**(4)** Видът и вместимостта на опаковката и видът и характеристиките на материала, от който е направена, се одобряват при разрешаването на продукта.

**Чл. 146.** Лицата, които пускат на пазара и за употреба адюванти, актуализират етикета при всяка промяна и предоставят в БАБХ образец на етикета, с който адювантът ще се пуска на пазара и за употреба.

**Чл. 147.** Продуктите за растителна защита и адювантите се пускат на пазара с етикет на български език, съдържащ информацията по чл. 1 от Регламент (ЕС) № 547/2011 и дял III от Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP).

**Чл. 148. (1)** Продуктите за растителна защита се разрешават за пускане на пазара с търговски наименования, които не се състоят от името/имената на активните вещества, включени в състава им.

**(2)** Към търговското наименование на продукта за растителна защита се изписва абревиатура на вида на формулацията на продукта. Търговското наименование може да включва и цифрово обозначение на концентрацията на активното/ите вещество/а в състава на продукта.

**Чл. 149. (1)** Търговското наименование на продукт за растителна защита се запазва въз основа на заявлението по чл. 87, ал. 1, чл. 89, ал. 1, чл. 90, ал. 1, чл. 91, ал. 1, чл. 92, ал. 1, чл. 94, ал. 1, чл. 96, ал. 1 и чл. 108, т. 4.

**(2)** Запазването по ал. 1 има действие до приключване на процедурата по разрешаване или изменение на разрешението, съответно до приключване на производството по обжалване на отказа за разрешаване или за изменение на разрешението, и е пречка друг продукт за растителна защита да бъде разрешен под същото търговско наименование.

**Чл. 150.** В срок 5 години след отнемане или изтичане срока на разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна

защита търговското наименование на този продукт не може да се използва от друг заявител.

## Раздел VIII

## Публикации и реклама на продукти за растителна защита

**Чл. 151.** Реклама на продукт за растителна защита се извършва в съответствие с условията, при които продуктът е разрешен в Република България, и в съответствие с изискванията на чл. 66 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**Чл. 152.** Забранява се:

1. рекламата на неразрешен продукт за растителна защита;

2. рекламирането и публикуването на неверни указания за търговия и съхранение;

3. публикуването и разпространението на неверни указания и консултации за прилагане на ПРЗ;

4. реклама, съдържаща указания за употреба на неразрешени ПРЗ или за употреба на ПРЗ извън разрешената им употреба;

5. посочването на несъществуващи качества на продукта;

6. непосочването на опасните свойства на продукта;

7. използването на думи, които го представят като безопасен или създават възможност за подценяване на опасността му;

8. сравняване качествата на рекламираните ПРЗ с качествата на аналогични продукти на други производители.

**Чл. 153. (1)** Всяка реклама на продукт за растителна защита се придружава от изразите: „Употребявайте продукти за растителна защита по безопасен начин. Преди употреба прочетете етикета и информацията за продукта за растителна защита“.

**(2)** Рекламата трябва да съдържа информация за ограниченията при ползване и предупредителни фрази и символи, установени при етикетирането, или да препраща към етикета на продукта или интернет страницата на производителя, където тези ограничения, знаци и символи са посочени.

## Раздел IX

**Обучение и сертифициране на лицата, които имат право да използват продукти за растителна защита от професионална категория на употреба**

**Чл. 154.** Професионалните потребители, дистрибуторите и консултантите, които използват ПРЗ от професионална категория на употреба, трябва да притежават сертификат за това, издаден от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него длъжностно лице.

**Чл. 155. (1)** Лицата с висше образование в областта на аграрните науки получават първоначално сертификата по чл. 154 по право.

**(2)** Лицата със средно професионално образование в областта на растениевъдството получават сертификат след преминаване на обучение по програма, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ, или след успешно полагане на писмен тест по реда на чл. 157, ал. 2. Преминаване на обучение или полагане на писмен тест се извършва по избор на лицето.

**(3)** Извън случаите по ал. 1 и 2 всяко лице първоначално получава сертификат след преминаване на обучение ал. 2.

**Чл. 156. (1)** Обучение по чл. 155, ал. 2 се провежда от висши училища или институции в системата на професионалното образование и обучение по програми, които включват минимум темите, посочени в приложение № 2.

**(2)** Програмите по ал. 1 се разработват от обучаващите институции, като се вземат предвид конкретните функции и отговорности на лицата по чл. 154, както и нивото на тяхната квалификация.

**Чл. 157. (1)** За получаване на сертификат лицата по чл. 155 подават в ОДБХ, на чиято на територия лицето е установено, заявление по образец, към което прилагат:

1. заверено копие от диплома за висше образование в областта на аграрните науки – за лицата по чл. 155, ал. 1;

2. заверено копие от диплома за средно професионално образование в областта на растениевъдството и от документ за обучение, ако такова е преминато – за лицата по чл. 155, ал. 2;

3. заверено копие от документ за преминато обучение – за лицата по чл. 155, ал. 3;

4. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(2)** Комисия в състав, определен от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него длъжностно лице, провежда писмен тест при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 182, ал. 3.

**Чл. 158. (1)** В 14-дневен срок от подаване на документите или от получаване на резултатите от теста изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава сертификат за използване на ПРЗ по образец или мотивирано отказва издаването му, когато не са спазени изискванията на чл. 157.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Сертификатът по ал. 1 е валиден за срок 5 години и не може да се прехвърля на друго лице.

**(4)** Издадените сертификати по ал. 1 се вписват в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 11, който съдържа:

1. номер и дата на издаване на сертификата;

2. наименование и адрес на притежателя на сертификата;

3. срок на валидност на сертификата;

4. забележка.

**Чл. 159. (1)** Промени на обстоятелства по чл. 158, ал. 4 се заявяват в 7-дневен срок от настъпването им и се прилагат документи, удостоверяващи промяната.

**(2)** В 7-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице преиздава сертификата и вписва промените в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 11.

**(3)** За вписване на промени и преиздаване на сертификат по ал. 2 се заплаща такса съгласно тарифата по чл. 5.

**Чл. 160.** Подновяване на сертификата преди изтичане срока му на валидност или повторното му издаване се извършва след преминато обучение или успешно положен тест по чл. 155, ал. 2 по реда на чл. 157 и 158.

**Чл. 161. (1)** Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице със заповед обезсилва издадения сертификат:

1. по искане на неговия притежател;

2. при груби или системни нарушения на този закон и/или на актовете по прилагането му.

**(2)** Заповедта по ал. 1, т. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

## Раздел X

## Търговия, преопаковане и съхранение на продукти за растителна защита

**Чл. 162. (1)** Търговия с ПРЗ се осъществява от лица, които са търговци по смисъла на Търговския закон, вписани са в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 5 и притежават удостоверение за търговия, издадено от директора на ОДБХ.

**(2)** Търговията се осъществява по реда на тази глава при условията и по реда на наредбата по чл. 67.

**(3)** Търговията се извършва в обекти – склад и/или селскостопанска аптека, които отговарят на изискванията на наредбата по чл. 67. Препарати за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 154.

**(4)** В селскостопанските аптеки могат да се предлагат и съхраняват ПРЗ от втора професионална и/или непрофесионална категория на употреба в опаковки с вместимост до 1 литър/килограм включително.

**(5)** Удостоверението за търговия по ал. 1 се издава за срок 5 години.

**(6)** Правата и задълженията по удостоверението за търговия по ал. 1 не могат да се прехвърлят на друго лице.

**Чл. 163. (1)** Лицата, които търгуват с ПРЗ, трябва да са осигурили управител с висше образование в областта на аграрните науки, със сертификат по чл. 154, който да контролира дейността в обекта.

**(2)** Когато търговията се извършва в селскостопанска аптека, лицата по ал. 1 трябва да разполагат и с продавач-консултант, който притежава висше образование в областта на аграрните науки или средно професионално образование в областта на растениевъдството, сертификат по чл. 154 и ще извършва продажбата в обекта.

**(3)** Управителят по ал. 1 и/или продавач-консултантът по ал. 2 присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда и инструкции за безопасност. При

продажба на непрофесионални потребители се предоставя и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, използване, прилагането на продуктите и безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със ЗУО, както и относно алтернативи с нисък риск.

**(4)** Задълженията на управителя по ал. 1 и на продавач-консултанта по ал. 2 се определят с наредбата по чл. 67.

**(5)** Когато търговията с ПРЗ се извършва в няколко склада, управител се осигурява за всеки от тях. Когато търговията се извършва едновременно в един склад и в една или повече селскостопански аптеки, управителят може да контролира дейността във всички обекти.

**Чл. 164.** За получаване на удостоверение за търговия лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за търговия, заявление по образец, към което прилагат заверени копия от:

1. удостоверение за актуално състояние на търговеца при непосочване в заявлението на ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР;

2. диплома за висше образование в областта на аграрните науки на управителя;

3. диплома за висше образование в областта на аграрните науки или средно професионално образование в областта на растениевъдството на продавач-консултанта, ако има такъв;

4. договор с управителя и договор с продавач-консултанта, ако има такъв;

5. документ за собственост или право на ползване на обекта, в който ще се осъществява дейността;

6. документ за въвеждане на обекта в експлоатация, издаден по реда на Закона за устройство на територията;

7. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5 в оригинал.

**Чл. 165. (1)** Инспекторите по растителна защита проверяват представените по чл. 164 документи и в случай на непълноти директорът на ОДБХ писмено уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им.

**(2)** При неотстраняване на непълнотите по ал. 1 заявлението се оставя без разглеждане, за което директорът на ОДБХ писмено уведомява заявителя.

**(3)** В 7-дневен срок от подаване на документите по чл. 164 или от отстраняване на непълнотите по ал. 1 инспекторите извършват проверка на

документите и на място за съответствието им с изискванията на тази глава и на наредбата по чл. 67.

**(4)** При констатиране на несъответствия по ал. 3 инспекторите дават предписания и определят срок за отстраняването им. В 3-дневен срок от отстраняване на несъответствията се извършва повторна проверка.

**Чл. 166. (1)** В 7-дневен срок от извършване на проверката за съответствие или от отстраняване на несъответствията директорът на ОДБХ издава удостоверение по образец или мотивирано отказва издаването му, когато:

1. са установени несъответствия с изискванията на тази глава и/или на наредбата по чл. 67;

2. на заявителя е обезсилено удостоверението за търговия с ПРЗ и не е изтекъл срокът по чл. 180, ал. 3.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Издадените удостоверения по ал. 1 за търговия се вписват в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 5, който съдържа:

1. номер и дата на издаване на удостоверението;

2. наименование и адрес на притежателя на удостоверението;

3. местонахождение и вид на обекта, в който се извършва дейността;

4. име на управителя и на продавач-консултанта (ако има такъв);

5. срок на валидност на удостоверението;

6. забележка.

**Чл. 167. (1)** При промени в обстоятелствата по чл. 166, ал. 3, т. 2-4 притежателят на разрешението за търговия в 7-дневен срок от настъпването им подава в съответната ОДБХ заявление по образец, към което прилага:

1. заверени копия от документите, удостоверяващи промяната;

2. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(2)** В 7-дневен срок от заявяване на промяна в обстоятелството по чл. 166, ал. 3, т. 2 директорът на ОДБХ преиздава удостоверението за търговия с ПРЗ и вписва промените в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 5.

**(3)** За заявени промени в обстоятелствата по чл. 166, ал. 3, т. 3 и 4 се прилага редът по чл. 165 и 166, като срокът за произнасяне е 10-дневен.

**Чл. 168. (1)** Притежателят на удостоверението за търговия води дневник, който съдържа наименование, партиден номер, брой и вместимост на опаковките на продуктите за растителна защита, които са:

1. доставени, включително дата на доставка и идентификационни данни на доставчика;

2. продадени, включително дата на продажба; идентификационни данни на купувача, а при продажба на продукти от професионална категория на употреба – и номера на сертификата по чл. 154;

3. налични в склада и/или в селскостопанската аптека.

**(2)** Дневникът по ал. 1 се съхранява 5 години от последното вписване и се предоставя на контролните органи при поискване.

**Чл. 169. (1)** Преопаковане на ПРЗ се осъществява от лица, които са търговци по смисъла на Търговския закон, вписани са в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 6 и притежават удостоверение за преопаковане, издадено от директора на ОДБХ.

**(2)** Преопаковането се осъществява по реда на тази глава и при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 67.

**(3)** Преопаковането се извършва в обект - цех за преопаковане, който отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. 67.

**(4)** Продукти за растителна защита от първа професионална категория на употреба се преопаковат в опаковки с вместимост, не по-малка от 1 литър/килограм.

**(5)** Удостоверението за преопаковане по ал. 1 се издава за срок 5 години.

**(6)** Правата и задълженията по удостоверението по ал. 1 за преопаковане не могат да се прехвърлят на друго лице.

**Чл. 170. (1)** Лицата, които преопаковат ПРЗ, трябва да са осигурили управител с висше образование в областта на аграрните науки, със сертификат по чл. 154, което да контролира дейността в обекта.

**(2)** Задълженията на управителя по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 67.

**(3)** Лицата, които преопаковат ПРЗ, трябва да имат сключен договор за това с притежателите на разрешенията за пускане на пазара и употреба на продуктите за растителна защита.

**Чл. 171.** За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територията се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, към което прилагат заверени копия от:

1. удостоверение за актуално състояние на търговеца при непосочване в заявлението на ЕИК съгласно чл. 23 от Закона за търговския регистър;

2. диплома за висше образование в областта на аграрните науки на управителя и договор с управител;

3. документ за собственост или право на ползване на обекта, в който ще се осъществява дейността;

4. документ за въвеждане на обекта в експлоатация, издаден по реда на Закона за устройство на територията;

5. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5 в оригинал.

**Чл. 172.** Проверката на документите по чл. 171, проверката за съответствие с изискванията на тази глава и на наредбата по чл. 67, издаването на удостоверение за преопаковане и вписването му в регистъра, както и отразяването на промени на вписани обстоятелства се извършва по реда на чл. 165-167.

**Чл. 173. (1)** Притежателят на удостоверение за преопаковане е длъжен:

1. ежемесечно до 10-о число да подава в ЦУ на БАБХ уведомление по образец за преопакованите през предходния месец ПРЗ, към което прилага копие от договора по чл. 170, ал. 3;

2. да води дневник, който съдържа наименование, партиден номер, срок на годност, брой, вид, материал и вместимост на опаковките на продуктите за растителна защита, които са:

а) доставени, включително дата на доставка и идентификационни данни на доставчика;

б) преопаковани, включително дата на преопаковане.

**(2)** Дневникът по ал. 1, т. 2 се съхранява 5 години от последното вписване и се предоставя на контролните органи при поискване.

**Чл. 174.** Продуктите за растителна защита се преопаковат в опаковки, еднакви по материал с оригиналните опаковки на продуктите.

**Чл. 175.** Преопакованите ПРЗ се вписват в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 3, който съдържа:

1. търговско наименование, вид, размер, вместимост и материал на оригиналната опаковка на продукта за растителна защита и наименование и адрес на производителя му;

2. вид, размер, вместимост и материал на опаковката, в която продуктът се преопакова.

3. наименование, седалище и адрес на управление на лицето, което извършва преопаковането, и номер на удостоверение за преопаковане по чл. 169.

**Чл. 176. (1)** Продуктите за растителна защита се съхраняват в оригинални запечатани опаковки на производителя или на лицето, което ги е преопаковало, при спазване на изискванията, определени от производителя и посочени върху етикета, при условията и по реда на наредбата по чл. 67.

**(2)** Обектите за съхранение на ПРЗ трябва да са с контролиран достъп, да осигуряват надеждното и безопасно съхранение на ПРЗ в тях и да отговарят на изискванията на наредбата по чл. 67.

**Чл. 177. (1)** Продукти за растителна защита, които са негодни, нямат разрешение за пускане на пазара и употреба или са с изтекъл гратисен период за пускане на пазара и за употреба, се обозначават с надпис съответно „НЕГОДНИ” или „НЕРАЗРЕШЕНИ” и се съхраняват на закрито в специално обособени и обезопасени за целта места в складове за съхранение на ПРЗ, и подлежат на обезвреждане съгласно ЗУО.

**(2)** Отговорността за обезвреждане на продуктите по ал. 1 е на техния притежател съгласно чл. 8 от ЗУО.

**Чл. 178. (1)** Земеделските производители съхраняват продуктите за растителна защита, предназначени за употреба в стопанството, в постоянни или временни складове за съхранение на ПРЗ.

**(2)** Складовете по ал. 1 трябва да са с контролиран достъп, да осигуряват надеждното и безопасно съхранение на ПРЗ в тях и да отговарят на изискванията на наредбата по чл. 67.

**Чл. 179.** Забранява се:

1. притежаването с цел продажба, търговията, преопаковането, съхранението, предлагането и продажбата на неразрешени и/или негодни ПРЗ;

2. търговията, предлагането, продажбата и съхранението на ПРЗ извън складовете и селскостопанските аптеки, за които е издадено удостоверение за търговия по реда на този раздел;

3. предлагането и продажбата на ПРЗ в отсъствието на управителя и/или продавач-консултанта, вписани в издаденото удостоверение за търговия с ПРЗ;

4. търговията, предлагането, продажбата и съхранението в селскостопанските аптеки на ПРЗ от първа професионална категория на употреба;

5. търговията, предлагането, продажбата и съхранението в селскостопанските аптеки на ПРЗ опаковки с вместимост, по-голяма от 1 литър/килограм;

6. продажбата на ПРЗ от професионална категория на употреба - на лица, които не притежават сертификат по чл. 154;

7. продажбата на ПРЗ с нарушена цялост на опаковката или етикета;

8. преопаковането на ПРЗ извън цеховете за преопаковане, за които са издадени удостоверения за преопаковане по реда на този раздел;

9. преопаковането на ПРЗ от първа професионална категория на употреба в опаковки с вместимост, по-малка от 1 литър/килограм.

**Чл. 180. (1)** Директорът на ОДБХ със заповед заличава вписването в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 5 и 6 и обезсилва удостоверението за:

1. търговия с ПРЗ:

а) за срок две години – при установени груби или системни нарушения на този закон и/или на актовете по прилагането му;

б) за срок една година – когато се установи търговия с неразрешени или негодни ПРЗ;

в) за срок шест месеца – при неизпълнение на най-малко две предписания, издадени в рамките на една година от инспекторите по растителна защита, или при нарушаване на условията, при които е издадено удостоверението за търговия;

г) за срок три месеца – когато се установи продажба на ПРЗ от лице, различно от продавач-консултанта и/или в отсъствие на продавач-консултанта, вписан в издаденото удостоверение;

2. преопаковане на ПРЗ:

а) за срок две години – при установени груби или системни нарушения на този закон и/или на актовете по прилагането му;

б) за срок една година – когато се установи преопаковане на неразрешени или негодни ПРЗ;

в) за срок осем месеца – когато се установи преопаковане на ПРЗ без уведомяване по реда на чл. 173, ал. 1, т. 1;

г) за срок шест месеца – при неизпълнение на най-малко две предписания, издадени в рамките на една година от инспекторите по растителна защита, или при нарушаване на условията, при които е издадено;

д) за срок три месеца – когато се установи преопаковане на ПРЗ под контрола на лице, различно от управителя, вписан в издаденото разрешение.

**(2)** Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(3)** Лице, на което е отнето удостоверението по ал. 1, може да кандидатства за ново след изтичането на срока, за който е отнето, по реда на чл. 164 или 171.

**Чл. 181.** Директорът на ОДБХ със заповед прекратява издаденото разрешение за търговия с ПРЗ или за преопаковане на ПРЗ:

1. по писмено искане на притежателя му;

2. при прекратяване или заличаване на юридическото лице, при смърт или поставяне под запрещение на едноличния търговец.

## Раздел XI

## Употреба на продукти за растителна защита

**Чл. 182. (1)** Продуктите за растителна защита се употребяват в съответствие с чл. 55 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и съгласно разпоредбите на този закон и на актовете по прилагането му.

**(2)** Продуктите за растителна защита могат да се употребяват и съобразно специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите.

**(3)** Условията и редът за употреба на ПРЗ се определят с наредба на министъра на земеделието и храните.

**(4)** При употребата на ПРЗ се спазват защитни зони и отстояния от съседни чувствителни култури, определени по реда на наредбата по ал. 3.

**Чл. 183. (1)** Продукти за растителна защита се употребяват съобразно специфичните мерки за опазване на водната среда (повърхностни и подземни води) и на питейната вода от въздействието на пестициди - част от програмите от мерки, включени в плановете за управление на речните

басейни, определени съгласно разпоредбите на Закона за водите (ЗВ) и Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**(2)** Мерките по ал. 1 включват:

1. даване предимство на ПРЗ, които:

а) не са класифицирани като опасни за водната среда в съответствие с наредбата по чл. 5, ал. 2 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и/или Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP);

б) не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на ЗВ;

2. даване предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на ПРЗ с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя;

3. намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане, в т.ч. установяване на:

а) нетретирани буферни зони до повърхностните води с цел опазване на неприцелните водни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта;

б) забрани и ограничения за дейности с ПРЗ в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване, и/или минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;

4. намаляване или прекратяване прилагането на ПРЗ върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.

**Чл. 184.** Употребата на ПРЗ се ограничава до определена категория на потребители в зависимост от определената при разрешаването на продукта категория на употреба, както следва:

1. продуктите за растителна защита от първа професионална категория на употреба се прилагат само от потребители, притежаващи сертификат по чл. 154, под контрола на лице с висше образование в областта на аграрните науки;

2. продуктите за растителна защита от втора професионална категория на употреба се прилагат само от потребители, притежаващи сертификат по чл. 154;

3. продуктите за растителна защита от непрофесионална категория на употреба могат да се прилагат от всяко лице, навършило 18 години.

**Чл. 185. (1)** Продуктите за растителна защита се прилагат чрез специализирана техника и оборудване, отговарящи на изискванията на Закона за регистрация и контрол на земеделска и горска техника.

**(2)** Приготвянето на работен разтвор от продуктите и почистването на техниката и оборудването за прилагането им се извършва на места и по начин, който не замърсява околната среда, по реда на наредбата по чл. 182, ал. 3 съобразно указанията върху етикета на продукта.

**(3)** Неупотребено количество работен разтвор се използва при същите условия и употреби или при невъзможност да се употреби, се третира като отпадък съгласно Закона за управление на отпадъците.

**(4)** Празните опаковки от ПРЗ се съхраняват на закрито в специално обособени и обезопасени места и се управляват и третират съгласно указанията, посочени върху етикета, в съответствие със ЗУО.

**(5)** Забранява се изоставянето, загробването, нерегламентираното изхвърляне, изгаряне и депониране или друга форма на неконтролирано управление на празни опаковки от ПРЗ.

**Чл. 186.** Забранява се:

1. употребата и съхранението с цел употреба на неразрешени или негодни ПРЗ;

2. употребата на ПРЗ при култури и срещу вредители, които не са в обхвата на разрешената употреба;

3. приложението на ПРЗ в доза/количество или концентрация, които надвишават максималната разрешена доза/количество на единица площ или процент на работния разтвор при съответната употреба;

4. прибирането на земеделската продукция преди изтичането на карантинния срок на употребените ПРЗ, посочен върху етикета;

5. употребата на ПРЗ в нарушение на забраните и ограниченията съгласно наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 6 от ЗВ.

**Чл. 187. (1)** Забранява се употребата на ПРЗ от професионална категория на употреба върху:

1. площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи по смисъла на чл. 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни или лечебни заведения;

2. защитени територии, определени съгласно ЗВ, или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите;

3. площи, в които в момента на третирането работят селскостопански работници.

**(2)** При необходимост от третиране на територии по ал. 1, т. 1 и 2 се употребяват ПРЗ от непрофесионална категория на употреба или ПРЗ с нисък риск съгласно чл. 91, ал. 1 или се прилагат биологични агенти.

**Чл. 188. (1)** Лицата, които произвеждат, отглеждат, съхраняват и търгуват с растения и растителни продукти, са длъжни да водят дневник, в който вписват:

1. всяка употреба на продукт за растителна защита, вид и наименование на продукта, култура, площ, доза на приложение, време и техника на приложение, включително третиране на семена, количество употребени ПРЗ за всяко поле или склад за съхранение на растения и растителни продукти;

2. вида на вредителя, срещу който е изведена борба с ПРЗ, неговата установена плътност, степен на нападение или разпространение, включително прогнозираната му поява;

3. резултатите от анализи за остатъчни вещества или други замърсители в проби от растения и растителни продукти;

4. идентификационни данни на лицето, което е отговорно за провеждането на растителнозащитното мероприятие.

**(2)** Лицето по ал. 1, т. 4 трябва да притежава сертификат по чл. 154.

**(3)** Дневникът по ал. 1 се води на хартиен или на електронен носител, съхранява се най-малко 3 години от последното вписване и се предоставя на контролните органи при поискване.

**(4)** Растенията и растителните продукти, които се произвеждат, отглеждат, съхраняват или търгуват с цел преработка или консумация, се придружават от копие на съответната извадка от дневника по ал. 1.

**(5)** Лицата по ал. 1 предоставят в БАБХ данни, съдържащи се в дневника по ал. 1, при поискване.

**(6)** Дневникът по ал. 1 се проверява и проверката се удостоверява от инспекторите по растителна защита от ОДБХ, на чиято територия се

намират полето, обектът или складът за съхранение на растения и растителни продукти.

**(7)** При воденето на дневника по ал. 1 лицата по ал. 1 могат да бъдат подпомагани от консултанти, агрономи или земеделски специалисти – растениевъден профил.

**Чл. 189. (1)** Лицата, които пускат на пазара ПРЗ, включително лицата, които преопаковат ПРЗ и извършват търговия с тях, разработват и прилагат система за обратно изземване на празните опаковки от крайния потребител, като използват дистрибуторската си мрежа или друг подходящ начин.

**(2)** Крайните потребители на ПРЗ предават обратно празните опаковки съобразно разработената по ал. 1 система за обратно изземване на опаковки и разпоредбите на ЗУО.

**Чл. 190. (1)** Българската агенция по безопасност на храните предоставя информация на широката общественост относно ПРЗ - за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи. Информацията се публикува на интернет страницата на БАБХ.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните при поискване предоставя на Министерството на околната среда и водите и на Министерството на здравеопазването налични данни за видовете употребени ПРЗ по области при поискване.

**(3)** Българската агенция по безопасност на храните участва в събирането и предоставянето на Министерството на околната среда и водите, на Министерството на здравеопазването или на техните териториални структури на информация при провеждане на конкретни проучвания и проверки за употребяваните видове пестициди на територите на санитарно-охранителните зони около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване и водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични и питейни и хигиенни нужди.

**Чл. 191.** Случаи на остро отравяне с ПРЗ, както и на развитие на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на ПРЗ, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници или хора, които живеят в близост до зони, в които се използват ПРЗ, се докладват при условията и по реда на наредбата по чл. 7е, ал. 9 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси.

## Раздел XII
## Специализирани растителнозащитни дейности

**Чл. 192. (1)** Забранява се употребата на ПРЗ чрез въздушно пръскане.

**(2)** В извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда в сравнение с наземното прилагане на ПРЗ, въздушно пръскане може да се извърши само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ по реда на този раздел.

**(3)** Българската агенция по безопасност на храните е компетентният орган за определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.

**(4)** Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация" на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията е компетентният орган за удостоверяване летателната годност на въздухоплавателните средства и свързаното с тях оборудване за прилагане на ПРЗ.

**Чл. 193. (1)** Въздушното пръскане може да се разреши в един от следните случаи:

1. обявен каламитет или епифитотия по реда на чл. 20;

2. масово намножаване на вредители на определена площ и превишен праг на икономическа вредност и необходимост от ограничаване на вредителите с цел предотвратяване на каламитет/епифитотия;

3. необходимост от спешно ограничаване проникването и/или разпространението на карантинни вредители.

**(2)** Областната дирекция по безопасност на храните може да разреши въздушното пръскане в случаите по ал. 1, когато е налице поне едно от следните обстоятелства:

1. невъзможност за използване на наземна техника поради неблагоприятни агроклиматични условия, преовлажнени терени и площи;

2. необходимост от извършване на третиране в кратки срокове поради преминаването на подходящите за третиране фенофази на културите или фази на развитие на вредителите;

3. силно пресечени и недостъпни терени, включително горски територии.

**(3)** За издаване на разрешение за въздушно пръскане трябва да са изпълнени следните изисквания:

1. използваните ПРЗ да са одобрени за въздушно пръскане на национално ниво; одобрението се извършва след конкретна оценка на рисковете от въздушно пръскане при условията и по реда на наредбата по чл. 182, ал. 3;

2. авиационният оператор да притежава свидетелство за извършване на специализирани авиационни работи, издадено по реда на наредбата по чл. 64, ал. 8 от Закона за гражданското въздухоплаване;

3. лице от персонала на авиационния оператор да притежава сертификат по чл. 154;

4. оборудването за прилагане на ПРЗ е преминало техническа проверка съгласно изискванията на Закона за гражданското въздухоплаване;

5. авиационният оператор да осигури оборудването на въздухоплавателното средство да включва принадлежности, които представляват най-добрата налична технология за намаляване отнасянето на струята при прилагането на продуктите за растителна защита;

6. площите за третиране да не попадат в пояси I, II и III на санитарно-охранителните зони около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води и в пояси I и II около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, посочени в наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 6 от ЗВ.

**(4)** Не се издава разрешение за въздушно пръскане с ПРЗ, които са токсични в почти еднаква степен за всички растения и растителни продукти (тотални хербициди).

**Чл. 194. (1)** За получаване на разрешение за въздушно пръскане лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира площта за третиране, заявление по образец най-малко 10 дни преди датата на третирането.

**(2)** Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. писмени доказателства, че посочените площи се намират на територията на район (област, община) с обявен каламитет или епифитотия, за установено от консултант масово намножаване на вредители и превишен праг на икономическа вредност или за издадено предписание от консултант

за извеждане на борба срещу вредителя чрез третиране с ПРЗ - за доказване на обстоятелство по чл. 193, ал. 1;

2. метеорологични данни, информация за фенофазата на културата и фазата на развитие на вредителите, скица на имота и други приложими - за доказване на обстоятелство по чл. 193, ал. 2;

3. копия от договорите с авиационния оператор и лицето по чл. 193, ал. 3, т. 3;

4. декларация по образец за изпълнение на условието по чл. 193, ал. 3, т. 6;

5. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(3)** В 5-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1 инспектори по растителна защита извършват проверка на документите за изпълнение на условията по чл. 193. При необходимост се извършва проверка на място.

**(4)** В зависимост от направените констатации при проверката по ал. 3 директорът на ОДБХ издава разрешение по образец или мотивирано отказва издаването му, когато не са спазени изискванията на чл. 193. Разрешението съдържа и мерките, необходими за навременното предупреждаване на жителите и преминаващите лица, за опазване на съседни чувствителни култури и за опазване на околната среда в близост до третираната площ. Разрешението се издава при спазване изискванията на чл. 32 и 33 от Закона за пчеларството.

**(5)** Разрешение за въздушно пръскане на една култура на посочената площ по ал. 4 се издава за период, не по-дълъг от 5 последователни дни.

**(6)** При оправдани извънредни ситуации или спешни случаи заявлението по ал. 1 може да бъде подадено по изключение до 5 дни преди датата на третиране.

**(7)** При въздушното пръскане се спазват разпоредбите на наредбата по чл. 32, ал. 2 от Закона за пчеларството.

**(8)** Въздушното пръскане се извършва при условията и по реда на наредбата по чл. 182, ал. 3.

**(9)** Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация” предоставя в БАБХ списък на авиационните оператори, които притежават свидетелства за извършване на специализирани авиационни работи, издадени по реда на наредбата по чл. 64, ал. 8 от Закона за гражданското въздухоплаване, и уведомява БАБХ при всяка промяна.

**(10)** Разрешението за въздушно пръскане с ПРЗ по ал. 4 се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 7.

**Чл. 195. (1)** Областните дирекции по безопасност на храните контролират изпълнението на посочените в чл. 193 условия чрез извършване на проверки по реда на наредбата по чл. 209, ал. 5.

**(2)** При установяване на нередности и несъответствия по ал. 1 инспекторите по растителна защита могат да забранят или да преустановят въздушното пръскане.

**(3)** Областните дирекции по безопасност на храните съхраняват данни за подадените заявления, издадените разрешения и направените откази по чл. 194, ал. 1 и 4 за срок 3 години.

**(4)** Областните дирекции по безопасност на храните информират обществеността за провеждане на въздушно пръскане, зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането, вида на продукта за растителна защита, с който ще се пръска. Информацията се публикува на интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масово осведомяване или по друг подходящ начин.

**Чл. 196. (1)** Фумигация и обеззаразяване на помещения, растения и растителни продукти срещу вредители се осъществява от лица, които са търговци по смисъла на Търговския закон, вписани са в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 7, и притежават удостоверение, издадено от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него длъжностно лице.

**(2)** Фумигацията и обеззаразяването на помещения, растения и растителни продукти срещу вредители се извършва при условията и по реда на наредбата по чл. 182, ал. 3.

**(3)** Лицата, които извършват фумигация и обеззаразяване, трябва да разполагат със:

1. най-малко едно лице, което е завършило курс за фумигация и обеззаразяване на помещения, растения и растителни продукти срещу вредители във висше училище или институция в системата на професионалното образование и обучение по програма, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ, и има сертификат по чл. 154;

2. лице с висше образование в областта на аграрните науки с професионално направление „Растителна защита”, със сертификат по чл. 154, което да контролира процеса по фумигация и обеззаразяване в обектите;

3. специализирана техника и/или оборудване, отговарящи на изискванията на наредбата по чл. 182, ал. 3.

**(4)** Действието на регистрацията и удостоверението по ал. 1 за фумигация и обеззаразяване на помещения, растения и растителни продукти срещу вредители е безсрочно.

**(5)** Правата и задълженията по удостоверението по ал. 1 не могат да се прехвърлят на друго лице.

**Чл. 197. (1)** За получаване на удостоверение за фумигация и обеззаразяване на помещения, растения и растителни продукти срещу вредители лицето подава в ОДБХ, на чиято територия е установено, заявление по образец, към което прилага:

1. заверено копие от диплома за висше образование в областта на аграрните науки с професионално направление „Растителна защита" на лицето, под чийто контрол ще се извършва дейността;

2. заверено копие от удостоверение за технолог-обгазител на лицата, извършващи дейността фумигация;

3. списък на техниката и оборудването за извършване на фумигация;

4. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(2)** В 7-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1 инспектори по растителна защита проверяват документите и в случай на непълноти или несъответствия изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице писмено уведомява заявителя и му определя срок за отстраняването им.

**(3)** Когато заявителят не отстрани непълнотите/несъответствията в срока по ал. 2, заявлението се оставя без разглеждане, за което изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице уведомява писмено заявителя.

**Чл. 198. (1)** В 7-дневен срок от проверката на документите или от отстраняване на непълнотите/несъответствията изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение по образец и вписва заявителя в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 7 или мотивирано отказва издаването му, когато са установени несъответствия с изискванията на тази глава и/или на наредбата по чл. 182, ал. 3.

**(2)** Отказът по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Непроизнасянето в срока по ал. 1 не се счита за мълчаливо съгласие.

**(4)** Регистърът по чл. 6, ал. 1, т. 7 съдържа:

1. номер и дата на издаденото удостоверение;

2. име и адрес на притежателя на удостоверението;

3. име на лицето, под чийто контрол ще се извършва дейността;

4. име на технолог-обгазителя и номера на удостоверението му за технолог-обгазител;

5. описание на техниката и оборудването за извършване на фумигация;

6. забележка.

**Чл. 199. (1)** В 7-дневен срок от настъпване на промяна във вписаните в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 7 обстоятелства притежателят на удостоверението подава в съответната ОДБХ заявление по образец, към което прилага:

1. заверени копия от документите, удостоверяващи промяната;

2. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(2)** При промяна в обстоятелствата по чл. 198, ал. 4, т. 2-5 в 7-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице преиздава удостоверението и извършва вписването в регистъра.

**(3)** При промяна в обстоятелствата по чл. 198, ал. 4, т. 3-5 се прилага редът на чл. 197, ал. 2 и 3 и чл. 198.

**Чл. 200. (1)** Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице със заповед заличава регистрацията по чл. 196, ал. 1 и обезсилва удостоверението за фумигация и обеззаразяване на помещения, растения и растителни продукти срещу вредители:

1. по писмено искане на притежателя на удостоверението;

2. при предоставени неверни данни;

3. при груби или системни нарушения на изискванията на този закон и/или на актовете по прилагането му.

**(2)** Заповедта по ал. 1, т. 2 и 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**Чл. 201. (1)** Третиране с продукт за растителна защита на семена за посев, предназначени за пускане на пазара и употреба, се осъществява от лица, които са търговци по смисъла на Търговския закон, вписани са в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 7 и притежават удостоверение, издадено от

изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него длъжностно лице.

**(2)** Третирането с продукт за растителна защита на семена за посев, предназначени за пускане на пазара, се извършва при условията и по реда на наредбата по чл. 182, ал. 3.

**(3)** Лицата, които извършват третиране на семена за посев по ал. 1, трябва да разполагат със:

1. най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 154;

2. лице с висше образование в областта на аграрните науки, което ще контролира процеса по третирането на семена;

3. специализирана техника и/или оборудване, отговарящо на изискванията на Закона за регистрация и контрол на земеделска и горска техника.

**(4)** Действието на регистрацията и удостоверението за третиране на семена за посев с ПРЗ по ал. 1 е безсрочно.

**(5)** Правата и задълженията по удостоверението по ал. 1 не могат да се прехвърлят на друго лице.

**Чл. 202.** За получаване на удостоверение за третиране с ПРЗ на семена за посев, предназначени за пускане на пазара и употреба, лицето подава в ОДБХ, на чиято територия е установено, заявление по образец, към което прилага:

1. заверено копие от диплома за висше образование в областта на аграрните науки на лицето, под чийто контрол ще се извършва дейността;

2. списък на техниката и оборудването за третиране на семена;

3. декларация по образец, че са изпълнени условията по чл. 201, ал. 3.

4. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**Чл. 203.** Проверката на документите по чл. 202, проверката за съответствие с изискванията на тази глава и на наредбата по чл. 182, ал. 3, издаването или обезсилването на удостоверение за третиране с ПРЗ на семена за посев, предназначени за пускане на пазара и употреба, и вписването му в регистъра, както и отразяването на промени на вписани обстоятелства се извършва по реда на чл. 198-200.

**Чл. 204.** Забранява се използването на семена за сеитба, третирани с ПРЗ, за други цели освен за сеитба.

**Чл. 205. (1)** Консултантски услуги за интегрирано управление на вредители се предоставят от физически или юридически лица, които са вписани в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 7 и притежават удостоверение, издадено от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него длъжностно лице.

**(2)** Консултантските услуги за интегрирано управление на вредители се предоставят при условията и по реда на наредбата по чл. 10, ал. 1.

**(3)** Лицата, които предоставят консултантски услуги по ал. 1, трябва:

1. да имат висше образование в областта на аграрните науки, най-малко 3 години професионален опит в областта на растителната защита и сертификат по чл. 154 или са осигурили лице, отговарящо на тези условия;

2. да имат собствено оборудване, право на ползване върху оборудване или достъп до данни, определени с наредбата по чл. 10, ал. 1;

3. да предоставят безвъзмездно на БАБХ информация за развитието и разпространението на вредителите при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 10, ал. 1;

4. да притежават препоръка от организация в областта на растителната защита.

**(4)** Действието на регистрацията и удостоверението по ал. 1 е безсрочно.

**(5)** Правата и задълженията по удостоверението по ал. 1 не могат да се прехвърлят на друго лице.

**Чл. 206. (1)** За получаване на удостоверение за консултантски услуги за интегрирано управление на вредители лицето подава в ОДБХ, на чиято територия е установено, заявление по образец, към което прилага:

1. заверено копие от документ за самоличност - за физически лица, за юридически лица - ЕИК съгласно чл. 23 от ЗТР или документ за актуално състояние, издаден от компетентен орган;

2. заверено копие от диплома за висше образование в областта на аграрните науки;

3. заверено копие от официален удостоверителен документ за придобит професионален опит;

4. заверено копие от договор - в случаите, когато заявителят е осигурил лице, отговарящо на условията по чл. 205, ал. 3, т. 1;

5. декларации по образец по чл. 205, ал. 3, т. 2 и 3;

6. заверено копие от препоръка от организация в областта на растителната защита.

**(2)** За регистрацията по ал. 1 такси не се дължат.

**Чл. 207. (1)** Проверката на документите по чл. 206, проверката за съответствие с изискванията на тази глава и на наредбата по чл. 10, ал. 1, издаването или обезсилването на удостоверение за консултантски услуги за интегрирано управление на вредители и вписването му в регистъра, както и отразяването на промени на вписани обстоятелства се извършва по реда на чл. 198-200.

**(2)** При непроизнасяне в срока по чл. 198, ал. 1 е налице мълчаливо съгласие и се прилагат съответно чл. 28 и 29 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Заявителят има право да извършва консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите, след като предварително писмено уведоми за това съответната ОДБХ и директорът на ОДБХ не се произнесе с отказ в 7-дневен срок от получаване на уведомлението.

**(3)** Регистърът по чл. 6, ал. 1, т. 7 съдържа:

1. номер и дата на издаване на удостоверението;

2. име/наименование и адрес на притежателя на удостоверението;

3. административно-териториалната област, на чиято територия се осъществяват консултантските услуги;

4. видовете растения и растителни продукти, за които се осъществяват консултантските услуги;

5. име и адрес на лицето, което предоставя консултантските услуги;

6. професионалното направление в областта на висшето образование на лицето, което предоставя консултантските услуги;

7. забележка.

**(4)** В случаите на мълчаливо съгласие вписването в регистъра се извършва в 14-дневен срок от уведомяването по ал. 2.

**Чл. 208. (1)** Областните дирекции по безопасност на храните извършват периодични проверки на лицата, които осъществяват растителнозащитни дейности, и писмено информират изпълнителния директор на БАБХ за резултатите от тях.

**(2)** Контролът по ал. 1 се извършва по реда на наредбата по чл. 209, ал. 5 и/или по чл. 10, ал. 1.

## Раздел XIII

## Последващ контрол върху търговията, преопаковането, съхранението и употребата на продукти за растителна защита

**Чл. 209. (1)** Българската агенция по безопасност на храните е официален контролен орган по спазването на Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните осъществява контрола върху ПРЗ и дейностите с тях за съответствието им с изискванията на този закон и на актовете по прилагането му.

**(3)** Контролът по ал. 2 обхваща:

1. производството, преопаковането, вноса, въвеждането, пускането на пазара, съхранението, търговията и употребата на продуктите за растителна защита;

2. лицата, които извършват дейностите по т. 1;

3. обектите, в които се извършват дейностите по т. 1;

4. продуктите за растителна защита за съответствието им с показателите, одобрени при разрешаването, включително опаковане, етикетиране, срок на годност, физични, химични и технически показатели и състав и вид на формулация;

5. растенията и растителните продукти, върху които са употребени ПРЗ.

**(4)** Контролът по ал. 2 се осъществява от инспекторите по растителна защита чрез планови и внезапни проверки и проверки при наличие на данни за нарушение на закона и актовете по прилагането му, при които инспекторите:

1. проверяват документацията и изискват копия от документи, свързани с предмета на контрол;

2. проверяват наличните ПРЗ, включително по отношение на тяхното съхранение, опаковане и етикетиране;

3. вземат контролни проби от ПРЗ, растенията и растителните продукти за лабораторен анализ.

**(5)** Условията и редът за извършване на контрола по ал. 2 се определят с наредба на министъра на земеделието и храните.

**Чл. 210. (1)** Когато се констатира нарушение в склад за търговия, селскостопанска аптека или цех за преопаковане, в които се търгуват,

съхраняват, съответно преопаковат, ПРЗ, в зависимост от вида и тежестта на нарушението инспекторите по растителна защита:

1. дават предписания;

2. спират дейността в обекта до отстраняване на нарушението;

3. поставят под възбрана партида/и от продукт/и за растителна защита;

4. предприемат всякакви други действия, необходими за изпълнение на правомощията им;

5. съставят актове за установяване на административно нарушение.

**(2)** Когато се констатира, че ПРЗ се предлагат, продават, търгуват и/или съхраняват извън обектите по чл. 162, ал. 3 или се преопаковат извън обектите по чл. 169, ал. 3, инспекторите по растителна защита налагат една от следните мерки:

1. поставят под възбрана или изземват наличните ПРЗ;

2. предприемат всякакви други действия, необходими за изпълнение на правомощията им;

3. съставят актове за установяване на административно нарушение.

**(3)** Мерките по ал. 1, т. 2-4 и ал. 2, т. 1 и 2 се налагат с разпореждане, което може да се обжалва пред директора на съответната ОДБХ по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(4)** Разпореждането по ал. 3 може да се обжалва по съдебен ред само ако е обжалвано по реда по ал. 3.

**(5)** Непроизнасянето на директора на ОДБХ се счита за потвърждение на разпореждането по ал. 3 в обжалваната част.

**(6)** При налагане на мярка по ал. 1, т. 3 или ал. 2, т. 1 директорът на съответната ОДБХ незабавно писмено уведомява изпълнителния директор на БАБХ, който въз основа на констатациите и в зависимост от вида и степента на нарушението може да издаде заповед за налагане на една или повече от следните мерки:

1. незабавно преустановяване на вноса, въвеждането, търговията, преопаковането и употребата на партида от продукт за растителна защита и изтеглянето ѝ от пазара;

2. изпълнение на условия или указания относно партида от продукт за растителна защита;

3. изнасяне на партида от продукт за растителна защита;

4. обезвреждане на партида от продукт за растителна защита съгласно ЗУО;

5. налагане на всякаква друга мярка, необходима за изпълнение на правомощията му.

**(7)** В заповедта по ал. 6 се определя срок за изпълнение на мерките.

**(8)** Заповедта по ал. 6 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(9)** При издаването на заповедта по ал. 6 не се прилагат разпоредбите на чл. 26 и 35 от Административнопроцесуалния кодекс.

**(10)** В сроковете, посочени в заповедта по ал. 6, задълженото лице предоставя в ЦУ на БАБХ писмени доказателства за изпълнението на приложените мерки.

**(11)** Разходите за изпълнението на мерките по ал. 1, 2, 4 и 6 са за сметка на задълженото лице.

**Чл. 211. (1)** Контролът за съответствие на физичните, химичните, техническите показатели, състава и/или вида на формулацията на ПРЗ с показателите, одобрени при разрешаването, се извършва чрез лабораторен анализ на контролна проба от продукта.

**(2)** Лабораторният анализ по ал. 1 се извършва от Централната лаборатория за химични изпитвания и контрол и/или, при необходимост, от лаборатории, акредитирани от национален орган за акредитация, при спазване изискванията на Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ, L 218/30 от 13 август 2008 г.).

**(3)** Въз основа на резултатите от лабораторния анализ по ал. 1 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава становище за съответствие, съответно несъответствие, на физичните, химичните или техническите показатели, състава и/или вида на формулацията на продукта за растителна защита с показателите, одобрени при разрешаването му.

**(4)** Становището по ал. 3 се съобщава на заинтересованите лица.

**(5)** Когато продукт за растителна защита не се придружава от сертификат за анализ за съответната партида или когато се установи несъответствие по ал. 3, анализът на контролна проба се извършва за сметка на притежателя на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта.

**Чл. 212. (1)** При установено несъответствие по чл. 211, ал. 3 изпълнителният директор на БАБХ издава заповед за преустановяване на вноса, въвеждането, търговията, преопаковането и употребата на определена партида от продукт за растителна защита и определя срок до един месец за изтегляне на партидата от пазара.

**(2)** В зависимост от вида и степента на несъответствието със заповедта по ал. 1 може да разпореди прилагане на една от следните мерки:

1. изпълнение на определени условия или указания, включително преработка, в случаите, когато ПРЗ са в оригинална опаковка на производителя;

2. изнасяне на партидата от продукта за растителна защита с цел преработка или унищожаване;

3. обезвреждане на партидата съгласно ЗУО;

4. други, необходими за изпълнение на правомощията на изпълнителния директор на БАБХ по този закон.

**(3)** Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(4)** При издаването на заповедта по ал. 1 не се прилагат разпоредбите на чл. 26 и 35 от Административнопроцесуалния кодекс.

**(5)** В сроковете, посочени в заповедта по ал. 1, задълженото лице предоставя в ЦУ на БАБХ писмени доказателства за изпълнението на приложените мерки.

**(6)** При постановяване на мярка по ал. 2 в заповедта се включва разпореждане, че ако задълженото лице не изпълни наложената мярка, партидата подлежи на обезвреждане съгласно ЗУО за негова сметка.

**(7)** Разходите за изпълнението на мерките по ал. 2 са за сметка на задълженото лице.

**Чл. 213. (1)** Контролът върху употребата и съхранението на ПРЗ се извършва при първичното производство на растенията и растителните продукти преди предлагането им на пазара.

**(2)** Контролът по ал. 1 се извършва в местата на производство, отглеждане, реколтиране, третиране и съхранение на растенията и растителните продукти и в постоянните и временни складове за съхранение на ПРЗ.

**(3)** Лабораторният анализ по чл. 209, ал. 4, т. 3 се извършва в Централната лаборатория за химични изпитвания и контрол и/или, при

необходимост, в лаборатории, акредитирани от национален орган за акредитация на друга държава членка. Употреба на неразрешени ПРЗ или неразрешена употреба на ПРЗ на основание на взета растителна проба се установява въз основа на резултатите от лабораторния анализ, удостоверяващ остатъчни вещества, независимо от количеството им.

**(4)** Когато се констатира нарушение на забрана по чл. 186 или на изискванията на наредбата по чл. 67, в зависимост от вида и тежестта на нарушението инспекторите по растителна защита:

1. дават предписания;

2. поставят под възбрана или изземват налични количества ПРЗ, които са неразрешени или негодни;

3. поставят под възбрана определени количества растения и растителни продукти;

4. предприемат всякакви други действия, необходими за изпълнение на правомощията им;

5. съставят актове за установяване на административни нарушения.

**(5)** Мерките по ал. 4, т. 2-4 се налагат с разпореждане, което може да се обжалва пред директора на съответната ОДБХ по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(6)** Разпореждането по ал. 5 може да се обжалва по съдебен ред само ако е обжалвано по ал. 6.

**(7)** Непроизнасянето на директора на ОДБХ се счита за потвърждение на разпореждането по ал. 5 в обжалваната част.

**(8)** При налагане на мярка по ал. 4, т. 2 и 3 директорът на съответната ОДБХ може да издаде заповед за унищожаване (обезвреждане) или изнасяне на продуктите за растителна защита, растенията или растителните продукти в определен срок, за което писмено уведомява изпълнителния директор на БАБХ. Унищожаването (обезвреждането) се извършва съгласно ЗУО, актовете по чл. 22, ал. 4 и/или по методики, утвърдени от изпълнителния директор на БАБХ.

**(9)** Заповедта по ал. 8 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(10)** При издаването на заповедта по ал. 8 не се прилагат разпоредбите на чл. 26 и 35 от Административнопроцесуалния кодекс.

**(11)** В сроковете, посочени в заповедта по ал. 8, задълженото лице предоставя в съответната ОДБХ писмени доказателства за изпълнението на приложените мерки.

**(12)** Разходите за изпълнението на мерките по ал. 4 и 8 са за сметка на задълженото лице.

## Раздел XIV

## Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди съгласно чл. 4 от Директива 2009/128/ЕО

**Чл. 214. (1)** Министерският съвет одобрява Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди с оглед намаляване на рисковете и въздействието на употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и за насърчаване разработването и въвеждането на интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните организира изготвянето и съгласуването на проекта на Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди по ал. 1. В изготвянето на плана участват представители на компетентните държавни органи и заинтересованите групи.

**(3)** Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди се разработва в съответствие с други планове и мерки, вече изготвени на национално ниво по други разпоредби на общностното законодателство, относно употребата на пестициди.

**(4)** Условията и редът за изготвяне и съгласуване на плана по ал. 1 се определят със заповед на министъра на земеделието и храните.

**(5)** Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди по ал. 1 след одобряването му от Министерския съвет се предоставя на ЕК и на компетентните органи на останалите държавите членки.

**Чл. 215.** Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди:

1. определя количествени и други цели, мерки и срокове за намаляване на рисковете и въздействието на употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда;

2. насърчава въвеждането на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, за да се намали зависимостта от употребата на пестициди;

3. включва показатели за наблюдение на употребата на ПРЗ, съдържащи активни вещества, които са одобрени в съответствие с Директива № 91/414/ЕИО, но не отговарят на съответните критерии за одобрение, по подточки 3.6 - 3.8 от Приложение II на Регламент (ЕО) № 1107/2009, когато са обект на подновяване или одобрение по реда на същия регламент;

4. установява графици и цели за намаляване употребата на веществата по т. 3, по-специално ако намаляването на употребата представлява подходящ начин за постигане намаляване на риска по отношение на приоритетни обекти;

5. включва разпоредби относно информирането на лица, които биха могли да бъдат изложени на отнасянето на струята при приложение на ПРЗ;

6. установява хармонизирани и национални показатели за риска.

**Чл. 216. (1)** Министерството на земеделието и храните:

1. установява приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда;

2. насърчава разработването на алтернативни подходи и техники с цел намаляване на зависимостта от употребата на пестициди и въвеждането на интегрирано управление на вредителите.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните:

1. изчислява показателите за риска, като използва статистически данни, събрани в съответствие с общностното законодателство в областта на статистиката за продуктите за растителна защита, заедно с други подходящи данни;

2. установява тенденциите в употребата на определени активни вещества.

**(3)** Българската агенция по безопасност на храните съобщава на ЕК и на компетентните органи на останалите държави членки резултатите от извършените в съответствие с ал. 1 и 2 дейности и публикува информация относно тях на интернет страницата си.

**Чл. 217.** Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди по чл. 214 се преразглежда най-малко на всеки 5 години по реда на

първоначалното му изготвяне и одобряване, като всички съществени промени в него се докладват своевременно на ЕК.

**Чл. 218.** За обезпечаване на дейностите по чл. 216, ал. 2 Изпълнителната агенция по околна среда, Министерството на здравеопазването и Министерството на земеделието и храните в рамките на своите компетенции предоставят на БАБХ налични данни при поискване. При необходимост такава информация може да бъде изискана и от други държавни органи.

## Глава пета
## ТОРОВЕ, ПОДОБРИТЕЛИ НА ПОЧВАТА, БИОЛОГИЧНО АКТИВНИ ВЕЩЕСТВА И ХРАНИТЕЛНИ СУБСТРАТИ

**Чл. 219.** Торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати се пускат на пазара и за употреба на територията на Република България след издаване на удостоверение за регистрация от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

**Чл. 220. (1)** Торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати се регистрират въз основа на данни за положителни резултати от изпитване за ефикасност и липса на неблагоприятно въздействие върху хората, животните или околната среда при предписаните от производителя условия за употреба.

**(2)** На изпитване за ефикасност подлежат само нови продукти, получени от нови изходни суровини, за които не е издадено удостоверение за регистрация по чл. 219 или не са пуснати на пазара в държава членка в съответствие с националните ѝ изисквания.

**(3)** Изпитването за ефикасност на продуктите се организира и контролира от БАБХ.

**(4)** Условията и редът за изпитване за ефикасност, регистрация, употреба и контрол на продуктите по ал. 1 се уреждат с наредба на министъра на земеделието и храните.

**Чл. 221.** На регистрация по чл. 219 не подлежат продукти, които са:

1. оборски тор по смисъла на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване

на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) №1774/2002 (ОВ, L 300/1 от 14 ноември 2009 г.);

2. торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, предназначени за употреба само при саксийни растения;

3. неорганични торове, които отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 2003/2003 и са обозначени с маркировка „ЕО ТОР".

**Чл. 222. (1)** За получаване на удостоверение за регистрация или за промяна на удостоверение за регистрация на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати за пускане на пазара и употреба лицата подават в ЦУ на БАБХ заявление по образец, към което прилагат:

1. административно досие на продукта;

2. техническо досие на продукта;

3. документ за платена такса съгласно тарифата по чл. 5.

**(2)** Формата и съдържанието на досиетата по ал. 1 се определя с наредбата по чл. 220, ал. 4.

**(3)** Заявлението и документите по ал. 1, т. 1 и 2 се подават на хартиен и електронен носител на български език.

**(4)** Когато торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати са пуснати на пазара в държава членка в съответствие с националните й изисквания, към заявлението се прилагат документите, включващи досие на продукта, в официален превод на български език, въз основа на които продуктът е пуснат на пазара в държавата - членка на ЕС. Документите се признават съобразно разпоредбите на Регламент (ЕО) № 764/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 2008 г. относно установяване на процедурите, свързани с прилагането на някои национални технически правила за продукти, законно предлагани на пазара на други държави членки и за отмяна на Решение № 3052/95/ЕО (ОВ, L 218/21 от 13 август 2008 г.). Ако документите не включват досие, заявителят прилага досиетата по ал. 1, т. 1 и 2.

**Чл. 223. (1)** В 30-дневен срок от подаване на заявлението БАБХ извършва проверка на пълнотата на подадените документи.

**(2)** При констатирани непълноти в документацията БАБХ уведомява писмено заявителя, който в 30-дневен срок от уведомлението е длъжен да ги отстрани.

**(3)** Когато в срока по ал. 2 заявителят не отстрани нередностите, заявлението се оставя без разглеждане, за което заявителят се уведомява писмено.

**(4)** Когато подадените документи са оценени като пълни, на заявителя се издава входящ номер за регистрация на продукта.

**Чл. 224. (1)** Към изпълнителния директор на БАБХ се създава Експертна комисия по торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, наричана по-нататък „Експертната комисия", която е постояннодействащ консултативен орган по въпросите, свързани с торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати.

**(2)** Съставът на Експертната комисия се определя със заповед на министъра на земеделието и храните и включва представители от специализираните дирекции на Министерството на земеделието и храните, Българската агенция по безопасност на храните, Министерството на здравеопазването и на Министерството на околната среда и водите.

**(3)** Изпълнителният директор на БАБХ утвърждава правила за организацията и дейността на Експертната комисия.

**(4)** Членовете на Експертната комисия осигуряват защита на данните от документацията, представена за регистрация на торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати, като подписват декларация по образец за конфиденциалност на данните, с която се задължават да не разпространяват тази информация и да не я използват в своя полза или в полза на трети лица. Декларацията се съхранява от секретаря на Експертната комисия за срок 5 години от датата на прекратяване на участието в комисията.

**(5)** Експертната комисия прави предложения до изпълнителния директор на БАБХ за:

1. регистриране на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати или отказ;

2. обезсилване на удостоверение за регистрация на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати;

3. промяна в регистрацията на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати или отказ;

4. подновяване на регистрацията на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати или отказ.

**(6)** Експертната комисия въз основа на документите по чл. 222, ал. 1 взема решения и прави предложения по ал. 5. Решенията се вземат с мнозинство от две трети от присъстващите на заседанието членове, а предложенията се правят в 30-дневен срок от провеждане на заседание.

**(7)** Заседанията, на които се вземат решения по ал. 6, се смятат за редовно проведени, ако на тях присъстват най-малко две трети от всички членове.

**Чл. 225. (1)** Торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати се регистрират за срок 10 години.

**(2)** Регистрацията на продуктите по ал. 1 може да се поднови за срок 10 години 6 месеца преди изтичане на първоначалния срок на регистрация.

**Чл. 226. (1)** В 14-дневен срок от предложението на Експертната комисия по чл. 224, ал. 6 изпълнителният директор на БАБХ издава удостоверение за регистрация на продукт или група продукти или мотивирано отказва издаването му, когато продуктът или продуктите са неефикасни и/или имат неблагоприятно въздействие върху хората, животните или околната среда.

**(2)** Отказът по ал. 1 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(3)** Непроизнасянето в срока по ал. 1 не се счита за мълчаливо съгласие.

**(4)** Издадените удостоверения по ал. 1 се вписват в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 12, който съдържа:

1. номер и дата на издаденото удостоверение;

2. вид и търговско наименование на продукта;

3. име и адрес на производителя;

4. наименование и адрес на притежателя на удостоверението за регистрацията;

5. действие на продукта и начин на употреба;

6. срок на валидност на удостоверението за регистрация;

7. забележка.

**Чл. 227. (1)** Регистрацията на торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати се подновява и променя по реда на първоначалната им регистрация.

**(2)** При заявяване на промени, които не са свързани със състава и действието и начина на употреба на продуктите, в 30-дневен срок изпълнителният директор на БАБХ преиздава удостоверението за регистрация и вписва промените в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 12.

**(3)** Промени по ал. 2 са:

1. идентификационните данни на притежателя на удостоверението за регистрация;

2. прехвърляне на права и задължения по удостоверението за регистрация;

3. промяна на търговското наименование на продукта;

4. други обстоятелства.

**Чл. 228. (1)** Върху опаковките, етикетите и придружаващите документи на продуктите по чл. 219 се нанасят на български език следните данни:

1. вид на продукта;

2. маса или обем на продукта;

3. условия за съхранение;

4. начин на прилагане;

5. име и адрес на производителя;

6. данни на лицето, което пуска продукта на пазара;

7. дата на производство;

8. срок на годност;

9. номер и дата на издаване на удостоверението за регистрация по чл. 219.

**(2)** Върху опаковките или етикетите се нанасят съответно и следните данни:

1. за всички торове – вид, търговска марка, декларирано съдържание на хранителни елементи в проценти и форма на хранителните елементи;

2. за органичните торове – данните по т. 1, както и процентното съдържание на органично вещество и общ азот;

3. за подобрителите на почвата – съдържанието на калциев оксид и/или магнезиев оксид, или други вещества, подобряващи физичните, химичните или биологичните свойства на почвата;

4. за биологично активните вещества – видът на активното вещество, регистрираната доза за употреба на готовия продукт, културата и фазата от развитието й, през която се прилага.

**(3)** Когато продуктите са в насипно състояние, данните по ал. 1 и 2 се отбелязват върху придружаващите ги документи.

**(4)** Течните торове се пускат на пазара с указания за температурата на съхранение и за предотвратяване на злополуки по време на съхранение. Опаковката на течните продукти трябва да е проектирана така, че да може да бъде затваряна многократно, без да се предизвиква разсипване или разливане на съдържанието.

**(5)** Опаковката на пакетираните торове трябва да бъде затворена по такъв начин или с такова устройство, че при отваряне устройството, затварящата пломба или самата опаковка да се повреждa непоправимо. За опаковка могат да се използват вентилни торби.

**Чл. 229.** Притежателите на удостоверенията за регистрация на продуктите по чл. 219 са длъжни:

1. да информират ЦУ на БАБХ за появата на нови данни за действието на тези продукти, свързани с тяхната ефикасност и безвредност за хората, животните или околната среда;

2. да предоставят в ЦУ на БАБХ допълнителна информация и да провеждат опити за проверка, необходими за установяване на обстоятелствата по т. 1;

3. да уведомяват писмено ЦУ на БАБХ при всяка промяна на обстоятелствата, вписани в удостоверението за регистрация, в 10-дневен срок от настъпването й.

**Чл. 230. (1)** По предложение на Експертната комисия изпълнителният директор на БАБХ със заповед изменя или обезсилва удостоверението за регистрация, заличава вписването от регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 12 и разпорежда наличните количества да бъдат обезвредени или изнесени за сметка на притежателя на удостоверението за регистрацията, когато:

1. продукт или група продукти вече не отговарят на условията, при които са регистрирани;

2. данните, въз основа на които са регистрирани, са неверни;

3. се установи, че продуктът или продуктите имат неблагоприятно въздействие върху хората, животните или околната среда.

**(2)** При заличаване на регистрацията в 7-дневен срок от издаването на заповедта по ал. 1 притежателят на регистрацията се уведомява писмено.

**(3)** В 5-дневен срок от уведомлението по ал. 2 притежателят на регистрацията е длъжен да върне удостоверението за регистрация в БАБХ, която го анулира.

**(4)** Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**(5)** Когато със заповедта по ал. 1 се обезсилва удостоверение за регистрация за торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества или хранителни субстрати, пуснати на пазара в друга държава членка в съответствие с националните й изисквания, се прилагат разпоредбите на чл. 6 и 7 от Регламент (ЕО) № 764/2008.

**(6)** Измененото удостоверение за регистрация или заповедта за обезсилване на удостоверението по ал. 1 се вписва в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 12.

**Чл. 231.** Забранява се:

1. вносът, въвеждането, пускането на пазара, съхраняването, разпространяването и употребата на нерегистрирани продукти или продукти без поставена маркировка „ЕО ТОР" по чл. 219;

2. поставянето на маркировка „ЕО ТОР" на продукт, който не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 2003/2003.

**Чл. 232. (1)** Изпълнителният директор на БАБХ със заповед обезсилва удостоверението за регистрация и заличава вписването от регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 12 по искане на притежателя на удостоверението за регистрация, като определя срок за изразходване на наличните количества.

**(2)** В случаите по ал. 1 се прилагат разпоредбите на чл. 230, ал. 2 - 4.

**Чл. 233. (1)** Контролът върху торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати и контролът за спазване изискванията на Регламент (ЕО) № 2003/2003 се осъществява от БАБХ.

**(2)** Контролът по Регламент (ЕО) № 2003/2003 се извършва при спазване на изискванията на глава III от Регламент (ЕО) № 765/2008.

**Чл. 234. (1)** Когато се констатира нарушение при пускането на пазара и употребата на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, в зависимост от вида и тежестта на нарушението инспекторите по растителна защита:

1. дават предписания;

2. поставят под възбрана определени количества или партида от продукти;

3. предприемат всякакви други действия, необходими за изпълнение на правомощията им;

4. съставят актове за установяване на административно нарушение.

**(2)** Мерките по ал. 1, т. 2 и 3 се налагат с разпореждане, което може да се обжалва пред директора на съответната ОДБХ по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(3)** Разпореждането по ал. 2 може да се обжалва по съдебен ред само ако е обжалвано по реда по ал. 2.

**(4)** Непроизнасянето на директора на ОДБХ се счита за потвърждение на разпореждането по ал. 3 в обжалваната част.

**(5)** При налагане на мярка по ал. 1 директорът на съответната ОДБХ незабавно писмено уведомява изпълнителния директор на БАБХ, който въз основа на констатациите може да издаде заповед за незабавно преустановяване на вноса, пускането на пазара, търговията и употребата на определен продукт или партида от него и за изтеглянето му от пазара.

**(6)** В заповедта по ал. 5 се определя срок за изтеглянето от пазара.

**(7)** Заповедта по ал. 5 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(8)** При издаването на заповедта по ал. 5 не се прилагат разпоредбите на чл. 26 и 35 от Административнопроцесуалния кодекс.

**(9)** Когато заповедта по ал. 5 се издава за регистрирани по чл. 219 торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества или хранителни субстрати, пуснати на пазара и в друга държава членка в съответствие с националните й изисквания, се прилагат разпоредбите на чл. 6 и 7 от Регламент (ЕО) № 764/2008.

**(10)** Задълженото лице предоставя в ЦУ на БАБХ писмени доказателства за изпълнението на мярката изтегляне от пазара съгласно заповедта по ал. 5.

**Чл. 235. (1)** Българската агенция по безопасност на храните контролира торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати по чл. 219 по отношение на показателите, одобрени при регистрацията им.

**(2)** Българската агенция по безопасност на храните контролира торовете с идентификационна маркировка „ЕО ТОР" по отношение на показателите, определени в Регламент (ЕО) № 2003/2003.

**(3)** Контролът за съответствие по ал. 1 и 2 се извършва чрез лабораторен анализ на контролна проба от продуктите, взета по реда на наредбата по чл. 220, ал. 4 и/или по реда на Регламент (ЕО) № 2003/2003.

**(4)** Лабораторният анализ се извършва в Централната лаборатория за химични изпитвания и контрол или от лаборатории, акредитирани от национален орган за акредитация, при спазване изискванията на Регламент (ЕО) № 765/2008. ЕО торовете се изпитват в нотифицирана по чл. 30 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 лаборатория.

**(5)** Лабораториите, установени на територията на Република България, които желаят да бъдат одобрени и нотифицирани в съответствие с чл. 30 от Регламент (ЕО) № 2003/2003, подават в ЦУ на БАБХ заявление, придружено от копие от сертификат за акредитация, в чийто обхват е включено изпитване за съответствие на ЕО торовете по показатели и методи, посочени в Регламент (ЕО) № 2003/2003. Българската агенция по безопасност на храните нотифицира пред ЕК списъка на одобрените лаборатории на територията на Република България по смисъла на чл. 30 от Регламент (ЕО) № 2003/2003.

**(6)** Въз основа на резултатите от лабораторния анализ по ал. 3 изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него длъжностно лице издава становище за съответствие, съответно за несъответствие на показателите на продуктите, одобрени при регистрацията и/или определени в Регламент (ЕО) № 2003/2003.

**(7)** Становището по ал. 6 се съобщава на заинтересованите лица.

**(8)** Когато торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати не се придружават от сертификат за анализ за съответната партида или когато се установи несъответствие по ал. 6, анализът на контролна проба за съответствие се извършва за сметка на лицето, което пуска продукта на пазара.

**Чл. 236. (1)** При установено несъответствие по чл. 235, ал. 6 изпълнителният директор на БАБХ издава заповед за незабавно преустановяване на вноса, пускането на пазара, търговията и употребата на

определена партида от торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества или хранителни субстрати, като разпорежда на лицето, което пуска продуктите на пазара, в срок до един месец да изтегли партидата от пазара.

**(2)** В зависимост от вида и степента на несъответствието в заповедта по ал. 1 може да се включи разпореждане за:

1. преработване на партидата до достигане на обявените показатели;

2. преетикетиране на партидата;

3. изнасяне на партидата извън територията на страната;

4. обезвреждане на партидата съгласно ЗУО - в случаите, когато тя представлява опасност за здравето на хората, животните или околната среда;

5. прилагане на друга мярка, необходима за изпълнение на правомощията му.

**(3)** Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

**(4)** При издаването на заповедта по ал. 1 не се прилагат разпоредбите на чл. 26 и 35 от Административнопроцесуалния кодекс.

**(5)** Когато заповедта по ал. 1 се издава за регистрирани по чл. 219 торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества или хранителни субстрати, пуснати на пазара и в друга държава членка в съответствие с националните й изисквания, се прилагат разпоредбите на чл. 6 и 7 от Регламент (ЕО) № 764/2008.

**(6)** Съгласно определените срокове в заповедта по ал. 1 лицето, което пуска продуктите на пазара, предоставя в ЦУ на БАБХ писмени доказателства за изпълнението на приложените мерки.

**(7)** При постановяване на мярка по ал. 2 в заповедта се включва разпореждане, че ако задълженото лице не изпълни наложената мярка, партидата подлежи на обезвреждане съгласно ЗУО за негова сметка.

**(8)** Разходите за изпълнението на мерките по ал. 2 са за сметка на задълженото лице.

**Чл. 237. (1)** Продуктите по тази глава се съхраняват и превозват при спазване на изискванията за пожарна и взривна безопасност по начин, който изключва увреждане здравето на хората, животните и околната среда.

**(2)** Неорганичните торове се съхраняват в складови помещения, които отговарят на изискванията на наредбата по чл. 169, ал. 4 от Закона за устройство на територията.

**(3)** Производителите, вносителите и лицата, които пускат продукта на пазара, водят и съхраняват документация за произхода на продуктите за целия период на предлагането им и две години след това.

**(4)** За осигуряване висока степен на проследимост при пускане на пазара на амониево-нитратните торове с високо съдържание на азот производителят е длъжен да води и съхранява документация с имената и адресите на обектите, на които са произведени торовете и техните основни компоненти. Тази документация се предоставя при поискване на инспекторите по растителна защита през целия период на предлагане на пазара на продуктите и за срок две години след спиране на предлагането.

**(5)** Всяка партида от продуктите по ал. 4 се придружава от сертификат за устойчивост на детонация, издаден до 3 месеца преди пускането им на пазара. Лицето, което пуска продуктите на пазара, представя в ЦУ на БАБХ резултатите от изпитването най-малко 5 дни преди пускането на пазара на продукта или най-малко 5 дни преди пристигането на тора на границата на Република България - при внос.

**(6)** Амониево-нитратни торове с високо съдържание на азот се предлагат на краен потребител само опаковани.

**(7)** Амониево-нитратните торове се пускат на пазара при спазване на ограниченията по т. 58 от Приложение XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH).

**Чл. 238.** Земеделските производители при употребата на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати са длъжни:

1. да водят записи за употребените количества и видове неорганични и органични торове, подобрители на почвата и биологично активни вещества за всяко поле по образец;

2. да предоставят в БАБХ данни за видовете и количествата употребени торове по образец;

3. да осигуряват съдействие на длъжностните лица, извършващи контрол.

**Чл. 239.** Забранява се рекламата на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, които не отговарят на изискванията на този закон и на актовете по прилагането му.

## Глава шеста
## АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**Чл. 240. (1)** Наказва се с глоба от 1500 до 2400 лв. физическо лице, което наруши забраната по чл. 12, ал. 2.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2400 до 3600 лв.

**Чл. 241. (1)** Наказва се с глоба от 400 до 800 лв. физическо лице, което предоставя консултантски услуги, без да притежава необходимото удостоверение за регистрация по чл. 205, ал. 1, или наруши забраната по чл. 17.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 800 до 1600 лв.

**Чл. 242. (1)** Наказва се с глоба от 200 до 300 лв. физическо лице, което не изпълни задълженията по чл. 12, ал. 3.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 300 до 500 лв.

**Чл. 243. (1)** Наказва се с глоба от 500 до 1000 лв. физическо лице, което не изпълни задълженията по чл. 21, ал. 2.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 800 до 1800 лв.

**Чл. 244. (1)** Наказва се с глоба от 500 до 1000 лв. физическо лице, което не изпълни задължение по чл. 40.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 800 до 1500 лв.

**Чл. 245. (1)** Наказва се с глоба от 500 до 800 лв. физическо лице, което не спази изискванията по чл. 24, ал. 1 и 2.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 2500 лв.

**Чл. 246. (1)** Наказва се с глоба от 800 до 1500 лв. физическо лице, което внася, произвежда, отглежда, съхранява или търгува с растения и растителни продукти без необходимата регистрация по чл. 27, ал. 1 или не изпълни задълженията си по чл. 30, ал. 1.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1500 до 2000 лв.

**Чл. 247. (1)** Наказва се с глоба от 3000 до 5000 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което наруши забрана по чл. 32, не изпълни мерки по чл. 39, ал. 1, не изпълни предписание по чл. 45, ал. 1, т. 1 или не изпълни мерки, наложени по реда на чл. 47, ал. 2 и 3.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 8000 лв.

**Чл. 248. (1)** Наказва се с глоба от 1000 до 2000 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което извършва научни изследвания и селекция с вредители, растения, растителни продукти и други обекти без необходимото разрешение по чл. 33, ал. 1.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

**Чл. 249. (1)** Наказва се с глоба от 200 до 500 лв. физическо лице, което не изпълни задълженията си по чл. 46, ал. 1 и 2.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 800 до 1800 лв.

**Чл. 250. (1)** Наказва се с глоба от 1500 до 2500 лв. физическо лице, което не изпълни задълженията си по чл. 54 или мярка по чл. 52, ал. 2.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

**Чл. 251. (1)** Наказва се с глоба от 1800 до 3600 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което не изпълни задълженията си, предвидени в чл. 70, ал. 1-4, чл. 72 и 73.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2800 лв. до 4800 лв.

**Чл. 252. (1)** Наказва се с глоба от 1500 до 4800 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което:

1. внася, въвежда на територията на страната или пуска на пазара неразрешени или негодни ПРЗ в нарушение на забраната по чл. 75, т. 1 и 2;

2. притежава с цел продажба, търгува, преопакова, съхранява, предлага или продава неразрешени и/или негодни ПРЗ в нарушение на забраната по чл. 179, т. 1;

3. търгува, предлага, продава или съхранява ПРЗ извън складовете и селскостопанските аптеки, за които е издадено разрешение за търговия, в нарушение на забраната по чл. 179, т. 2;

4. употребява или съхранява с цел употреба неразрешени или негодни ПРЗ в нарушение на забраната по чл. 186, т. 1;

5. наруши условията и реда по чл. 68 и 69 за производство, съхранение, транспортиране и изнасяне на ПРЗ.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 4000 до 8000 лв.

**Чл. 253. (1)** Наказва се с глоба от 400 до 800 лв. физическо лице, което изпитва с научноизследователска и/или развойна дейност неразрешени ПРЗ без необходимото разрешение по чл. 99, ал. 1.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 800 до 1800 лв.

**Чл. 254. (1)** Наказва се с глоба от 1000 до 2000 лв. физическо лице, което:

1. извършва биологично изпитване на ПРЗ, без да притежава сертификат по чл. 154;

2. е сключило договор за биологично изпитване на ПРЗ, за който не е подал декларация в БАБХ в определените срокове;

3. извършва биологично изпитване на неразрешени ПРЗ, за които няма издадено удостоверение за внос или въвеждане в страната;

4. извършва биологично изпитване на ПРЗ в нарушение на разпоредбите на глава четвърта, раздел V и на наредбата по чл. 118, ал. 4.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв.

**Чл. 255. (1)** За груби нарушения, свързани със замърсяване на околната среда и представляващи риск за здравето на човека, на физическите лица се налага глоба 5000 лв.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 15 000 лв.

**Чл. 256. (1)** Наказва се с глоба от 1000 до 2400 лв. физическо лице, което:

1. не спази изискванията за опаковане на ПРЗ по чл. 143, ал. 1, т. 2;

2. не спази изискванията за етикетиране на ПРЗ по чл. 143, ал. 1, т. 3;

3. наруши разпоредбите на чл. 147 за задължително етикетиране на ПРЗ на български език и/или за съдържанието на етикета.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1900 до 3600 лв.

**Чл. 257. (1)** Наказва се с глоба от 1000 до 4000 лв. физическо лице, което:

1. търгува с ПРЗ без необходимото удостоверение за търговия по чл. 162;

2. преопакова ПРЗ без необходимото удостоверение за преопаковане по чл. 169;

3. извършва специализирани растителнозащитни дейности без необходимото разрешение по чл. 194 или удостоверение за регистрация по чл. 196 и чл. 201.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 3500 до 6000 лв.

**Чл. 258. (1)** Наказва се с глоба от 500 до 2500 лв. физическо лице, което:

1. нарушава разпоредбите на наредбата по чл. 67 или на чл. 98;

2. не води документацията по чл. 168 и чл. 173, ал. 1, т. 2;

3. продава ПРЗ от професионална категория на употреба на лица без сертификат по чл. 154;

4. пуска на пазара, предлага или продава нерегистрирани готови разтвори в нарушение на чл. 100;

5. пуска на пазара, предлага или продава семена за посев, третирани с неразрешени ПРЗ в държава членка, в нарушение на чл. 49 от Регламент (ЕО) № 1107/2009;

6. не изпълни задълженията за осигуряване на информация за професионалните и непрофесионалните потребители по чл. 163, ал. 3;

7. не изпълни задълженията за уведомяване на БАБХ по чл. 167, ал. 1 и чл. 173, ал. 1, т. 1.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 4000 лв.

**Чл. 259. (1)** Наказва се с глоба от 400 до 1400 лв. физическо лице, което:

1. използва ПРЗ от професионална категория на употреба, без да притежава сертификат по чл. 154;

2. употребява ПРЗ в нарушение на изискванията на наредбата по чл. 182, ал. 3;

3. употребява ПРЗ в нарушение на изискванията на чл. 185, ал. 2 и 3;

4. не изпълни задълженията за третиране на празните опаковки, предвидени в чл. 185, ал. 4 и чл. 189, или наруши забраната по чл. 185, ал. 5;

5. не води дневник съгласно чл. 188, ал. 1, не изпълни изискванията на чл. 188, ал. 4 или не предостави данни по реда на чл. 188, ал. 5;

6. не изпълни задълженията за представяне на информация, предвидена в чл. 56 от Регламент (ЕО) № 1107/2009;

7. не изпълни задълженията за уведомяване, предвидени в чл. 199, ал. 1.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 800 до 2600 лв.

**Чл. 260. (1)** Наказва се с глоба от 500 до 1000 лв. физическо лице, което рекламира продукт за растителна защита в нарушение на условията или забраните, предвидени в глава четвърта, раздел VIII.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 2500 лв.

**Чл. 261. (1)** Наказва се с глоба от 1500 до 3800 лв. физическо лице, което наруши забраните по чл. 179, т. 3-9, чл. 186, т. 2-4, чл. 187, ал. 1, чл. 192, ал. 1 или чл. 204.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 3600 до 6000 лв.

**Чл. 262. (1)** Наказва се с глоба от 1000 до 2400 лв. физическо лице, което:

1. внася, въвежда на територията на страната, пуска на пазара, съхранява, разпространява или употребява нерегистрирани торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати в нарушение на забраната по чл. 231, т. 1;

2. пуска на пазара негодни за употреба или несъответстващи на обявеното в придружаващата документация и/или етикета торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати;

3. постави маркировка „ЕО ТОР” на продукт в нарушение на забраната по чл. 231, т. 2;

4. не спази изискванията за задължително обявяване на съдържанието на хранителни елементи по чл. 228, ал. 2, т. 1 и чл. 6 от Регламент (ЕО) № 2003/2003;

5. не изпълни задълженията по чл. 237, ал. 3 и чл. 8 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 за поддържане и предоставяне на документация за проследимост и произход на торовете;

6. наруши изискванията за идентификация, маркировка и етикетиране по чл. 7, 9 и 10 от Регламент (ЕО) № 2003/2003;

7. наруши разпоредбите на чл. 228, ал. 1 и чл. 11 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 за задължително етикетиране на торовете на български език;

8. наруши изискванията на чл. 228, ал. 5 и чл. 12 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 относно опаковките;

9. наруши изискванията на чл. 13 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 по отношение на допустимите отклонения.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1900 до 3600 лв.

**Чл. 263. (1)** Наказва се с глоба от 2800 до 5600 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което:

1. не изпълни изискванията на чл. 237, ал. 4 и чл. 26 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 за водене и предоставяне на документация за амониево-нитратните торове;

2. не изпълни изискванията на чл. 237, ал. 5 и чл. 27 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 относно изпитване на устойчивост на детонация;

3. наруши разпоредбите на чл. 237, ал. 6 и чл. 28 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 за задължителното опаковане на амониево-нитратните торове.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 3600 до 10 000 лв.

**Чл. 264. (1)** Наказва се с глоба от 300 до 900 лв. физическо лице, което не изпълни задълженията по чл. 229, чл. 237, ал. 7 и чл. 238.

**(2)** Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 600 до 1800 лв.

**Чл. 265. (1)** Наказва се с глоба от 300 до 600 лв. физическо лице, което рекламира тор, подобрител на почвата, биологично активно вещество или хранителен субстрат в нарушение на забраната по чл. 239.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1200 до 2800 лв.

**Чл. 266.** Наказва се с глоба от 150 до 300 лв. длъжностно лице, което виновно не изпълни задълженията си по чл. 56, ал. 2 и 3, чл. 53, чл. 209, ал. 4 и чл. 210.

**Чл. 267. (1)** Наказва се с глоба от 150 до 300 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което наруши и/или не изпълни предписание на контролните органи на БАБХ, издадено във връзка със служебните задължения в качеството им на длъжностни лица.

**(2)** Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 200 до 400 лв.

**Чл. 268.** Наказва се с глоба от 600 до 1200 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което възпрепятства изпълнението на служебните задължения на длъжностните лица по този закон.

**Чл. 269. (1)** За други нарушения на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му и на разпореждания и предписания, основани на тях, за които не са предвидени санкции по тази глава, на физическите лица се налага глоба от 50 до 500 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 200 до 1000 лв., ако по друг закон не е предвидено по-тежко наказание.

**(2)** Конкретният състав на нарушенията на подзаконовите актове по ал. 1 и на разпореждания и предписания, основани на тях, се определя в съответния подзаконов нормативен акт.

**Чл. 270. (1)** Ако нарушение по чл. 240 – 269 бъде продължено, след като е констатирано с акт, или ако в срока за издаване на наказателно постановление бъде извършено друго нарушение от същото лице, наказанието е глоба, съответно имуществена санкция, в двоен размер, независимо от наказанието по първото нарушение.

**(2)** Наказанието по ал. 1 се налага и когато същото нарушение е извършено повторно в срок до една година от влизането в сила на наказателното постановление.

**Чл. 271. (1)** При установяване на нарушения инспекторите на БАБХ задържат веществени доказателства, свързани с установяване на нарушенията, по реда на чл. 41 от Закона за административните нарушения и наказания.

**(2)** Иззетите веществени доказателства подлежат на отнемане в полза на държавата с наказателно постановление по реда на чл. 20 и 21 от Закона за административните нарушения и наказания, когато са осъществени съставите на нарушения по този закон.

**(3)** Отнетите в полза на държавата вещи, които са негодни за употреба и/или са забранени, се унищожават (обезвреждат) съгласно ЗУО, актовете по чл. 22, ал. 4 и/или по методики, утвърдени от изпълнителния директор на БАБХ, от ОДБХ за сметка на нарушителите.

**(4)** Вещите или част от тях, отнети в полза на държавата, могат да се предоставят безвъзмездно от изпълнителния директор на БАБХ на органи на държавната власт и на местното самоуправление, на учебни заведения с учебна цел или на организации със социално предназначение.

**(5)** Вещите, иззети и задържани с актовете за установяване на административни нарушения или с констативни протоколи, се съхраняват до приключване на административното производство с влязъл в сила акт на компетентен орган.

**(6)** Контролните проби се съхраняват до приключване на административното производство по съответния ред, след което се връщат, съответно унищожават.

**Чл. 272. (1)** Актове за установяване на нарушенията по този закон се съставят от инспекторите по растителна защита, а наказателните постановления или мотивираните резолюции за прекратяване на административнонаказателните производства се издават от директорите на съответните ОДБХ.

**(2)** Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

## ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**§ 1.** По отношение на ПРЗ се прилагат и определенията по чл. 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

**§ 2.** По отношение на торовете се прилагат и определенията по чл. 2 от Регламент (ЕО) № 2003/2003.

**§ 3.** По смисъла на този закон:

1. „Адюванти” са вещества или препарати, които се състоят от коформуланти, или препарати, съдържащи един или повече коформуланти, във вида, в който те се доставят на потребителя и се пускат на пазара, за да бъдат смесвани от потребителя с продукт за растителна защита, и които засилват ефективността или другите пестицидни свойства на продукта.

2. „Активни вещества” са вещества или микроорганизми, включително вируси, които имат общо или специфично действие срещу вредители или върху растения, части от растения или растителни продукти.

3. „Активно вещество - кандидат за замяна” е активно вещество, което отговаря на един или повече от допълнителните критерии, установени в т. 4 от Приложение II на Регламент (ЕО) № 1107/2009.

4. „Амониево-нитратни торове с високо съдържание на азот” са еднокомпонентни или сложни торове на базата на амониев нитрат, съдържащи повече от 28 на сто от масата на азот по отношение на амониевия нитрат.

5. „Антидоти” са вещества или препарати, които се добавят към продукт за растителна защита с цел отстраняване или ограничаване на фитотоксичното въздействие на продукта за растителна защита върху някои растения.

6. „Биологичен агент” е биологична единица, способна да се самовъзпроизвежда, която се използва за борба срещу вредните организми.

7. „Биологично активни вещества” са растежни вещества, образуващи се в малки количества в самите растения и/или продукти на химичен синтез, които стимулират или потискат протичането на физиологичните процеси, обуславящи растежа и развитието на растенията, и не съдържат хранителни елементи.

8. „Биологично изпитване на продукти за растителна защита” е всяко проучване при растенията и растителните продукти, предназначено да се открият или потвърдят положителните влияния на изпитваните продукти върху контрола на вредителите по растенията и растителните продукти, включително промяната в растежа на растенията и/или растителните продукти, и/или да се определят нежеланите влияния на изпитваните продукти върху растенията и растителните продукти с цел да се установи тяхната ефикасност.

9. „Вегетационни третирания” е прилагане на продукти за растителна защита при състояние на растенията, в което те растат и образуват вегетативни органи, цвят, плод и семена, без да се включва времето на покой.

10. „Вид на формулацията” е агрегатно състояние и естество на продукт за растителна защита или адювант, обозначени в съответствие с Техническа монография № 2 на GIFAP – Международната група на националните асоциации на производителите на пестициди.

11. „Вид на продукт за растителна защита” е предназначението на продукта за растителна защита за предпазване на растенията и растителните продукти от неприятели, плевели, болести и др. Продуктите за растителна защита се разделят на:

а) инсектициди - средства за предпазване на растенията и растителните продукти от вредните видове насекоми;

б) хербициди - средства за предпазване от плевелите;

в) фунгициди - средства за предпазване и борба с причинители на болести по растенията;

г) акарициди - средства за предпазване от акари;

д) нематоциди - средства за предпазване от нематодите;

е) молюскоциди - средства за предпазване от охлювите;

ж) родентициди - средства за предпазване от гризачи;

з) атрактанти - средства, които привличат вредните насекоми на определени места;

и) репеленти - средства, които отблъскват вредните насекоми, гризачи, птици и други неприятели по растенията;

к) дефолианти - средства, които се използват за обезлистване на растенията;

л) десиканти - средства, които се използват за изсушаване на растенията;

м) растежни регулатори - средства, които служат за регулиране на физиологичните процеси в растенията.

12. „Вредител” е всеки растителен или животински вид, род или биотип, или патогенен агент, вреден за растенията и/или за растителните продукти.

13. „Временен склад” е склад за съхранение на продукти за растителна защита, използван от земеделските производители само през вегетационния период на земеделските култури.

14. „Въвеждане” по смисъла на глави четвърта и пета е внасяне на продукт от друга държава членка на територията на Република България.

15. „Възбрана” е комплекс от временни ограничителни мерки, включително спиране от продажба и употреба, наложени върху продукти или стоки, които не отговарят на изискванията на този закон и/или на актовете по прилагането му.

16. „Въздушно пръскане” е прилагане на продукти за растителна защита от въздухоплавателно средство, което е самолет или хеликоптер.

17. „Гранични инспекционни фитосанитарни пунктове” са специално обособени места в зоната на граничните контролно-пропускателни пунктове за извършване на фитосанитарен контрол.

18. „Груби нарушения” са нарушения на изискванията на този закон или на нормативните актове по прилагането му, довели до непосредствена опасност за здравето на хора, животни, растения, замърсяване на околната среда или до значителни икономически загуби.

19. „Група продукти” по смисъла на глава пета са продукти, за чието производство са използвани същите суровини и съдържат еднакви съставки, но в различно съотношение.

20. „Движение на растения и растителни продукти” е всяко фактическо действие, свързано с преместването на растения и растителни продукти от едно място на друго място независимо с каква цел. Целта може да бъде всякаква, включително производство, търговия, преработка, съхранение.

21. „Дистрибутор“ е всяко физическо или юридическо лице, различно от притежателя на разрешението за пускане на пазара и употреба, което предлага продукт за растителна защита на пазара, включително търговци на едро, търговци на дребно, продавачи и доставчици.

22. „Добро здравно състояние на растенията и растителните продукти” е състояние, при което е установено, че вредителите са под прага на икономическа вредност.

23. „Досие на продукта” по смисъла на глава пета е набор от документи, характеризиращи техническите параметри на продукта, биологичната му ефективност и липсата на неблагоприятно въздействие върху хората, животните и околната среда.

24. „Други обекти” са транспортни средства, контейнери, опаковки, места за съхранение и преработка, машини и съоръжения, почва и други хранителни среди, както и други предмети или материали, способни да съдържат или разпространяват вредители, за които се счита, че е оправдано налагането на фитосанитарни мерки.

25. „Държава членка” е държава - членка на ЕС.

26. „ЕО тор” е тор, който отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 2003/2003 и е включен в приложение I на същия регламент.

27. „Еквивалентност” е определянето на подобието на химическия състав, представляван от различните източници на технически материали. В случай че новият източник представлява подобна или по-малка опасност в сравнение с еталонния източник, новият източник може да се смята за еквивалентен на еталонния източник.

28. „Епифитотия” е масова поява на болест, свързана с нанасянето на значителни загуби на растенията и растителните продукти, в течение на

определен период от време, на територията на отделен район, област или за цялата страна.

29. „Ефикасност на продукти за растителна защита, торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати" е съотношението между положителните и отрицателните влияния от прилагането на продуктите за растителна защита, торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати, при което положителните влияния трябва да са по-големи от отрицателните влияния, които могат да настъпят върху околната среда или добива от съответната култура в резултат на прилагането или неприлагането на продукти за растителна защита торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати.

30. „Замърсител" е вещество, което се съдържа в растителните суровини в резултат на дейностите по отглеждането и съхраняването им или в почвата и водите в резултат на замърсяване на околната среда.

31. „Земеделски култури" са живи растения, включително семена, в етап на производство, които се отглеждат от човека, за да задоволяват определени негови потребности.

32. „Земеделски производител" е физическо или юридическо лице, което произвежда на територията на страната растения и растителни продукти, предназначени за продажба.

33. „Идентификационни данни" са:

а) трите имена, единният граждански номер (личен номер на чужденец), постоянен и настоящ адрес - за физическите лица;

б) наименование, ЕИК, седалище и адрес на управление - за юридическите лица.

34. „Изземване" по смисъла на глава четвърта, раздел I е всяка мярка, целяща да постигне връщане на продукт, който вече е бил предоставен на крайния потребител.

35. „Изтегляне" е всяка мярка, целяща предотвратяване предоставянето на пазара на продукт, който е във веригата на доставка.

36. „Икономически важни вредители" са болести, неприятели и плевели, които се явяват ежегодно, предизвикват значителни загуби на земеделска продукция и оказват влияние върху безопасността и качеството на растенията и растителните продукти.

37. „Инспектори по растителна защита" са експерти с висше образование в областта на аграрните науки, назначени в ОДБХ и притежаващи необходимата квалификация за извършване на фитосанитарен

контрол, контрол върху продукти за растителна защита, адюванти, торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и дейностите с тях и контрол на икономически важни вредители по растенията и растителните продукти.

38. „Интегрирано производство" е система за производство на растения и растителни продукти чрез прилагане на специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите.

39. „Интегрирано управление на вредителите" е внимателно проучване на всички налични методи за растителна защита и последващо интегриране на подходящи мерки за ограничаване развитието на популациите от вредни организми, за поддържане на икономически и екологично обосновани равнища на употреба на продукти за растителна защита и на други форми на намеса и за намаляване или свеждане до минимум на рисковете за здравето на хората и околната среда. Интегрираното управление на вредителите е насочено към производството на здрави култури с възможно най-малки нарушения на агро-екологичните системи и насърчава естествените механизми за контрол на вредителите.

40. „Каламитет" е масова поява на неприятел, свързана с нанасянето на значителни загуби на растенията и растителните продукти, в течение на определен период от време на територията на отделен район, област или за цялата страна.

41. „Карантина" по смисъла на глава трета е комплекс от временни ограничителни мерки, наложени върху растения, растителни продукти и други обекти или дейност.

42. „Карантинен вредител" е вредител, който има потенциално значение за икономиката на застрашената зона и който още не е представен в тази зона или вече се намира в нея, но не е широко разпространен и е обект на официален контрол.

43. „Карантинен период" е минимално допустимият интервал от време (в дни) между последното приложение на продукти за растителна защита и прибиране на културата (включително пасища), при който е възможна най-ранна безопасна употреба на третираната продукция от потребителите, включително селскостопанските животни.

44. „Категория на употреба" е определянето на продукт за растителна защита към определена група с цел ограничаване на употребата му до определена категория потребители.

45. „Консултант" е лице, което е придобило съответните знания и предоставя съвети относно управлението на вредителите и безопасната

употреба на продукти за растителна защита в контекста на професионалните си задължения или като търговска услуга, включително частни самостоятелни и публични консултантски услуги, търговски агенти, производители на храни и търговци на дребно, когато е приложимо за тях.

46. „Контролна проба" е такова взето количество от растения, растителни продукти, продукти за растителна защита или торове, което при изследване може да даде обективна и пълна оценка на цялото количество/партида растения, растителни продукти, продукти за растителна защита или торове за съответствието им с нормативните изисквания.

47. „Коформуланти" са вещества или препарати, употребявани или предназначени за употреба в продукт за растителна защита или адювант, без да са нито активни вещества, нито антидоти, нито синергисти.

48. „Местен пазар" е областта по смисъла на Закона за административно-териториалното устройство на Република България, в която са произведени растенията и растителните продукти и се предлагат за продажба.

49. „Мостра от продукт за растителна защита" е определено в удостоверение/разрешение, издадено от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните или от оправомощено от него длъжностно лице, количество от продукт за растителна защита с доказана чистота на активното/ите вещество/ва и конкретна формулация, който е предназначен за биологично изпитване, научноизследователска и/или развойна дейност или лабораторен анализ при условия, определени в нормативни актове.

50. „Неразрешена употреба" е приложение на разрешен продукт за растителна защита извън посочените употреби в разрешението за пускане на пазара и употреба на продукта.

51. „Нехимични методи" е различни от химичните пестициди методи за растителна защита и управление на вредителите, основани на агротехнически мероприятия, или физични, механични или биологични методи за контрол на вредителите.

52. „Опасност за растенията и растителните продукти" е проникване, разпространение и/или масово намножаване на вредители по растенията и растителните продукти, което води до значителни икономически загуби, и/или заплаха от такова.

53. „Оборудване за прилагане на продукти за растителна защита" е апарат, специално предназначен за прилагане на пестициди, включително принадлежности, които са от съществено значение за ефективното

функциониране на това оборудване, като дюзи, манометри, филтри, сита и приспособления за почистване на резервоари.

54. „Околна среда” са водите (в т.ч. повърхностните и подземните води), въздухът, почвата, дивите растителни и животински видове, както и взаимодействието между тях и тяхната взаимовръзка с другите живи организми.

55. „Органични торове” са въглеродосъдържащи продукти главно от растителен и/или животински произход, които се прибавят към почвата за хранене на растенията.

56. „Оригинална опаковка” е опаковката на производителя на продукти за растителна защита с етикет и партиден номер, която е заявена и одобрена в процеса на разрешаване по вид, вместимост и характеристики на материала.

57. „Партида” по смисъла на глава трета са определен брой единици от един артикул, идентифициращ се чрез хомогенността на състава си, произхода и др., представляващи част от пратка.

58. „Партида” по смисъла на глава пета е определено количество торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, опаковани или в насипно състояние, което е еднородно по отношение на вид, състав, наименование и място на произход, придружавани от един и същ търговски документ или сертификат за лабораторен анализ.

59. „Пестицид“ е продукт за растителна защита.

60. „Поведение в околната среда на продукт за растителна защита” е въздействието на продукта върху компонентите на околната среда и възможността при условията на неговата употреба да попадне и замърси почвите, подземните и повърхностните води и да се разпространи във въздуха.

61. „Повторно” е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.

62. „Показател за риска“ е резултатът от метод на изчисление, който се използва за оценка на рисковете от пестицидите за здравето на хората и/или околната среда.

63. „Подобрители на почвата” са материали, които се прибавят към почвата, чиято главна функция е подобряване на физическите и/или химическите свойства и/или на биологическата активност на почвата.

64. „Праг на икономическа вредност” е такова количество от определен вид неприятел, причинител на болест или плевел средно на

единица площ, при което повредите от него, изразени стойностно, надвишават двойните разходи, необходими за провеждане на химична борба.

65. „Пратка” е дадено количество от растения, растителни продукти или други артикули, които се движат от една страна към друга и се придружават, когато това се изисква, от един фитосанитарен сертификат. Пратката може да се състои от една или повече стоки или партиди.

66. „Преопаковане на продукти за растителна защита” е процес, при който се прехвърля съдържанието на продукт за растителна защита от една опаковка в друга, обикновено по-малка.

67. „Продукти за растителна защита“ са продукти във вида, състава, в които те се доставят на потребителя, състоящи се от или съдържащи активни вещества, антидоти и синергисти и предназначени за една от следните употреби:

а) защита на растения или растителни продукти срещу всички вредни организми или предотвратяване действието на такива организми, освен ако тези продукти се считат за предназначени основно за хигиенни цели, а не за защита на растения или растителни продукти;

б) оказване на влияние върху жизнените процеси на растенията, като например вещества, влияещи на растежа, различни от хранителни вещества;

в) консервиране на растителни продукти, доколкото такива вещества или продукти не подлежат на специални общностни разпоредби относно консервантите;

г) унищожаване на нежелани растения или части от растения с изключение на водорасли, освен когато продуктите се прилагат върху почва или вода за защита на растенията;

д) спиране или предотвратяване на нежелан растеж на растения с изключение на водорасли, освен когато продуктите се прилагат върху почва или вода за защита на растенията.

68. „Професионален потребител“ е всяко лице, което използва продукти за растителна защита в рамките на професионалната си дейност, включително оператори, технически лица, работодатели и самостоятелно заети лица както в селското стопанство, така и в други сектори.

69. „Развойна дейност” е дейността по разработване и изпитване на ПРЗ, които не са разрешени, и/или разработване и изпитване на неразрешени употреби на ПРЗ, включително разработване на технологии за приложението им.

70. „Разрешен продукт за растителна защита” е всеки продукт за растителна защита, за който има издадено разрешение за пускане на пазара и/или за употреба на територията на Република България от изпълнителния директор на БАБХ с действащ срок на валидност.

71. „Разрешена употреба” е приложение на продукт за растителна защита при дадена култура, срещу определен вредител, в доза и при условия на приложение, посочени в издаденото от изпълнителния директор на БАБХ разрешение за пускане на пазара и употреба на продукта. Всички разрешени употреби се посочват върху етикета на продукта.

72. „Разрешение за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита” е административен акт на компетентен държавен орган, издаден по повод на заявление, подадено за пускане на пазара и употреба на продукт за растителна защита на територията на страната.

73. „Растения” са живи растения или живи части от растения, включително семена, както и отглеждани в контролирани условия гъби, като живи части от растения са: плодове в ботанически смисъл без консервираните чрез дълбоко замразяване клубени, луковици, коренища, рязан цвят, клонки и листа; отрязани дървета, части от тях и листа; тъканни култури.

74. „Растителен паспорт” е официален етикет, издаден от дадена държава - членка на ЕС, от който е видно, че европейските разпоредби, отнасящи се до фитосанитарните норми, както и всички останали специфични изисквания са били спазени, и който в този случай:

а) е стандартен за държавите - членки на ЕС, за различните видове растения или растителни продукти;

б) е утвърден от официалните власти на държавата - членка на ЕС, и е издаден в съответствие с изискванията за прилагане и с особеностите на процедурата за издаване на растителен паспорт.

75. „Растителни продукти” са продукти от растителен произход, включително зърно, непреработени или претърпели обикновена преработка, доколкото това вече не са растения по т. 73.

76. „Реекспортирана пратка” е пратка, която е била внесена в страна, от която след това е била изнесена. Пратката може да бъде складирана, разделяна, комбинирана с други пратки или да ѝ бъде сменена опаковката.

77. „Селскостопанска аптека” е специализиран обект за търговия на продукти за растителна защита от втора професионална или непрофесионална категория на употреба в опаковки с вместимост до 1 литър/килограм включително на краен потребител.

78. „Синергисти” са вещества или препарати, които могат да засилят действието на активното/ите вещество/а в определен продукт за растителна защита, като същевременно не проявяват никакво или проявяват съвсем слабо действие, характерно за продуктите за растителна защита.

79. „Системни нарушения” са три или повече нарушения на изискванията на този закон и на нормативните актове по прилагането му, за които на лицето са наложени административни наказания с влезли в сила наказателни постановления за една година.

80. „Склад” е обект за търговия и/или съхранение на продукти за растителна защита, включително склад за съхранение на продукти за растителна защита от земеделски производители.

81. „Специализирани растителнозащитни дейности” са приложение на продукти за растителна защита чрез въздушно пръскане, фумигация и обеззаразяване на помещения, растения и растителни продукти срещу вредители, третиране на семена за посев, предназначени за пускане на пазара, или предоставяне на консултантски услуги за инрегрирано управление на вредители по растенията и растителните продукти.

82. „Събирателни и разпределителни центрове за растения и растителни продукти” са места, в които се събират, съхраняват и разпределят растения и растителни продукти, произхождащи от различни площи на производство, с цел образуване на партида/и, предназначена/и за търговия.

83. „Спешна мярка” е фитосанитарен регламент или процедура, установени във връзка с нова или неочаквана ситуация. Спешната мярка може да бъде временна или не.

84. „Състав на продукт за растителна защита” е качественото и количественото съдържание на активни вещества, антидоти, синергисти и коформуланти.

85. „Тор” е материал, главната функция на който е снабдяването на растенията с хранителни вещества.

86. „Трета държава” е всяка държава, която не е държава - членка на ЕС.

87. „Търговията на продукти за растителна защита” са всички дейности по покупко-продажба, придобиване, доставяне, съхраняване в наличност с цел продажба на продукти за растителна защита в склад и/или в селскостопанска аптека, включително продажбата и доставката на краен потребител. Вносът, въвеждането на територията на страната и износът се считат за търговия.

88. „Фитосанитарен контрол” е всяко предприето действие и мярка от БАБХ срещу пренасянето и/или разпространението на карантинни вредители по растенията и растителните продукти и другите обекти по смисъла на т. 24.

89. „Фитосанитарен сертификат” е официален международен документ, съобразен с модела, приложен към Международната конвенция за защита на растенията (Рим, 1951 г.), удостоверяващ отсъствието на карантинни вредители в пратката.

90. „Фумигация” е метод за унищожаване на вредители, основан на използване на газове, в затворени пространства.

91. „Хранителна среда” е всеки материал, в който растенията развиват корени или е предназначен за тази цел.

92. „Хранителни субстрати” са продукти, чието използване осигурява рохкава среда на растенията, укрепващи абсорбиращите им органи и осигуряващи необходимите за растежа и развитието им хранителни вещества.

93. „Цехове за преопаковане” са специализирани обособени обекти, в които при определени условия се извършва прехвърляне на съдържанието на продукти за растителна защита от една опаковка в друга, обикновено по-малка, с цел търговия.

94. „Юридически лица, осъществяващи публични функции” са юридически лица, на които със закон е възложена публична функция за трайно задоволяване на обществени интереси от национално значение.

**§ 4.** Законът въвежда изискванията на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди.

**§ 5.** Законът въвежда изискванията на Директива 2000/29/ЕО на Съвета от 8 май 2000 г. относно защитните мерки срещу въвеждането в Общността на вредители по растенията или растителните продукти и срещу тяхното разпространение в Общността.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**§ 6.** Този закон отменя Закона за защита на растенията (обн., ДВ, бр. 91 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 90 от 1999 г., бр. 96 от 2001 г., бр. 18 от 2004 г.,

бр. 26, 30, 31 и 96 от 2006 г., бр. 13, 36 и 43 от 2008 г., бр. 82 от 2009 г. и бр. 8 и 28 от 2011 г.).

**§ 7.** Издадените въз основа на отменения Закон за защита на растенията подзаконови нормативни актове се прилагат, доколкото не противоречат на този закон и до изричната им отмяна.

**§ 8. (1)** Издадените до влизането в сила на този закон удостоверения, разрешения и други документи запазват действието си за срока, за който са издадени.

**(2)** Започнатите до влизането в сила на този закон производства за издаване на документите по ал. 1 се довършват по досегашния ред с изключение на производствата за издаване на разрешения за пускане на пазара и употреба на ПРЗ, заявени след 14 юни 2011 г., които се довършват по реда на този закон.

**(3)** Започнатите преди 14 юни 2011 г. производства за издаване на подновени разрешения за пускане на пазара и употреба на ПРЗ се довършват по реда на този закон по писмено искане на заявителя.

**§ 9.** Министерството на околната среда и водите извършва експертната оценка на екотоксикологичните характеристики на активните вещества и ПРЗ и на съществуването и поведението в околната среда на продуктите, а Министерството на здравеопазването – на токсикологичните характеристики на активните вещества и продуктите, за започнатите преди 14 юни 2011 г. производства за разрешаване и промяна в разрешаването на ПРЗ по чл. 15г и 15п от отменения Закон за защита на растенията.

**§ 10.** Уведомлението по чл. 73, ал. 1, т. 1 се подава в 30-дневен срок от влизането в сила на този закон.

**§ 11.** Съществуващата до влизането в сила на този закон категоризация на ПРЗ се приравнява към категоризацията по чл. 144, ал. 1 и 2 от този закон, както следва:

1. „първа (професионална)” в „първа професионална”;

2. „втора (ограничена)” във „втора професионална”;

3. „трета (свободна)” в „непрофесионална”.

**§ 12**. В Закона за Българската агенция по безопасност на храните (обн., ДВ, бр. 8 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 38 и 102 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се чл. 11а:

„Чл. 11а. При изпълнение на служебните си задължения контролните органи на БАБХ се легитимират със служебна карта, а служителите, работещи на граничните инспекционни пунктове, носят и униформено облекло.”

2. В чл. 13:

а) в т. 2 думите „чл. 6, т. 3” се заменят с „чл. 39, ал. 1 и чл. 47, ал. 1”;

б) в т. 3 след думата „растения” се поставя запетая и думите „и растителни продукти съгласно чл. 6, т. 3” се заменят с „растителни продукти и други обекти в случаите по чл. 47, ал. 1, т. 4 и чл. 120, ал. 2”.

**§ 13.** В Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника (обн., ДВ, бр. 79 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 22 от 2003 г., бр. 74 и 88 от 2005 г., бр. 30, 34, 80, 82 и 102 от 2006 г., бр. 53 от 2007 г., бр. 36, 43, 69 и 100 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., бр. 88 от 2010 г., бр. 28 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 10:

а) в ал. 1 думите „и международните” и думите „за безопасност на техниката от акредитирани лаборатории на” се заличават;

б) в ал. 3 след думите „по ал. 1” се поставя точка и текстът до края се заличава.

2. Създават се чл. 10б и 10в:

„Чл. 10б. (1) Оборудването за прилагане на пестициди, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение на безопасността и опазване здравето на хората и околната среда.

(2) Проверките по ал. 1 се извършват от Контролно-техническата инспекция.

(3) Периодичността на проверките на оборудването за прилагане на пестициди, намиращо се в употреба, е:

1. една проверка до 26 ноември 2016 г.;

2. проверка на всеки 5 години до 2020 г.;

3. проверка на всеки 3 години след 2020 г.

(4) След 26 ноември 2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди, което успешно е преминало проверката по ал. 1.

(5) Новото оборудване за прилагане на пестициди подлежи на проверка до 5 години след закупуването му.

Чл. 10в. (1) Министърът на земеделието и храните определя с наредба реда за периодични проверки на оборудването за прилагане на пестициди.

(2) Системата за сертифициране и контрол на проверките на оборудването за прилагане на пестициди и признаването на сертификати, издадени от други държави - членки на ЕС, се определя с наредбата по ал. 1.

(3) За извършваните проверки на оборудването по чл. 10б, ал. 1 собствениците заплащат такса по тарифа, определена от Министерския съвет."

3. В чл. 22б:

а) в ал. 1 се създава т. 6:

„6. която не е преминала проверката по чл. 10б.";

б) в ал. 2 след думите „чл. 16" се добавя „и на задължителна проверка по чл. 10б".

4. В Допълнителната разпоредба се създава т. 26:

„26. „Оборудване за прилагане на пестициди" е техника, специално предназначена за прилагане на пестициди, включително принадлежности, които са от съществено значение за ефективното функциониране на тази техника, като дюзи, манометри, филтри, сита и приспособления за почистване на резервоари."

**§ 14.** В Закона за пчеларството (обн., ДВ, бр. 57 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г., бр. 51 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 26 от 2010 г. и бр. 8 и 19 от 2011 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 8, ал. 5 думите „името си (наименование на фирмата), адрес (седалище), ЕГН (БУЛСТАТ), брой на пчелните семейства и" се заличават, а след думите „регистрационен номер на пчелина" се добавя „съгласно наредба на министъра на земеделието и храните".

2. В чл. 19:

а) алинея 3 се изменя така:

„(3) За регистрацията по ал. 2 лицата подават в областната дирекция „Земеделие" по местонахождение на пчелина:

1. заявление, съдържащо данни за местонахождението на пчелина;

2. положително становище за регистрация за съответния вид дейност, издадено от развъдната организация, в която членуват лицата по ал. 2;

3. документ, удостоверяващ професионалната квалификация на кандидата или на наетите от него лица за съответния вид дейности.”

б) създава се нова ал. 4:

„(4) Положителното становище по ал. 3, т. 2 се издава, когато са изпълнени едновременно следните условия:

1. наличие на апаратура и прилагане на инструментално осеменяване на елитните пчелни майки или осигурена 10-километрова изолация при естественото им съешаване в племенните пчелини;

2. наличие на 5-километрова изолация за репродуктивни пчелини;

3. наличие на оборудвана лаборатория при производството на елитни и/или племенни пчелни майки;

4. разплодният материал отговаря на приетите стойности за расова принадлежност съгласно приетата Развъдна програма;

5. спазена е заявената от производителя и утвърдена от Развъдната организация технология за съответния вид дейност;

6. спазени са изискванията за водене на зоотехническата документация.”;

в) досегашните ал. 4-6 стават съответно ал. 5-7;

г) досегашната ал. 7 става ал. 8 и в нея думите „срок една година” се заменят със „срока на валидност на становището по ал. 3, т. 2”;

д) досегашната ал. 8 става ал. 9;

е) досегашната ал. 9 става ал. 10 и се изменя така:

„(10) Регистрацията може да се заличи със заповед на директора на областната дирекция „Земеделие”:

1. по молба на производителя с копие до развъдната организация;

2. при прекратяване или ликвидация на юридическото лице;

3. при смърт на физическото лице;

4. при постъпило предложение от председателя на развъдната организация поради промяна в условията, въз основа на които е издадено становището по ал. 3, т. 2.”;

3. Създава се чл. 19а:

„Чл. 19а. (1) В Министерството на земеделието и храните се води публичен списък на лицата, регистрирани по чл. 19, ал. 7.

(2) В списъка по ал. 1 се вписват:

1. име на физическото лице/наименование на юридическото лице - търговец, и координати за връзка;

2. дата на последна регистрация в областната дирекция „Земеделие”;

3. вид дейност - производство.

(3) Областните дирекции „Земеделие” са длъжни да заявят в Министерството на земеделието и храните всяка промяна в обстоятелствата по ал. 2, т. 2 в едномесечен срок от настъпването ѝ.”

4. В чл. 20, ал. 1, т. 3 думите „здравословно състояние” се заменят с „придвижване/транспортиране на животните”.

5. В чл. 24 след думите „пчелното пило” се добавя „с изключение на пчелините, регистрирани по чл. 19, ал. 7”.

6. Член 48 се изменя така:

„Чл. 48. (1) Актовете за установяване на нарушение по чл. 32, 33, 42-46 се съставят от контролните органи на Българската агенция по безопасност на храните. Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощени от него длъжностни лица.

(2) Актовете за установяване на нарушенията по чл. 37 и 38 се съставят от оправомощени от директорите на областните дирекции „Земеделие” длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от директорите на областните дирекции „Земеделие”.

(3) Актовете за установяване на нарушенията по чл. 40 и 41 се съставят от оправомощени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от директора на Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството.

(4) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.”;

7. В § 1, т. 10 от Допълнителните разпоредби думата „професионална” се заличава.

**§ 15. (1)** В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36, 65, 66, 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 35 и 80 от 2011 г. и бр. 45, 77 и 82 от 2012 г.), в чл. 156м се създава ал. 3:

„(3) Министърът на околната среда и водите определя със заповед специфичните мерки за опазване на водната околна среда и съгласувано с

министъра на здравеопазването – специфичните мерки за опазване на водите, използвани за питейно-битово водоснабдяване, от въздействието на пестициди.”

**(2)** В срок до два месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите издава заповедта по чл. 156м, ал. 3 от Закона за водите.

**§ 16.** В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г. и бр. 15 и 27 от 2013 г.), в чл. 135 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „препарати” се заменя с „продукти за растителна защита”.

2. В ал. 2 думата „препарати” се заменя с „продукти”.

**§ 17.** Издадените удостоверения по чл. 26, ал. 5 от Наредба № 104 от 2006 г. за контрол върху предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита (ДВ, бр. 81 от 2006 г.) се считат за сертификати по чл. 154 със срок на валидност 5 години от датата на издаването им.

**§ 18.** Разрешените продукти за растителна защита се одобряват за въздушно пръскане от изпълнителния директор на БАБХ по предложение на СПРЗ в срок до 3 години от влизането в сила на наредбата по чл. 182, ал. 3.

**§ 19.** Министърът на земеделието и храните издава правилници, наредби, инструкции и заповеди по прилагането на този закон.

**§ 20. (1)** Министерски съвет, съответно министърът на земеделието и храните, в едногодишен срок от влизането в сила на закона издава наредбите по прилагането му.

**(2)** Изпълнителният директор на БАБХ в 6-месечен срок от влизането в сила на закона издава инструкциите по прилагането му.

**§ 21.** Изпълнението на закона се възлага на министъра на земеделието и храните.

**§ 22.** Законът влиза в сила в деня на обнародването му в „Държавен вестник” с изключение на:

1. Член 10, ал. 2, който влиза в сила от 1 януари 2014 г.

2. Член 6, ал. 1, т. 1, буква „з”, чл. 85, ал. 1, т. 10, чл. 100-103, които влизат в сила от 1 януари 2015 г.

3. Член 6, ал. 1, т. 12, чл. 124, ал. 1, т. 1, буква „б” по отношение на изискването за притежаване на сертификат по чл. 154-161 включително, чл. 188, ал. 2, чл. 193, ал. 3, т. 3, чл. 205, ал. 3, т. 1 по отношение на изискването за притежаване на сертификат по чл. 154, чл. 254, ал. 1, т. 1 и чл. 259, ал. 1, т. 1, които влизат в сила от 26 ноември 2013 г.

4. Член 163, ал. 3, изречение второ, чл. 163, ал. 1 и 2 и чл. 170, ал. 1 по отношение на изискването за притежаване на сертификат по чл. 154, чл. 168, ал. 1, т. 2 по отношение на изискването за посочване на номер на сертификат по чл. 154, чл. 179, т. 6 и чл. 258, ал. 1, т. 3, които влизат в сила от 26 ноември 2015 г.

Законът е приет от 42-ото Народно събрание на …… 2013 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА**
**НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

**(Михаил Миков)**

**Приложение № 1**
**към чл. 10, ал. 3**

## Общи принципи на интегрираното управление на вредителите

1. Предпазването от вредители и/или тяхното ограничаване следва да се постига или подпомага основно чрез:

а) сеитбообращение на културите;

б) провеждане на подходящи агротехнически мероприятия (например предварително подготвяне на разсадните лехи, време и гъстота на сеитба, подсяване, оптимално разстояние между културите, противоерозионни обработки, санитарни мерки и резитби);

в) използване на подходящи устойчиви/толерантни сортове растения и на стандартни/сертифицирани семена и посадъчен материал;

г) прилагане на балансирано торене, варуване, практики за напояване и дренаж;

д) предотвратяване разпространението на вредни организми чрез прилагане на санитарни мерки (например чрез редовно почистване на машините и на оборудването);

е) опазване и поддържане на полезните организми (например чрез прилагане на подходящи растителнозащитни мерки или чрез използване на екологични инфраструктури във или извън обработваемите площи).

2. Вредителите трябва да се наблюдават с подходящи методи и средства. Такива методи следва да включват научнообосновани системи за предупреждаване, прогнозиране и ранно диагностициране, както и ползването на професионални консултации.

3. На базата на резултатите от наблюдението професионалният потребител трябва да реши дали и кога да прилага мерки за растителна защита. Определящ фактор при вземането на решения са утвърдените прагове на икономическа вредност. Преди третиране по възможност трябва да се вземат предвид праговете на икономическа вредност, конкретните площи, култури и климатични условия.

4. Устойчивите биологични, физически и други нехимични методи трябва да се предпочитат пред химичните методи, когато осигуряват задоволително равнище на контрол на вредителите.

5. Прилаганите пестициди трябва да бъдат селективни по отношение на целта и да имат минимални странични ефекти върху здравето на хората, полезните организми и околната среда.

6. Професионалният потребител трябва да ограничава употребата на пестициди и други форми на намеса до необходимата степен, например да ползва по-ниски дози, намален брой третирания или частично третиране (например ленточно или огнищно), когато прецени, че степента на риск за културата е приемлива и не се увеличава опасността за изграждане на устойчивост при вредителите.

7. Когато има опасност от създаване на устойчивост, но опазването на културата изисква нееднократно прилагане на пестициди, за да се запази ефективността на продуктите, трябва да се прилагат наличните стратегии срещу развитието на устойчивост. Това може да включва употребата на няколко пестицида с различни механизми на действие.

8. На базата на данните за употребените пестициди и данните за наблюдението на вредителите професионалният потребител проверява доколко са успешни прилаганите мерки за растителна защита.

**Приложение № 2**
**към чл. 156, ал. 1**

## Теми за обучение

1. Действащото законодателство относно препаратите за растителна защита (ПРЗ) и тяхната употреба.

2. Наличие и рискове от незаконни (фалшиви) ПРЗ и методи за тяхното откриване.

3. Опасностите и рисковете, свързани с продуктите за растителна защита, както и методите за тяхното идентифициране и контрол, и по-специално:

а) рискове за хората (оператори, жители, минувачи, хора, влизащи в обработени площи, както и хора, използващи или консумиращи третирани продукти) и фактори, които увеличават тези рискове;

б) симптоми при отравяне с пестициди и правила за оказване на първа помощ;

в) рискове за нецелевите растения, полезните насекоми, дивата природа, биологичното разнообразие и околната среда като цяло.

4. Познания за основните принципи на интегрирано управление на вредителите, на растителните култури, принципите на биологичното земеделие, биологични методи за контрол на вредителите, информация относно общите и специфичните принципи за определени култури.

5. Разработване и въвеждане на сравнителна оценка за подпомагане на професионалните потребители при избор на най-подходящия продукт за растителна защита между всички разрешени за определен вредител, който продукт трябва да е с минимални странични ефекти за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда.

6. Познаване на мерките, необходими за ограничаване на рисковете за хора, неприцелни организми и околната среда: безопасни практики на работа за съхранение, използване със и смесване на ПРЗ, както и за обезвреждане на празни опаковки, други замърсени материали и остатъчни количества от ПРЗ (включително смеси от резервоари); препоръки към операторите за използване на лични предпазни средства.

7. Подходите, основани на риска, които вземат предвид местните променливи характеристики на добива на вода, като климат, почви, видове култури и релеф.

8. Точно спазване на процедурите за подготовка за работа на оборудването за прилагане на ПРЗ, включително калибрирането му, както и за експлоатацията му с оглед осигуряване на минимални рискове за използващия го, за други хора, за неприцелни организми, за биологичното разнообразие и за околната среда.

9. Най-добри практики (НДП) за опазване на водите от замърсяване, причинено от точкови източници при употреба на ПРЗ.

10. Използване на оборудването за прилагане на ПРЗ и неговата поддръжка съобразно изискванията, прилагане на специфичните техники за пръскане (например пръскане с малки обеми и дюзи за ограничено отнасяне), както и целите на техническата проверка на използваните пръскачки и начините за подобряване качеството на пръскането. Познаване на специфичните рискове, свързани с използването на оборудване за ръчно прилагане на ПРЗ или гръбни пръскачки, и съответните мерки за управление на риска.

11. Извършване на необходимите спешни действия за защита на здравето на хората, на околната среда, включително водните ресурси, при случайно изтичане и замърсяване с пестициди и при екстремни климатични условия.

12. Специалните изисквания по отношение на използването на пестициди на територията на Националната екологична мрежа (НЕМ) и други територии със специален статут, установени съгласно действащото законодателство.

13. Подаване на информация за всички инциденти, свързани с пестициди или предполагаеми такива, от всички видове здравни заведения.

14. Събиране и съхраняване на данни за всяка употреба на пестициди  съгласно този закон.

# М О Т И В И

## към проекта на Закон за защита на растенията

Действащият Закон за защита на растенията е приет през 1997 г. и към настоящия момент не отговаря на новите реалности, в които се намират страната, икономиката и в частност растителната защита, а именно:

1. През 2005 г. е ратифициран новият ревизиран текст на Международната конвенция за растителна защита (*ратифицирана със закон, приет от XXXIX Народно събрание на 31 март 2005 г. - ДВ, бр. 32 от 2005 г., в сила за Република България от 2 октомври 2005 г.),* с който се предписаха нови (допълнителни) фитосанитарни мерки срещу разпространението на вредители по растенията и растителните продукти;

2. След 2007 г. Република България е член на Европейския съюз (ЕС), в който растениевъдството заема особено важно място, като един от основните способи за защита на растенията и растителните продукти и подобряване на селскостопанското производство е употребата на продукти за растителна защита. През 2009 г. бяха приети Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и Директива 2009/128/ЕО за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди. В качеството си на държава членка България следва да определи национални разпоредби за разрешаване на продуктите за растителна защита и национални защитни мерки за намаляване на рисковете от тяхната употребата.

3. На следващо място - от началото на 2011 г. в контекста на новата политика на ЕС по безопасност на храните в България беше учреден единен национален орган по безопасност на храните - Българската агенция по безопасност на храните.

4. Правната рамка на действащия Закон за защита на растенията не дава възможност за решаване на някои възникнали проблеми, свързани със:

- подновяване разрешаването и първоначалното разрешаване на продуктите за растителна защита съгласно действащите европейски актове;

- обмена на информация (и анализ) между България, Европейската комисия и другите държави членки чрез системата за бързо оповестяване за установени огнища от карантинни вредители в страната, задържани такива пратки от внос или пратки с установена зараза при движението им между държавите членки (EUROPHYT);

- установяване на изискванията към употребата на продуктите за растителна защита при първичното производство на растения и растителни продукти, предназначени за консумация, като мерки, осигуряващи безопасността на храните;

- прилагане на мерки за борба при масови появи на болести и неприятели по растенията, свързани с нанасянето на значителни стопански загуби;

- наказване нарушаването на редица въведени правила поради липса на предвидени санкции.

Всичко това задължава да бъдат извършени множество съществени промени в нормативната уредба на растителната защита, което може да бъде постигнато само с приемането на нов Закон за защита на растенията.

**Новият законопроект създава възможност за решаване на възникналите проблеми чрез:**

- въвеждане спазването на общите принципи на интегрирано управление на вредителите;

- уреждане на изчерпателен ред за прилагане на спешни фитосанитарни мерки при установяване на карантинни вредители, които са нови за страната или са ограничено разпространени;

- детайлни правила за упражняване на първоначалния и последващия контрол върху регулираните дейности в областта на защитата на растенията и пускането на пазара и употребата на продукти за растителна защита и торове;

Законопроектът е структуриран в 6 глави, в които могат да бъдат отбелязани следните по-важни акценти:

**Общи разпоредби**

Конкретно и ясно са определени целите на закона, обществените отношения, които урежда и мерките, които се въвеждат на национално ниво в изпълнение и прилагане на Международната конвенция за растителна защита и актовете на ЕС в областта на растителната защита.

Точно и изчерпателно са посочени дейностите, които осъществява Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) в качеството си на компетентен държавен орган за осъществяване на официалния контрол в Република България по смисъла на законодателството на ЕС, регламентиращо изискванията към растителната защита.

Конкретно са определени правомощията на контролните органи при упражняването на последващия контрол за спазване на установените в законопроекта изисквания и видовете публични регистри, които БАБХ води в качеството си на разрешаващ и регистриращ орган по смисъла на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

**Опазване на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители**

Със законопроекта се създават условия за опазване на растенията чрез прилагане на продукти за растителна защита, които представляват най-малък риск за здравето на хората и околната среда. За целта се въвежда изискването за спазване на общите принципи на интегрираното управление на вредителите, като на лицата, които използват пестициди в рамките на професионалната си дейност, се предоставя възможност да ползват информация относно развитието на вредителите, степента на нападение и ареала на тяхното разпространение и да прилагат нехимични алтернативи на пестицидите.

Изчерпателно се определят условията и редът за извършване на интегрирано производство на растения и растителни продукти от земеделските производители чрез прилагане на ръководствата за интегрирано управление на вредителите. В законопроекта е застъпена възможността за насърчаване на професионалния потребител да прилага на доброволна основа специфичните за определени култури принципи на интегрираното управление на вредителите. Дава се възможност на тези производители при етикетиране на произведените растения и растителни продукти, те да бъдат обозначени със специален знак, който удостоверява начина на производство на здрави култури с възможно най-малки въздействия върху агроекологичните системи.

Нов момент е прехвърлянето на част от правомощията по наблюдение, диагностика, прогноза и сигнализация на частни лица консултанти. Дадена е възможност под контрола на БАБХ земеделските производители да наблюдават и да извеждат борбата срещу вредителите по земеделските култури, като ползват услугите на тези консултанти.

За първи път в закона се регламентира редът за обявяване на каламитет и епифитотия от икономически важни вредители по земеделските култури, като в правомощията на министъра на земеделието и храните е да определя видовете мерки за контрол на вредителите.

**Фитосанитарен контрол**

Съгласно изискванията на Директива 2000/29/ЕО на Съвета от 8 май 2000 г. относно защитните мерки срещу въвеждането в Общността на вредители по растенията или растителните продукти и срещу тяхното разпространение в Общността и натрупания досегашен опит по прилагането ѝ в законопроекта се:

- оптимизират и детайлизират фитосанитарните мерки, които официалният орган предприема в случаите на опасност от или при установена зараза от карантинни вредители, като се предвижда възможност при наложени мерки за унищожаване на растения и растителни продукти засегнатите лица да бъдат обезщетени при определени условия;

- определя се редът, по който растенията и растителните продукти се движат на територията на ЕС, съответно се внасят, произвеждат, отглеждат, съхраняват и търгуват на територията на България;

- като изключение от общите правила се установява разрешителен режим за движение на забранени карантинни вредители, растения, растителни продукти и други обекти само когато те са предназначени за извършване на научни изследвания и селекция;

- дава се възможност на официалния орган в България БАБХ да делегира под свое ръководство и контрол и при липса на конфликт на интереси изпълнението на част от функциите си по фитосанитарен контрол на други юридически лица.

**Продукти за растителна защита**

Със законопроекта се въвеждат мерките по прилагане на Регламент (ЕО) № 1107/2009, който отменя Директива 91/414/ЕИО на Съвета, въведена със сега действащия закон. Съгласно изискванията на регламента:

- Българската агенция по безопасност на храните се определя за компетентния и координиращ национален орган по смисъла на чл. 75, параграф 1 и 2 от регламента;

- разписват се етапите на националните административни процедури при разрешаването на продукти за растителна защита в страната; посочват се задълженията на България в европейските процеси на одобряване на активни вещества, антидоти и синергисти; въвежда се възможност продуктите да се пускат на пазара и да се употребяват под формата на готови разтвори;

- установява се разрешителен режим за производството, съхранението, транспортирането и изпитването с научноизследователска и експериментална цел на неразрешени продукти за растителна защита на територията на Република България;

- въвеждат се национални изисквания при разрешаването на продуктите за растителна защита с цел по-добра проследяемост при пускането им на територията на страната и по-лесно разграничаване на отговорните субекти.

Съществена промяна в сравнение с действащия закон е въвеждането на редица защитни разпоредби, целящи ограничаване употребата на продуктите за растителна защита в изпълнение на изискванията на Директива 2009/128/ЕО, а именно: осигуряване на консултантски услуги в областта на интегрираното

управление на вредителите от квалифицирани лица; забрана за въздушно прилагане на пестициди, като се въвеждат специални изисквания за издаване на разрешения в извънредни ситуации, възникнали в растителната защита; лицата, които извършват специализирани растителнозащитни дейности, се регистрират в публичните регистри на БАБХ; лицата, които работят с пестициди, от една страна, трябва да бъдат обучени по програми, утвърдени от изпълнителния директор на БАБХ, а от друга - да са получили сертификат от БАБХ; ограничава се кръгът на лицата, които могат да употребяват продукти от професионална категория на употреба.

Предвидено е одобряването на Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди, съдържащ количествени и други цели, мерки и срокове за намаляване на рисковете и въздействието на употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда; насърчаване въвеждането на интегрираното управление на вредителите и други алтернативни методи и установяване на хармонизирани показатели за определяне на риска при употребата на продукти за растителна защита. Националният план се приема от Министерския съвет, а БАБХ е един от органите, участващи в процеса на неговото изготвяне, съгласуване и приемане.

На следващо място се прецизира уредбата на дейностите: търговия, преопаковане и употреба на продуктите за растителна защита. С цел облекчаване на държавната регулация, от една страна, се променят изискванията за лицата, които търгуват с продукти за растителна защита и извършват растителнозащитни дейности, а, от друга - разрешителните режими стават регистрационни.

**Торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати**

Изчерпателно се посочват случаите, в които дейностите с торове и други продукти не се регулират и се въвеждат изискванията на Регламент № (ЕО) 2003/2003 относно торовете по отношение на режима на обозначаване на „ЕО ТОР”.

Същевременно законово се установява регистрационният режим на торовете, които не са ЕО торове, като лицата, които ги произвеждат, внасят и търгуват, се контролират от БАБХ. Аналогично на продуктите за растителна защита торовете представляват химични вещества или смеси, голяма част от които могат да бъдат опасни при транспортиране и употреба, особено амониевият нитрат. Съществен елемент при пускането на пазара на торовете е осигуряването на тяхната проследяемост.

**Принудителни административни мерки**

За предотвратяване на административни нарушения по закона и предотвратяване и отстраняване на вредни последици от тях се въвежда институтът на принудителните административни мерки при установени

нарушения от страна на контролните органи на БАБХ. Принудителните мерки са разписани непосредствено след членовете, които уреждат съответните правила.

**Административнонаказателните разпоредби**

Разпоредбите са структурирани по нов начин, различен от този в досегашния закон, като съставите на нарушенията са формулирани по-конкретно, размерът на санкциите е предвиден съобразно тежестта на всяко нарушение, границата между минималните и максимални санкции е разширена и са въведени задължителните санкции при нарушения на Регламенти № (ЕО) 1107/2009 и № 2003/2003.

Нов момент е въвеждането на правила за отнети вещи - предмет или средство за извършване на нарушението. С възпитателна и предупредителна цел се въвежда институтът на продължаваното нарушение като деяние, което в по-голяма степен нарушава установения държавен ред и обуславя по-висок размер на наказанията, в случая глобата и имуществената санкция се налагат в двоен размер.

**Допълнителни разпоредби**

Предвид специфичната материя, която се урежда със законопроекта, в Допълнителните разпоредби се определя смисълът на използваните думи и изрази, за да се гарантира в максимална степен точното и еднакво прилагане на закона.

**Преходни и заключителни разпоредби**

В Преходните и заключителните разпоредби са предвидени изменения на други закони, свързани с дейностите по законопроекта, а именно:

- изменение в устройствения Закон за Българската агенция по безопасност на храните и в Закона за пчеларството по отношение на компетентния орган БАБХ;

- изменения в Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника и в Закона за водите, с което се въвеждат разпоредбите на Директива 2009/128/ЕО за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди.

Регламентиран е редът за довършване на започнали, но недовършени по досегашния закон производства. Предвидена е валидността на подзаконовите актове и документите, издадени на основание на досега действащия закон, и са заложени преходни периоди за влизането в сила на някои разпоредби.

Специалните изисквания за извършване на дейностите в областта на растителната защита ще се регламентират с наредби на Министерския съвет или на министъра на земеделието и храните.

С приемането на законопроекта ще се осигурят по-добри възможности за опазване на земеделските култури, което ще подобри качеството и безопасността на растителната продукция; ще се подобри процесът на разрешаване на продуктите за растителна защита, като същевременно се ограничи до възможния минимум тяхната употреба с оглед защитата на здравето на хората, животните и околната среда; ще се подобрят условията, при които се извършва стопанската дейност в областта на растителната защита. А тези резултати от своя страна ще спомогнат да се повишат качеството и безопасността на храните от растителен произход.

**МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:**

**(Пламен Орешарски)**